

III. TEATRO

III.1. DRAMATURGOS GALEGOS

Ayán Díaz, Manuel, *A Lola*, Santiago de Compostela: Edicións Laiovento, col. Teatro, nº 355, 2018, 90 pp. (ISBN: 978-84-8487-392-1).

Obra dramática de Manuel Ayán Díaz (Fornelas, Pobra do Broyón, 1946). Trátase dunha peza de crítica social e memoria histórica que encarna, a través da figura da protagonista, chamada Lola, a represión que sufriron os mestres e, sobre todo, as mulleres a conta do conflito da Guerra Civil española e as súas consecuencias durante a ditadura franquista posterior. A obra presenta a historia de dous mozos, David e Teresa, que, nos anos sesenta da posguerra, teñen a intención de casar aínda que os seus pais pertenceron, por parte del, ao bando republicano e, por parte dela, ao bando franquista. Tras a negativa dos pais da moza e da nai do mozo, Lola, a acción trasládase ao pasado correspondente ao remate da segunda república e ao posterior estoupido do golpe militar. Deste xeito, amósanse os abusos, as vexacións e as chantaxes que sufriu Lola por parte dos pais de Teresa tras ser fusilado o seu home. As consecuencias deses actos repercutirán irremediabilmente no futuro da parella de mozos. A peza teatral vai precedida dun estudio introdutorio a cargo de Montse Fajardo dividido en dúas partes “Palabras para Lola” e “As Lolas que quedarán” onde explica diversos feitos históricos que subxacen á temática desenvolvida. A continuación, o libro inclúe unha “Sinopse” que supón un resumo da trama teatral presentada. A peza divídese en 21 actos e remata cun estudo titulado “A luz da razón fronte ao dogma” de Xosé Álvarez Castro, sobre as imposicións e os métodos da represión franquista no sistema educativo.

Referencias varias:

- Jaureguizar, “Manuel Ayán: ‘En Galicia houbo moitas letras escarlatas’”, *El Progreso*, “Cultura”, “Vivir”, 14 marzo 2018, p. 58.

Dá conta da publicación da obra *A Lola* pola editorial Laiovento, escrita por Manuel Ayán, profesor que forma parte do grupo teatral Avelaíña. A obra segue a historia nos tempos da ditadura, na que un home de familia republicana emparéllase cunha muller franquista, seguindo de preto o caso das mulleres represaliadas na guerra.

- Belén López, “Longa vida para a Lola”, *Diario de Pontevedra*, “Pontevedra”, “Ciudad”, 20 marzo 2018, p. 13.

Informa da representación en varios institutos galegos da obra de Manuel Ayán *A Lola*, unha obra baseada na novela de Montse Fajardo *Un cesto de mazás*, que trata de botar luz sobre as mulleres represaliadas durante a Guerra Civil.

Chévere, *Eroski Paraíso*, Pontevedra: Kalandraka Editora, 2018, 88 pp. (ISBN: 978-84-8464-373-9).

Obra de teatro creada polo grupo Chévere interpretada polos actores Miguel de Lira,

Patricia de Lorenzo, Fidel Vázquez, Luis Martínez/Ricardo Lacámara; e dirixida por Manuel Cortés, Miguel de Lira, Patricia de Lorenzo e Xron. A obra retrata a vontade de Álex de facer unha película sobre como se coñeceron os seus pais na sala de festas "O Paraíso" (Muros), convertida nun supermercado "Eroski", e acaba sendo unha reflexión sobre a memoria e o paso do tempo. O volume tamén inclúe un anexo con fotografías tiradas por Matteo Bertolino na estrea en Muros e en Madrid en 2016.

Recensións:

- Mario Regueira, "O futuro era isto", *Sermos Galiza*, n.º 288, "fóradeserie", "ao pé da letra", 15 marzo 2018, p. 6.

Analiza o último traballo do grupo Chévere, editado por Kalandraka, *Eroski paraíso*, que completa a colección iniciada por *Río Bravo* e *Annus Horribilis*.

Referencias varias:

- Gracia Novás, "O selo Kalandraka cumpre vinte anos de labor cunha aposta firme polo teatro", *La Voz de Galicia*, "Cultura", 2 abril 2018, p. 25.

Celebra a colaboración editorial entre a editorial Kalakandra e a compañía teatral Chévere, que no ano 2017 cumpriu 30 anos de actividade. Entre os últimos títulos sinala producións *coma Río Btavo*, *Annus Horribilis* e *Eroski Paraíso*. Esta última é a máis recente produción do grupo, que recrea a vida dunha discoteca de Muros, pero que pretende trascender e ser representante de toda unha época.

Docampo, Gustavo, *Polos camiños do tempo: percorrido teatral pola historia do Barco e Vitoria*, Santiago de Compostela: Edicións Positivas, col. Di-Teatro, n.º 4, 2018, 69 pp. (ISBN: 9788494826689).

Texto dramático de Gustavo Docampo no que nos conta a historia real, mais acompañada de certos trazos de imaxinación, do Barco e Viloira ao longo de seis escenas. Ao inicio atopamos unha serie de notas prologais de Margarita Pizcueta Barreiro Concelleira de Cultura e Educación, de José Luísa García Alejandro ("Alex"), o director de escena, e de Manuel Caramés Varela, actor de Gargallada Teatro. Na primeira nota a concelleira fai unha breve introdución da peza e do motivo da súa existencia ("personaxes e episodios que marcaron a nosa historia"); na segunda o director da peza agradece ao escritor por ter creado esta obra e anuncia que compañía se fixo cargo da posta en escena, así como dos músicos que a acompañaron, neste caso Gargallada Teatro e os grupos Trintas e Follas Novas; finalmente, o actor Manuel Caramés agradece ao público a súa participación, por viva e activa, ao mesmo tempo que celebra a boa acollida do espectáculo entre o mesmo, tamén fai un repaso polas historias e os personaxes que as viven e para rematar fala da complexidade do proxecto mais tamén do pracer de levalo a cabo. A continuación, aparece un apartado de "Nómina de personaxes", na que se nos achega información relativa aos 16 personaxes que compoñen a peza, listaxes por orde de aparición e dos que achega datos relativos ao seu lugar e data de nacemento, profesión, adscrición ideolóxica, personalidade, descrición física, méritos e recoñecementos, posición social, etc. Trátase dunha peza teatral, encadrada dentro do teatro histórico ou de memoria, destinada a representarse na rúa, xa que tanto o espazo teatral como o espectacular son un, e así foi

pensado e escrito o texto: ambientado nas rúas para representarse nas rúas. Desta forma prodúcese unha interacción co público ou, cando menos, apelación directa para guialos. A nivel formal destacamos o uso de saltos espaciais, mais sobre todo temporais, de forma que a historia narrada se desenvolve ao longo de tres séculos: XIX, XX e XXI. Podemos falar polo tanto dun cronotopo vivo, anunciado xa desde o propio título, no que se vai construíndo a historia ao mesmo tempo que se vai percorrendo o espazo, é dicir, vaise facendo o camiño a través do tempo. Ademais, cabe mencionar a presenza da música tradicional como elemento da escena ou como elemento de transición entre escenas. Finalmente, destaca o apartado final do libro que contén a “Ficha Técnica”, xa que non debemos esquecer, especialmente neste texto que nace cunha clara vontade de ser posto en escena, que os textos teatrais teñen unha dupla vertente (a textual e a espectacular) e aínda que asistimos a unha lectura amena e fácil o texto carece de sentido sen a dimensión espectacular.

Oti, Francisco, *Archivos de realidade*, Cangas do Morrazo: Erregueté Editorial, col. Narrativa, n.º 94, primavera 2018, 96 pp. (ISBN: 978-84-9121-380-2).

Obra Francisco Oti (Cabanas, 1954) que está dividida en 22 escenas independentes nas que a través dunha conversa se vai revivindo os feitos vividos nunha aldea galega en 1936 na que fusilaron aos simpatizantes do alcalde comunista. Unha das mulleres que sobreviviu a este ataque foi internada nun psiquiátrico, o que lle permitirá coñecer ao seu fillo, do que foi separada. Anos despois conectamos coa seguinte xeración, a neta desta muller, que reivindica xustiza para os seus avós así como investigar outros crimes do franquismo que ficaron silenciados.

Recensións:

- Armando Requeixo, “Cegados pola néboa”, *Diario de Arousa*, “O Salnés Siradella”/ *Diario de Ferrol*, “Nordesía”, n.º 1.062/ *El Ideal Gallego*, “La Galería”, n.º 1.062, “máis Libros”, 11 novembro 2018, p. 30.

Califica esta obra de teatro de “gran calidade”. Ademais de apuntar que a obra está dividida en vinte e dúas escenas con saltos temporais continuos e de facer unha breve sinopse da temática, engade que a obra ofrece un cuestionamento do real e, sobre todo, da manipulación da Historia froito dos intereses de quen ocupan as posicións de poder.

VV. AA., *Dramaturxia galega actual. Dramaturxia das mulleres, A enterradora (blogue), Tras Tannhäuser, Loló e Mamá*, ilustr. Noelia Blanco, imaxe capa Axel Oswih e Amanda Kusai, limiar Javier Lojo, corrección lingüística Estrela Seivane e Sandra Martín, Vigo: Edicións Á feira, 2018, 217 pp. (ISBN: 978-84-09-00858-2).

Volume dramático da autoría colectiva de Inherente Teatro, Miguel Sande, Ernesto Is e Esther F. Carrodegas. Ábrese cun “Limiar” (pp. 7-8) de Javier Lojo, coordinador así mesmo da edición, que principia resaltando o “florecedo do teatro e da dramaturxia en Galicia” nos últimos anos “grazas á consolidación do traballo iniciado ha corenta anos polas xentes das artes escénicas na nosa comunidade” se ben incide na “falta de representación escénica” e de “publicación e difusión” das pezas das novas xeracións de dramaturgos. Aclara que a edición deste volume se suma “á loita dos novos creadores e

creadoras para implantar novas linguaxes máis achegadas á ruptura das estruturas aristotélicas e achegalas ao público”. Remata apuntando que as pezas recompiladas neste volumen “reollen temáticas de sempre e de agora pero contadas dende perspectivas actuais e orixinais”, refire que se caracterizan pola “honestidade” e por “outorgar un papel central ás personaxes femininas” e agradece aos responsábeis da edición e ás persoas que “abriron os vieiros polos que continuar mimando as artes escénicas”. A seguir reproducense as catro pezas dramáticas. “Dramaturxia das mulleres”, de Inherente Teatro (pp. [11]-37), é unha peza a modo de antoloxía textual e visual, composta por cadros onde se usa a palabra e moitos deles son escenas coreográficas, amosadas mediante bosquexos punto de partida de acción escénicas ou danzas. A variedade idiomática caracteriza os textos dos que desataca o tratamento do teito de cristal; o deserto de Uyuni, os complexos; etimoloxías de zorra, lagarta, loba, porca e gata; e as críticas a partir de reggaentico, da canción “me gustan las mujeres me gusta el vino” e o ouveo final. “A enterradora (blogue)”, de Miguel Sande (pp. [39]-131) é unha peza precedida dunha “Nota do autor” sobre a escenificación da mesma e dunha cita de Lemmy Kilmister, de Motörhead. O blogue estrutúrase en corenta e unha “gravación de noite no cemiterio. Son” escritas en letras cursivas e con oracións destacadas en negriña nas que se destaca o erotismo que esperta na protagonista o cemiterio. “Tras Tannhäuser”, de Ernesto Is (pp. [133]-157), principia cunha indicación da estrea o 3 de febreiro de 2017 en Vigo baixo a dirección de César No e das actrices que interviran nesa posta en escena por mor de seleccionala o INJUVE no seu Programa de Creación Joven de 2016, e cunha cita de Roy Batty (Rutger Hauer) en *Blade Runner*. A peza ábrese con “Brindee marca un percorrido por variadas historias que se pechan coa que lle dá título. E “Loló e Mamá”, de Esther F. Carrodegas (pp. [159]-214), é unha peza que aborda a procura do lugar dun eu ao lado dun ti por medio dun fluído diálogo entre os dous protagonistas. Péchase cunha “Nota da autora” (pp. 213-214) na que explica a orixe da peza, refire os aspectos abordados nela e agradece a peza a varias persoas.

Recensións:

- Afonso Becerra de Becerreá, “Celebrar a dramaturxia a flor de (pa)pel”, *Tempos Novos*, n.º 254, “protexa”, xullo 2018, p. 83.

Fai referencia ao xurdimento da editorial especializada en teatro, Á Feira Edicións, e sinala o seu vínculo coa compañía Feira do Leste. Di que a obra consta de catro pezas teatrais nas que todas as personaxes son mulleres. Alude ao nacemento do I Certame de Nova Dramaturxia Galega Actual a conta da obra e a que foi gañadora do mesmo a peza *A enterradora (Blogue)* de Miguel Sande. Salienta o carácter innovador das pezas dramáticas e achégase o seu argumento e subliña a heteroxeneidade de *Dramaturxia das Mulheres* debido á mestura de textos e outros materiais feitos polos membros da compañía Inherente Teatro. Explica que xurdiu nas clases de dramaturxia da ESAD e alúdese ao seu pouso feminista. Resalta que *A enterradora (blogue)* de Manuel Sande combina as imaxes dun blogue coas verbas da protagonista, que *Tras Tannhäuser* de Ernesto Is mestura escritos e fotografía formando un conxunto de carácter poético e que *Loló e Mamá* de Esther F. Carrodegas constitúe unha comedia costumista construída sobre os diálogos dunha nai e dunha filla cunha estrutura baseada na repetición.

Referencias varias:

- M. S., “Dramaturxia galega actual”, *La Voz de Galicia*, “Cultura”, 7 xuño 2018, p. 38.

Informa da publicación de *Dramaturxia galega actual* por Edicións Á Feira no que inclúe os traballos teatrais de Esther Carrodegua, *Loló e mamá*; Miguel Sande, *A enterradora (blogue)*; Ernesto Is, *Tras Tannhäuser* e Inherente Teatro, *Dramaturxia das mulleres*.

III.2. REEDICIÓNS COMENTADAS E FACSIMILES

Díaz Pardo, Isaac, *Midas. O ángulo de pedra*, A Coruña: Deputación de A Coruña, col. Mestre Mateo, 2017, 86 pp. (ISBN: 978-84-9812-319-7). Edición facsimilar ■

O libro constitúe unha edición facsimilar, responsabilidade de Lino Braxe, de dúas pezas dramáticas de Isaac Díaz Pardo (Santiago de Compostela, 1920-A Coruña, 2012). A obra conta cun texto inicial, a cargo do presidenta da Deputación da Coruña, Valentín González Formoso, no que se salienta o vínculo de Díaz Pardo e da súa produción artística con esta institución. Infórmase que a obra presentada constitúe unha reedición das pezas dramáticas *Midas* e *O ángulo de pedra* publicadas por vez primeira en 1957 en Arxentina. Destácase que constitúe a primeira edición destas obras en Galicia. A continuación, inclúese o texto “60 anos despois” de Lino Braxe sobre a traxectoria editorial, as características literarias das pezas en relación coa historia do teatro galego e a súa difusión. Ambas as dúas obras encádranse na liña existencialista do teatro galego dos anos 50 marcada pola angustia. Tamén desenvolven o conflito social dunha minoría de podentes sobre o pobo pobre, relacionado co contexto histórico da represión da ditadura franquista. Na primeira obra, protagoniza a acción Midas, que tende unha trampa e ameaza de morte ao poeta Sileno para o interrogar sobre o sentido da vida (co obxectivo de obter poder e ledicia) e tamén sobre a súa filla Silva, a muller da que Midas está namorado. Ao se descubrir en perigo, Sileno revela a Midas a futilidade da existencia e esta verdade remata co protagonista. A peza divídese en tres actos e está conformada pola seguinte nómina de personaxes: Sileno, Midas, Silva, Treidor e “Amigos de Midas, discípulos de Sileno, xente indeterminada”. No tocante a *O ángulo de pedra*, o fillo dun mestre instiga aos necesitados a que se enfronten aos ricos que os oprimen. O protagonista é detido polos opresores enriquecidos a conta do pobo, que o executan aducindo falsamente unha orde do rei, despois de ser abandonado polos seus seguidores o abandonan. Anos despois, o mestre faise pasar por taberneiro e aproveita o seu negocio para vingarse a morte do seu fillo envelenando aos responsables da súa morte. A peza divídese en tres actos e está conformada pola seguinte nómina de personaxes: un mestre, a súa muller e o seu fillo Antelo, unha bailarina e “Danzarinas, xendarmes, pobo, rapaces, nenos e nenas”.

Referencias varias:

- Lino Braxe, “Cando John Lennon coñeceu a Valle Inclán falaron de Midas”, *La Opinión*, “Opinión”, 9 abril 2018, p. 12.

Celebra a edición que a Deputación de A Coruña vén de facer das obras de Isaac Díaz Pardo e comenta brevemente cada unha por separado. Ademais, ofrece información sobre como se desenvolverá a presentación da obra na Coruña.

Franco Grande, Xosé Luís, *Vieiro choído*, Vigo: Editorial Galaxia/Fundación Penzol/Fundación Isla Couto, col. Illa Nova, nº 1, 2018, 142 pp. D.L.VG. 248-2018. Edición facsimilar

Peza dramática de Xosé Luís Franco Grande (Tebrá, Tomiño, 1936) publicada por primeira vez en 1957, como número 1 da histórica colección “Illa Nova” da editorial Galaxia. Seis décadas despois, sae do prelo una edición facsimilar e non venal da obra,

en homenaxe ao autor e con motivo da concesión do II Premio Literario Illa Nova de Narrativa de 2018. A peza teatral encádrase no teatro galego característico dos anos 50 e que segue unha liña fundamentalmente existencialista, na que sobresaie o sentimento de angustia. Trátase dunha peza que reflicte a situación traumática que vive a sociedade durante os anos da Ditadura e as súas consecuencias. Dividida en tres tempos e seis cadros, está conformada por unha ampla nómina de personaxes: Adrián, Flavia, Paio, Comba, Orfeo, Mariana, o Cazador, a Cazadora, o Estranxeiro, o Gobernador, o Vixía, o Trovador e “mozas e xente que pode falar ou non”. A peza mestura personaxes verosímiles con personaxes fantásticos (como o mundo das fadas), retomando así o motivo do camiño da vida como fío condutor: “o meu camiño vai dereito como os alcipreses cara ó ceo i eu déixome ir como unha folla polo río”.

Recensións:

- Manuel F. Vieites, “*Vieiro choído*, de retorno”, *Faro de Vigo*, “*Faro da Cultura*”, n.º 677, “Teatro”, 12 xullo 2018, p. VIII/ *La Opinión*, “*Saberes*”, n.º 603, 27 xaneiro 2018, p. 11.

Dá conta da nova edición de *Vieiro choído*, de Xosé Luís Franco Grande, unha obra representativa para a xeración que participará na colección “Illa Nova” da editorial Galaxia.

Referencias varias:

- A. Baena, “Sae do prelo a primeira obra de Franco Grande 61 anos despois”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 13 abril 2018, p. 10.

Infórmase da presentación por parte de Francisco Castro da edición facsimilar de *Vieiro Choido*, do escritor Franco Grande, grazas á colaboración entre a Fundación Penzol, a Fundación Illa Couto e a editorial Galaxia. A cerimonia presentada por Malores Villanueva contou tamén cunha homenaxe a Xohana Torres e a actuación musical de Banda da Loba.

- Maite Gimeno, “Galaxia alienta con el facsímil de Franco Grande los Illa Nova”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 13 abril 2018, p. 39.

Informa da publicación dunha edición facsimilar da peza dramática *Vento choído* de Xosé Luís Franco Grande por parte da editorial Galaxia, que será presentada e lida ante os asistentes ao acto de entrega da segunda edición dos premios Illa Nova de creación literaria para menores de trinta e cinco anos.

- A. Baena, “Sae do prelo a primeira obra de Franco Grande 61 anos despois”, *Atlántico Diario*, “Vigo”, 13 abril 2019, p. 10.

Con motivo da nova edición facsimilar de *Vieiro Choido*, faise fincapé no valor simbólico desta obra na historia cultural da Galiza. Informa de que os asistentes á gala do Premio Illa Nova recibirán como agasallo un exemplar do libro.

Villalta, Luísa, *Sinfonía de escenas. Obra dramática completa*, ed. de Alexandrina

Fernández Otero e Lino Braxe, A Coruña: Editorial Proscritas, 2018, 184 pp. (Depósito Legal: C 785 – 2018).

Sinfonía de escenas. Obra dramática completa, edición auspiciada pola Agrupación Cultural Alexandre Bóveda e Asociación de Escritores e Escritoras en Lingua Galega, reúne por vez primeira a obra dramática completa publicada por Luísa Villalta (A Coruña, 1957-2004). O libro inclúe as obras *Concerto para un home só*, *O representante*, *O paseo das esfínxes*, *Os doces anos da guerra* e *As certezas de Ofelia*. Ábrese cun “Preludio” no que se indica que, ademais das cinco obras teatrais de Villalta inclúese unha edición “case facsimilar”, e que pecha o libro, da tradución que a autora fixo do *Manifesto por un novo teatro* de Pier Paolo Pasolini, por considerala “de xusta reedición” ao estar esgotado o número 105 dos “Cadernos da Escola Dramática Galega”, onde o texto foi primeiramente publicado en 1994. Engádesse que se respectan as normas e decisións lingüísticas utilizadas por Luísa Villalta nos seus escritos e que as modificacións introducidas responden unicamente a cuestións de erratas, a regularización de sinais de puntuación e acentos gráficos. A este “Preludio” séguelle un capítulo introdutorio, titulado “Notas arredor dunha *Sinfonía de Escenas*” asinado por Alexandrina Fernández Otero. A modo de estudo, Fernández Otero realiza unha aproximación ás cinco obras aquí recompiladas e organizadas cronoloxicamente por orde de publicación. Comeza con *Concerto para un home só*, publicada en 1989 nos “Cadernos de Escola Dramática Galega”. Fernández Otero comenta que xa o mesmo título da peza alude á música e á soidade. Engádesse que a obra trata dun “home vestido de fraque” portador dun “violino sen cordas” que se ve na obriga de comunicar ao público asistente a suspensión do concerto. Un soliloquio reflexivo que mostra a loita interior do personaxe principal até a intervención final do criado que dá o peche. Villalta coloca así ao público como personaxe e trata temas como a visión romántica do artista, concepto de arte como comunicación universal, as alusións ao mito de Fausto, a importancia da música e a influencia de Bertolt Brecht. Sobre a segunda peza, *O representante*, publicada en 1990 nos “Cadernos da Escola Dramática Galega” no número especial Monólogos I, afirma Fernández Otero que se trata dunha obra enmarcada na época contemporánea, cunha escenografía que sitúa dous ambientes e que xoga co desdoblamento do personaxe, até chegar ao desenlace a través da intervención da recepcionista. A terceira das obras, *O paseo das esfínxes*, defínese como un texto acompañado de música escénica composta por Paulino Pereiro, como teatro poético contemporáneo con drama clásico onde se traballa a ansia de liberdade e a necesidade de coñecemento vivencial do protagonista, con cambios de luz e disposición dos obxectos na escenografía. A cuarta, *Os doces anos da guerra* é unha obra publicada primeiramente pola “Revista Galega do Teatro” no ano 2001. Fernández Otero destaca que esta mestura elementos narrativos, dramáticos e cinematográficos, xogos de iluminación, mudanzas de escenario e unha singular metamorfose dos personaxes. Xa *As certezas de Ofelia*, peza publicada na “Revista de Teatro” e editada por Casa Hamlet en 1999, no seu número Especial Hamlet. Coméntase que nesta obra Villalta rescata a personaxe de Shakespeare tecendo e destecendo as similitudes e diferenzas que motivan as accións de Ofelia e Hamlet mediante un diálogo contínuo coa obra orixinal e onde é principal o tema da vinganza, o conflito. Destácase o tratamento fantástico do comportamento dos protagonistas, a ruptura do límite entre o real e fantástico e a irónica visión da sociedade contemporánea. Conclúe Fernández Otero cun repaso polas características principais das personaxes creadas por Luísa Villalta: personaxes femininos e masculinos inmersas en conflitos artísticos, existenciais ou morais. A este primeiro estudo séguelle “A eterna busca dunha suite inasíbel”, asinado por Lino Braxe. Nesta nova achega débúllanse as influencias literarias, os referentes próximos a nivel teatral, de

Luísa Villalta. Braxe comenta que a autora é coñecedora con profundidade da obra de autores greco-latinos, de Molière, Shakespeare, Goldoni, Gilderode, e tamén de Ionesco, Bertold Brech, Valle-Inclán e Cunqueiro. Afírmase que na súa obra *O paseo das esfinxes* aparece o mundo shakesperiano; as sagas criminosas da novela negra en *As certezas de Ofelia*; o xogo do teatro dentro do teatro na peza *O representante*; e a paixón de Villalta pola música en *Concerto para un home só*. Tamén se dá conta da admiración de Luísa Villalta por autores da dramaturxia galega como Jenaro Marinhas del Valle, Álvaro Cunqueiro ou Dieste, Blanco-Amor ou Luís Seoane, xunto con outros máis actuais como o son Manuel Lourenzo, Xesús Pisón, Fernán Vello, Roberto Vidal Bolaño, Paco Taxes e Imma Antonio. Sobre a escrita villaltiana, Braxe destaca o abondoso emprego de notas a pé de páxina, as descrições lumínicas, escenográficas, musicais e de vestiario. Así mesmo, tamén se dá conta da vertente de Villalta como ensaísta de teatro, da súa tradución do *Manifesto por un novo teatro* de Pier Paolo Pasolini, texto ao cal acompañaba un breve estudo preliminar da autora, así como do ensaio *O incerto señor Don Hamlet, príncipe de Dinamarca*, de Álvaro Cunqueiro, xa que ambas completan o perfil do universo teatral da dramaturga.

Referencias varias:

- Lino Braxe, “Sinfonía de escenas”, *La Opinión*, “Opinión”, 14 maio 2018, p. 11.

Fai un pequeno percorrido e análise da obra teatral de Luísa Villalta con motivo da presentación de *Obra Dramática Completa. Sinfonía de escenas* na Agrupación Cultural Alexandre Bóveda.

III.3. TRADUCIÓNS OU VERSIÓNS

Molière, *O Tartufo*, trad. Henrique Harguindey Banet, Santiago de Compostela: Edicións Laiovento, col. Teatro, nº 354, 2018, 130 pp. (ISBN: 978-84-8487-390-1). ■

Comedia de Jean-Baptiste Poquelin (París, 1622-1673), máis coñecido como Molière, publicada por primeira vez en 1664 co título *Le Tartuffe ou l'Imposteur*. A peza teatral vai precedida dun estudio introdutorio, a cargo de Henrique Harguindey, sobre a traxectoria biográfica e literaria do autor en dous apartados: “A vida” e “Todo polo teatro”. A continuación, desenvólvese unha análise editorial e literaria d’*O Tartufo* baixo os epígrafes “Xénese”, “A ‘Herexía”, “A peza e os personaxes” e “A nosa tradución”. Por último, tras a nota titulada “O libreiro ao lector”, os “Placets ao rei”, e un “Prefacio” arredor da sorte escénica da comedia, inclúese a versión traducida ao galego da peza. Trátase dunha obra de crítica social, que reflicte as eivas da corte de París da súa época. Dividida en cinco actos de cinco, catro, sete, oito e sete escenas respectivamente, está conformada por unha ampla nómina de personaxes: Señora Pernel, Orgón, Elmira, Damís, Mariana, Valerio, Cleanto, Tartufo, Dorina, Señor Leal, un Garda-mór e Filipota. A peza pivota en torno á hipocrisía relixiosa, encarnada polo protagonista, Tartufo, que foi quen de engaiolar o pai dunha familia cortesá para proveito propio. Porén, os demais personaxes tratarán de poñer as súas verdadeiras intencións ao descuberto e o propio rei de Francia tomará parte neste proceso.

Recensións:

- Diego Ameixeiras, “O Tartufo’ no tempo da impostura”, *La Voz de Galicia*, “Fugas”, “Libros”, “En galego”, “1.280 almas”, 23 marzo 2018, p. 6.

Informa da publicación de *O tartufo* de Molière en galego grazas a tradución de Henrique Harguindey. Trátase dunha obra que, considera o autor, ten aínda moitas lecturas na sociedade actual.

Referencias varias:

- Santiago Jaureguizar, “Matade a todos, Deus recoñecerá os seus”, *Diario de Pontevedra /El Progreso*, “Táboa Redonda”, n.º 124, 1 abril 2018, p. 8.

Emprega como recurso a tradución da obra *O Tartufo* de Molière por Henrique Harguindey para criticar a labor da Real Academia Galega e o Consello da Cultura Galega, a raíz do informe publicado por esta última sobre a cultura e o ocio galego. Tamén dá conta da presentación da Academia Galega do Teatro.

III. 4. POSTAS EN ESCENA

Neste apartado achégase a información recollida a partir das publicacións periódicas, ben sen asinar, ben asinadas, que son as que se describen en “recensións” e “referencias varias”.

III. 4.1. CICLOS, ENCONTROS, FESTIVAIS, MOSTRAS E SEMANAS

Aguiño, Xª Mostra de Teatro Afeccionado Francisco Lorenzo Mariño

Organizada pola asociación cultural, recreativa e veciñal Francisco Lorenzo Mariño de Aguiño (A Coruña) dende 2011. A edición de 2018 celebrouse os sábados 3, 10, 17 e 24 do mes de novembro no conservatorio-aula de música de Aguiño. Este ano participaron catro compañías galegas: Cantigas da Terra, con *Un caso complicado*; Culturactiva, con *Dous no camiño*; Teatro do Improvisto, con *A memoria das rosas*; e A Pombiña, con *Reinserción*.

Agustín Magán, XVIIº Festival de teatro afeccionado

Organizado por primeira vez en 2002 pola Axencia Galega das Industrias Culturais (AGADIC) e a Federación de Teatro Afeccionado (FEGATEA) para lembrar e homenaxear a Agustín Magán, ademais de servir de intercambio de experiencias entre grupos afeccionados. A edición de 2018, celebrada os días 30 de outubro e o 1 de novembro no Teatro Principal de Santiago de Compostela e nas rúas da cidade. Esta edición contou coa participación das compañías Andaravía Teatro, coa animación de rúa *O misterioso mexunxe marrón*; A Gargallada, con *Fuga*; Ditirambo Teatro, coa peza *Anónima 18*; O Aturuxo de Melpómene, con *Terapia de Bar*; Hipócrata Teatro, con *Hotel desencanto*; Paso de Valverde, con *Alén*; e Achádego Teatro, con *Balas sobre Broadway*.

Alter Ego, IIIº Mostra de Teatro Afeccionado

Organizada pola Agrupación Teatral Criaturas coa colaboración do Concello de Rianxo. A edición de 2018 tivo lugar durante o meses de setembro e outubro no auditorio e na biblioteca municipal. A edición deste ano contou coas compañías Ditirambo Teatro, coa peza *Anónima 18*; Anxo Fariña, con *Gliz, o pastor de nubes e o pintor de flores*; A Tequerreté, con *O enredo*; Os Kabramakabra (Escola de Teatro Airiños), con *A morte está escrita*; Trotaconventos Teatro, con *Historias de reloxo*; Fátima Fernández, con *Contos pop-up*; Grupo Municipal de Riveira, con *Cousas, de Castela*; e coa Agrupación Teatral Criaturas, con *As salvaxes*.

Alxén, XIXª Xornadas de Teatro de

Organizadas Asociación Teatral Alxén A.T.A. Sempre (Salvaterra de Miño, Pontevedra). A edición de 2018, que se celebrou os días 11, 12, 18 e 19 de maio no centro cultural da localidade, contou coas seguintes actuacións: Grupo de Teatro A Feira, coa peza *Os fillos do Aniceto*; Isabel Risco, coa obra *Nabiza girl*; e Grupo de Teatro adulto Ata Sempre, coa peza *O concurso*. Tamén contou coa peza dirixida ao público infantil *Planeta bugallo*, do Grupo de Teatro Infantil Ata Sempre.

Ames, XIIIª Mostra de Teatro Afeccionado de

Mostra de teatro afeccionado organizada polo Concello de Ames. A edición de 2018 celebrouse os días 9 e 18 de novembro coas actuacións das compañías Sen Cancelas, coa peza *Dous mil dez*, e do Grupo Municipal de Teatro de Ames, coa peza *O velorio de San Outeiro*.

Arteixo, XIXª Mostra de Teatro Afeccionado de

Organizada pola Concellería de Educación e Cultura de Arteixo, con emprazamento no Auditorio da localidade. A edición de 2018 celebrouse entre o 6 de abril e o 18 de maio co seguinte programa: Grupo de Expresión Teatral SS.SS, con *Como di vostede?*; Ditirambo Teatro, con *Anónima 18*; Faíscas, *Un fiambre, unha rosca e un can can*; e Ibuprofeno Teatro, con *Casa O'rei*; e Malasombra Teatro, con *D.E.P.* Ademais a programación infantil contou co Alumnado do Obradoiro Cultural de Teatro infantil de Meicende, con *Érase unha vez...*; Erica González, con *A sala do Catapumchinpum*; ES3HA2, con *O soño dunha xoaniña*;

A Rúa, VIII Xornadas de Teatro Afeccionado

Organizadas pola Asociación Cultural A Ruada co apoio da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria e do Concello da Rúa (Ourense). A edición de 2018 celebrouse entre o 18 de novembro e o 30 de decembro e contou coas seguintes compañías: Candea de Viana, con *O diñeiro, o mellor compañeiro* e *As irmás Vilachá*; TEF Chaves, con *Triada do Faustino*; Augas do Sil e San Clodio, con *Un día nas portas do ceo*; e A Ruada, con *A boda do Esganarello*.

Arzúa, Ciclo de Teatro Outono a escena de

Organizado polo Concello de Arzúa, inclúe música, monólogos e teatro. A edición de 2018 celebrouse durante os meses de outubro e novembro e contou coa seguinte representación: *Sénior*, de Culturactiva. Ademais, o ciclo contou tamén cunha programación infantil que contou coas seguintes pezas: *Os Rockenstein*, de Malasombra Producións; *O camiño dos paxaros*, de Magín Blanco; *Contos do recreo*, de Redrum Teatro; *Leonardo e os fontaneiros*, de Ubú Teatro; e *Logos*, de Lucecús Teatro.

As Neves, Ciclo Outono de Teatro

Organizado polo Concello das Neves (Pontevedra). A edición de 2018, que se celebrou os días 27 de outubro, 18 de novembro e 16 de decembro no Auditorio Municipal do concello contou coas seguintes representacións: *Top manta*, de Fulano, Mengano e Citano; *Memorias dun neno labrego*, de Cándido Pazó; e *Falar sen cancelas*, de Culturactiva.

Betanzos, IXº Encontro de Teatro Afeccionado de

Organizado pola Agrupación Teatral Mariñán e o Concello de Betanzos dende o ano 2010. A edición de 2018 celebrouse durante os sábados do mes de febreiro na Aula Municipal de Cultura Xulio Cuns. Este ano contou coas representacións de Andaravía Teatro, *Maniféstate*; do Colectivo Cultural Ollomao, *Enciclopedia Álvarez*; e de La Caja de Pandora, *WC (o baño)*.

Boqueixón, Ciclo de Teatro de Outono de

Organizado polo Concello de Boqueixón. A edición de 2018 realizouse durante os días 28 de outubro e 4, 11 e 18 de novembro na casa da Cultura de Camporrapado. A primeira sesión foi a cargo do Grupo de Teatro de maiores de Boqueixón, coa peza *Urxencias*; a segunda co Grupo de Teatro Licor Café, con *Dous ligues para unha noite*; a terceira co Grupo de Teatro A Pombiña, con *Reinserción*; e a cuarta e última co Grupo de Teatro de Ribeira, con *Cousas de Castelao*.

Boqueixón, ciclo Sábados Teatrais

Organizado pola Concellería de Cultura no salón de plenos do Concello de Cabanas e con entrada gratuíta ten lugar os días 6, 13 e 20 de outubro. A primeira sesión será a cargo da Asociación Club de Maiores de Boqueixón coa súa obra *Urxencias*; a segunda da man do grupo A Pombiña, coa peza *Reinserción*; e a terceira e última de Licor Café con *Dous ligues para unha noite*.

Festival Brión Inclúe

Organizado polo Concello de Brión coa colaboración de Culturactiva Sociedade Cooperativa Galega e co co-financiamento de Gadis tivo lugar entre os días 5 e 16 de decembro. O apartado teatral da programación contou coas actuacións *Circo da diversidade*, de Asociación con Eles; e *Full Monty*, da Asociación Andaina Pro Saúde Mental.

Referencias varias:

- A. Prada, “Chega a Brión o seu festival máis inclusivo, dos días 5 ó 16”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Comarca de Santiago. A Barcala. Xallas”, 30 novembro 2018, p. 27.

Dá conta da inauguración do festival Brión Inclúe, organizado polo Concello e xestionado

por CulturActiva. A programación contará con obradoiros, teatro, música, danza e contacontos, entre outras actividades.

- Emma Araújo, “Teatro, arte más allá de la discapacidad”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Área Metropolitana”, 30 novembro 2018, p. L7.

Informa da presentación do festival Brión Inclúe que tivo lugar en Pedrouzos (Santiago) e que conta coas estreas das obras *Circo da diversidade*, a cargo da asociación de persoas con diversidade funcional Con Eles, e *Torre de Babel* da compañía 5.S.

Buxiganga, Circuitos

Organizado dende o ano 2008 polo Consello da Cultura da Área de Cultura da Deputación de Lugo e coa cooperación do Consello Asesor de Teatro, co obxectivo de achegar o teatro aos diversos concellos da provincia e realizar tamén accións formativas. Na edición de 2018 participaron 50 concellos que acolleron as actuacións dos 40 grupos de teatro amateur da provincia que se indican a seguir: Grupo Humorístico Trípode, con *A panxoliña máis fermosa*; Grupo de Teatro da Biblioteca Municipal, con *A farsa do Bululú*; A Rabela Teatro, con *As consultas do Doutor Baldomero* Bautista; Colectivo Cultural Ollomao, con *Enciclopedia Álvarez*; O Torques, con *Donde as dan as toman*; Os Baluros, con *Menciñeiro á forza*; Os Trocos, con *Farsa plautina*; A Mariña, con *Eres único: teatro contra o bullying*; Ardora Amor filial; O Bordelo, con *Depende*; Argalleiras Teatro, con *Comedia bifida*; Centro Teatral Faro-Miño, con *Langreira de amor*; Sacarina, con *Madialeva*; A Adala, con *Elixir de xuventude*; A Adala Infantil, con *Mamasiña que medo!*; Axóuxeres, con *Non casei con todos*; O Batán, con *Bicos de vinagre*; O Centiño, con *Zume de amorodios*; Pico do Castro, con *Matías está tolo*; Torta de Millo, con *Innoveitin... ou algo*; Achádego Teatro, con *Balas sobre Broadway*; Curuxan, con *Improdecete*; Grupo de Teatro Down, con *Sño dunha noite de verán*; Hipócrata Teatro, con *Hotel desencanto*; Nostrum Cai, con *Romani ite domum*; Nova Escena Teatro, con *As fillas de Eva*; Os Palimoquiños, con *Borralliña*; Os Pinchacarneiros, con *A ola de ouro*; Teatro Lucho Hospital Xeral-Calde, con *O parto de Calandrino*; Ti e máis Eu Teatro, con *A troita do río...*; Grupo de Teatro Afeccionado Monfortino, con *Os intereses creados*; Teatreir@s, con *Cumprimento de contrato*; A Peneda, con *A cea dos idiotas*; Escola de Teatro Falcatrueros, con *As monxas e a María*; Alentía Teatro, con *Manancial de fantasía*; Metátese Teatro, con *O euromillón*; Unidade do Zono, con *Tren a Nápoles*; Lume Escénico, con *Hotel rosamar*; Grupo de Teatro Augas do Sil, con *Un día nas portas do ceo*; e Rebuldeira Teatro, con *Delicadas*.

Cambados, Ciclo de Teatro Adulto

Organizado polo Concello de Cambados. A edición de 2018 tivo lugar durante os domingos do mes de outubro no Auditorio da xuventude de Cambados. O programa deste ano contou coas representacións das seguintes obras: *Commedia*, de Contra Produccións; *Pan! Pan!*, de A Panadería; *Estás aí?*, de Redrum Teatro; e *1879. Casa de bonecas*, de Estudo do Momento.

Cangas, XXXVª Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo

Fundada en 1984 pola Asociación Cultural Xiria. Organizada pola Asociación Cultural Xiria, o Concello de Cangas e Ningures Produción. Está actualmente patrocinada pola Axencia Galega das Industrias Culturais (AGADIC), Concello de Cangas, Deputación de Pontevedra, Frigoríficos del Morrazo e a Xunta de Galicia. Realiza unha programación internacional, estatal e galega, ademais de exposicións, obradoiros, encontros e eventos como o “Revoltallo en Pedra”, no que se dan cita moitas das asociacións culturais e artísticas de Cangas, ou as xornadas “Mulleres en Acción” (creadas no ano 2000). Durante esta mostra entrégase anualmente o Premio “Xiria”, co que se destaca o labor teatral dunha persoa ou a traxectoria dunha agrupación; este ano recaeu en Mabel Rivera. A edición de 2018, que se celebrou do 29 de xuño ao 8 de xullo no auditorio municipal, contou coa participación do Centro Dramático Galego, con *Divinas palabras revolution*; *A leituga* de EME2 Producións; *Na butaca [fantasía nº 3 en dor maior]* de Esther F. Carrodegua e Cía. ButacaZero; *Teatro invisible* de Materile Teatro. A programación infantil contou cos seguintes espectáculos: *Paraíso pintado* de Pepa Plana; *Nómades*, de Xarope Tulú. Tamén estivo presente a compañía italiana Lucchettino, con *Maghi per una notte*.

Referencias varias:

- Vanesa M. Sotelo, “Irmandade entre a MITCFC e o Singlot Festival”, *RGT. Revista Galega de Teatro*, “Festivals”, n.º 95, 2018, pp. 47-48.

No contexto dunha crónica sobre a cuarta edición do Singlot Festival celebrado en Cataluña,ponse en relación este evento coa Mostra Internacional de Teatro Comico e Festivo de Cangas do Morrazo aludindo a que ambos os dous pivotan arredor as artes escénicas e a comedia.

- Manuel Xestoso, “XXXV Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas. Isto non é unha crónica”, *RGT. Revista Galega de Teatro*, “Festivals”, n.º 95, 2018, pp. 45-46.

Achega un percorrido pola traxectoria da Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas co gallo da súa trixésimo quinta edición. No tocante á dramaturxia galega destaca as pezas *Laboratorio de estremonías* de Mónica Camaño ou *Silda e Hadrián*, de Casilda Alfaro e Adrián Ríos. Fai referencia á obra *Divinas palabras revolution* como peza de Chévere para o CDG e ao seu encadramento na definición de comedia e menciona tamén que tivo lugar a representación da obra *A leituga* a cargo de Emedous.

- A. B. de Becerreá, “XXXV MITCF de Cangas do Morrazo”, *Tempos Novos*, n.º 255, “crónica”, agosto 2018, pp. 66.

Panorámica sobre as actuacións teatrais levadas a cabo durante 35 Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas do Morrazo. No tocante á literatura galega, dá conta da posta en escena das seguintes obras de temática seria con trazos de humor: *Divinas Palabras Revolution* do CDG arredor da moralidade, *A leituga* de EME2 Producións sobre a eutanasia, *Na butaca [fantasía nº 3 en dor maior]* de Esther F. Carrodegua e Cía. ButacaZero sobre o alzheimer e *Teatro invisible* de Materile Teatro sobre o teatro, a existencia e a morte. Tamén informa de que as obras cómicas con riscos maravilhosos, de parodia, da pantomima ou da simulación foron: *Paraíso pintado* de Pepa

Plana, *Nómades* da Cía. Xarope Tulú, o II Torneo de Dramaturxia de Galiza, cinguido á comedia breve, *Silda e Hadrián* de Casilda Alfaro e Adrián Ríos e *Monstruación* de Enconarte Producións.

Caranza, Ciclo de Teatro Afeccionado “Domingos a escena”

Ciclo teatral organizado pola Concellaría de Cultura de Ferrol, coa colaboración da Deputación da Coruña e coordinado por Ti e Máis Eu Teatro. Celébrase no Centro Cívico de Caranza e durante a celebración outórgase o Premio do Público. A edición de 2018 tivo lugar durante os meses de novembro e decembro e contou coas seguintes representacións: *A cantante calva*, de Corifeo Teatro; *Pai, respóstame*, de Ti e Máis Eu Teatro; *Un caso complicado*, de Cantigas da Terra; e *As pretendentas do Rei Centolo*, de Bradomín Teatro. Ademais representárase para público infantil a peza *Un nadal de neve e soños*, de Ti e Máis Eu Teatro.

Carballiño, XXIXº Festival de Teatro Galego do (FETEGA)

Creado no ano 1989 na localidade ourensá do Carballiño. Organizado pola Asociación Cultural FETEGA, coa colaboración do concello do Carballiño, a Deputación de Ourense e a Axencia Galega das Industrias Culturais (AGADIC). A edición de 2018 celebrouse entre os días 22 e 24 de agosto no Auditorio Municipal, no anfiteatro exterior e na Casa da Cultura. Leváronse a escena as pezas *Totum Revolution*, de Vultos de Rosca; *A vida tola*, de Pistacatro; *Loló e Mamá*, de De Ste Xeito; *Elisa e Marcela*, de A Panadaría; e *Chola a it girl*, de Artesa Cía Teatro. Nesta edición o Premio de Honra Dorotea Bárcena recaeu na actriz Marta Pazos; o de mellor espectáculo do certame para *Ensaio sobre a cegueira*; e os galardóns de mellor actriz e mellor actor foron para Pepa Barreiro e Mundo Villalustre.

Referencias varias:

- María Muleiro, “Josi Lage. ‘A profesión necesita o festival de teatro, non desaparecerá mentres haxa xente loitadora”, *La Región*, “Verano”, “Provincia Activa”, “Foro La Región”, 10 agosto 2018, p. 20.

Entrevista á actriz e directora do Festival de Teatro de Galicia Josi Lage. Nela, a creadora teatral e docente trata cuestións relacionadas coa organización desta 29ª edición do festival así como da importancia das mulleres no teatro.

- Montse García, “Marta Pazos y Chévere premiados por festivales de O Carballiño y Palas de Rei”, *La Voz de Galicia*, “La Voz de Santiago”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “Teatro”, 18 agosto 2018, p. L7.

Informa de que Marta pazos será galardoada co premio de honra Dorotea Bárcena que outorga o Festival de Teatro Galego de O Carballiño e que o grupo teatral Chévere, pola súa banda, recibirá o premio Máscara da Mostra de Teatro Amador de Palas de Reis.

Carballo, Venres Culturais en

Programa cultural organizado polo Concello de Carballo que integra música, teatro, maxia, exposicións, cinema e outras actividades. A edición de 2018, celebrada dende febreiro até marzo, no Pazo da Cultura de Carballo e na Biblioteca Rego da Balsa, contou coa participación de A Panadería, con *Elisa e Marcela*; Ibuprofeno Teatro, con *Casa O'Rei*; e Teatro do Atlántico, con *Helena: xuízo a unha lurpia*. Tamén contou con dúas representacións para público infantil: *A galiña azul*, de Tanxarina Teatro, e *Danza da choiva*, de Elefante Elegante.

Cariño, XLIIª Mostra de Teatro Galego de

Mostra teatral para compañías profesionais e afeccionadas e para diversos tipos de público, que ten lugar no Auditorio Municipal do concello ferrolán. Na edición de 2018, celebrada entre o 11 e o 17 de agosto, participou Natalia Outeiro, co seu espectáculo *Pajarito. A vida tola*, e as compañías Culturactiva, coa peza *Saaabor!*; Contraproducións, con *Commedia. Un xoguete para Goldoni*; A Panadería, con *Elisa e Marcela*; Mofa e Befá, con *Cranios privilexiados... ou crítica da razón perralleira*; Redrum Teatro, con *A canción do elefante*; e Chévere, con *Río Bravo*. Tamén contou cos espectáculos para público infantil: *Pum, Pum!*, de Baobab Teatro; *Planeta Ardora*, de Trompicallo; *Lúa*, de Ghazafellos Teatro; A horta de Balbina, de María Fumaça.

Carral, Ciclo

Organizado polo Concello de Carral. A edición de 2018 celebrouse durante o outono no local Xente Nova de Tabeaio e contou coa participación das seguintes representacións: *Fillos do sol*, de Contraproducións; *Será por camiños*, do Grupo de Teatro Escola Narón; *O caso é ter saúde*, de Malasombra Producións; e *Helena, xuízo a unha lurpia*, de Teatro do Atlántico.

Castro de Rei, VIª Mostra de teatro municipal de

Organizada polo Concello de Castro de Rei e a Escola Municipal de Teatro. Na edición de 2018, que tivo lugar os días 2, 3 e 4 de febreiro, participaron as compañías Escola Municipal de Teatro de Vilalba, coa peza *Vodas de sangue*; Escola de Castro de Rei, con *Farsa plautina*; e Escola Municipal de Teatro da Pontenova, con *Hotel Rosamar*.

Referencias varias:

- C. P. R., “La VI Mostra de Teatro Municipal de Castro de Rei incluye tres obras”, *El Progreso*, “A Chaira”, 31 xaneiro 2018, p. 22.

Dá conta da inauguración da VI Mostra de Teatro Municipal de Castro de Rei, organizada polo Concello e a escola de teatro local. A mostra, que vai ter lugar na casa da cultura de Castro de Ribeiras de Lea, presenta tres obras: *Farsa plautina*, *Vodas de sangue* e *Hotel Rosamar*.

A esCEEEna, IVª Mostra de Teatro e das Artes Escénicas de Cee

Mostra que substitúe á Mostra de Teatro de Cee, que no ano 2012 celebrou a súa XXVª edición e última. A edición de 2018 tivo lugar no Auditorio Baldomero Cores dende o 18 até o 24 de agosto e contou coas seguintes obras e compañías de teatro: *Sénior*, de Culturactiva; *A cabeza do dragón*, de Producións Teatrais Excéntricas; *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira*, de Mofa e Befá; *A canción do elefante*, de Redrum Teatro; *Fillos do sol*, de Contraproducións; e *Ubú rei*, de Talía Teatro.

Cedeira, Ciclo de Teatro Afeccionado

Ciclo organizado entre o grupo Teatro da Vila coa colaboración do Concello de Cedeira e que se celebra entre o 6 e o 27 de outubro no Auditorio Municipal da vila. Este ciclo contará coas actuacións do grupo da Sociedade Cultural e Recreativa A Pombiña, de Narón, coa súa obra *Reinserción*; coa compañía Teatro da Vila, de Cedeira, coa peza *As cores do tempo*; con Teatro Semente (Neda), coa obra *HTC (hoxe toca rir)*; e con O Aturuxo de Melpómene, tamén de Narón, con *Terapia de Bar*.

Chantada, XXVIIIª Mostra de Teatro Popular Maruxa Villanueva

Organizada polo colectivo teatral Faro-Miño do concello lucense de Chantada. Na edición de 2018, celebrada do 20 ao 23 de agosto na praza do Cantón, participou o Grupo de Teatro O Batán (Cangas de Foz), con *Bicos de vinagre*; o Grupo de Teatro Centro Teatral Faro Miño (Chantada), con *Madialeva*; e as compañías de Madrid Visto y no visto, con *No somos nadie*, e Bennu Teatro, con *Mardito Hoppita*.

Chapela, VIº Ciclo de teatro da Asociación Cultural de

Organizado pola Asociación Cultural de Chapela. A edición de 2018, celebrada os días 13, 20 e 27 de xaneiro e 3 de febreiro no Auditorio do Multiusos de Chapela, contou coas seguintes representacións: *Se hai que bailar, bailamos*, de Javier Carreiro; *Abre a porta*, de Manuel Solla; *A fermosa Dorotea*, de Salvador Álvarez; e *Oito*, de Chusa Couñago.

Cultura no Camiño, Ciclo

Programa escénico e musical organizado pola Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, coa colaboración da Axencia Galega das Industrias Culturais (AGADIC) e da Axencia de Turismo de Galicia. A edición de 2018 desenvolveuse nos concellos das rutas xacobeas dende o 16 de abril até o 30 de setembro cun total de 342 actuacións.

Referencias varias:

- X. M. Lema, “Teatro, cine, literatura y fotografía este mes en la Primavera Cultural”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Comarca de Santiago-A Barcala-Xallas”, 5 maio

2018, p. 28.

Informa da inauguración dunha nova edición da Primavera Cultural, organizada polo Concello de Santa Comba. Entre as actuacións, destácase a peza teatral *Enredando con Pakolas*, dirixido ao público infantil, e *María e os ollos alabarados*, baseada nunha obra de María Victoria Moreno.

En Construcción, Festival de Microteatro.

Ten lugar o 16 de febreiro no Espazo Xove de Ourense e reuniu a sete compañías teatrais en horario de 19h30 a 22h. Nesta edición participou a compañía 2ºF coas obras *Xuízo a Lino e a Lana* e *Xuízo a Pepe*; Delatoute, con *Mansión exprés*; e Oreteiro Teatro, con *Aproximación ao ser humano*.

Referencias varias:

- Elisabet Fernández, “El microteatro vuelve al Espazo Xove”, *La Región*, “Agenda”, “Teatro”, 14 febreiro 2018, p. 12.

Dá conta da inauguración do festival de microteatro “En Construcción” que conta con sete compañías teatrais. Entre os espectáculos destacan as obras *Xuízo a Lino e a Lana* e *Xuízo a Pepe* a cargo da compañía teatral 2ºF, *Mansión exprés* do grupo Abran Paso e *Aproximación ao ser humano* do grupo Oreteiro Teatro. Todas as pezas teatrais representaranse no Espazo Xove de Ourense.

Enrique Landesa, VIIº Ciclo de Teatro Aficionado.

Certame teatral que dá continuación ao organizado con anterioridade polo Centro Cultural Rueiro e que se denomina como un dos compoñentes d’O Trasnovo Teatro. A edición de 2018 durante o mes de outubro no salón de actos do complexo parroquial Cristo da Victoria e contou coas seguintes representacións: *Os pintores non teñen recordos*, do Grupo de Teatro Entre Lusco e Fusco; *Os tres grandes sinvergonzas*, do Grupo de Teatro C.C de Castro Barreiro; *En pe de guerra*, de Misturat Teatro; e *O avaro*, do Grupo de Teatro Rueiro.

Entreculturas, IXº Festival de Teatro

Organizado pola Asociación Cultural La Caja de Pandora en colaboración co Concello de Verín. A edición de 2018, celebrouse entre o 6 de setembro e o 3 de novembro. Participaron os grupos de teatro galegos Silvardeiras Teatro, con *M&M e a extraña familia*; e Oreteiro, con *Aproximación á muller nociva*.

Referencias varias:

- Xosé Lois Colmeneiro, “Novena edición del festival de teatro ‘Entreculturas’ de Verín”, *La Región*, “Provincia”, 28 setembro 2018, p. 32.

Dá conta da 9ª edición do festival de Teatro Entreculturas que se celebra no auditorio municipal de Verín e informa das diferentes representacións teatrais que terán lugar.

Escenas do Cambio, Festival de Inverno de Teatro, Danza e Arte en Acción

Festival que inclúe representacións teatrais, música, conferencias, proxeccións e espectáculos de danza. A edición de 2018, celebrada entre o 1 e o 10 de febreiro, contou coa presenza de Félix Fernández, con *50 minutos de simulación programada*; e Voadora, con *Garage*.

Referencias varias:

- María Abascal, “Volve Escenas do Cambio, o festival máis vangardista”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 30 xaneiro 2018, p. 37.

Dá conta da presentación do programa da 4ª edición do Festival de Inverno de Teatro, Danza e Arte en Acción Escenas do Cambio que contará con 13 espectáculos procedentes de cinco países. A inauguración terá lugar no Museo Centro Gaiás da Cidade da Cultura de Galicia, en Santiago de Compostela. Destácase a participación de propostas galegas con pezas de Estela Lloves e Félix Fernández así como de obras das compañías teatrais IIMaquinario e Voadora coa peza *Garage*.

- Tamara Montero, “Puxar da panca do cambio”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Santiago”, “Crónica Ciudadana”, 31 xaneiro 2018, p. L2.

Fai un percorrido polas propostas escénicas que forman parte do programa da 4ª edición do festival Escenas do Cambio como son a peza de Tiago Rodrigues *Antonio e Cleopatra*; *Garage* da compañía teatral Voadora; a actuación de Israel Galván; a peza de Mohamed ElKhatib con *Finir en Beauté* e Mithkal Alzghair con *Displacement*.

- Montse García, “Garage’, vivencias de la fábrica al escenario en primera persona”, *La Voz de Galicia*, “Cultura”, 1 febreiro 2018, p. 39.

Comenta a peza de teatro *Garage* a cargo da compañía teatral Voadora, cuxas protagonistas con tres mulleres que traballan na PSA Peugeot Citroën de Vigo. O ensaio tivo lugar no Teatro Salón de Santiago e forma parte do festival Escenas do Cambio. Desenvólvense cuestións referidas ao contido e ás personaxes e recóllense reflexións das protagonistas.

- Sonia Vizoso, Raquel Vidales, “Las obreras se ríen del machista mundo del motor”, *El País*, “Cultura”, 2 febreiro 2018, p. 29.

Trata a obra de teatro *Garage* a cargo da compañía Voadora, protagonizada por traballadoras de PSA Peugeot Citroën de Vigo. A peza estrearase no Teatro Salón de Santiago e forma parte do programa do festival Escenas do Cambio. Coméntase a escasa presenza da muller no eido da automoción, ámbito reservado tradicionalmente aos homes.

- Montse García, “Triple propuesta en Escenas do Cambio”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “Teatro y danza”, 4 febreiro 2018, p.

L11.

Dá conta de tres propostas que forman parte da programación do Festival Escenas do Cambio cuxos protagonistas son o actor Mohamed El Khatib, o coreógrafo portugués Miguel Pereira e os italianos Daria Deflorian e Antonio Tagliarini coa súa representación *Reality*.

- Mario Álvarez, “A Cidade da Cultura pecha con Alzghair Escenas do cambio”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 10 febreiro 2018, p. 38.

Informa da estrea do espectáculo de danza *Displacement* do coreógrafo sirio Mithkal Alzghair, encargado de pechar unha nova edición de “Escenas do cambio”, o Festival de Inverno de Teatro, Danza e Arte en acción da Cidade da Cultura. A actuación vai ter lugar no escenario do Museo Centro Gaiás. O programa incluíu 13 pezas de artistas e compañías de teatro, entre as cales se destaca a notable presenza do teatro galego coa peza *Garage* do grupo teatral Voadora e con actuacións de Estela Lloves ou Félix Fernández.

- Montse García, “Escenas do Cambio se despide con la danza del sirio Mithkal Alzghair”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “A escena”, 10 febreiro 2018, p. L11.

Informa da actuación do coreógrafo sirio Mithkal Alzghair coa súa peza *Displacement*, que foi o encargado de pechar unha nova edición do festival “Escenas do cambio”. A actuación vai ter lugar no escenario do Museo Centro Gaiás.

FEM, II Festival Escena Muller

Festival multidisciplinar que ten como obxectivo visibilizar a creación feita por mulleres impulsado pola Concellería de Culturas, Deporte e Coñecemento. A edición de 2018 celebrouse nos días 2, 9, 16 e 23 de novembro en diferentes espazos da Agra do Orzán (A Coruña): o local da asociación veciñal do barrio, a librería Suevia e a sala Gurugú. NA sección teatral do festival contou coas representacións de *Golpes*, de Estíbaliz Veiga, e *Judy Garland. Alén do Arco da Vella*, da man de Isabel de Toro.

Referencias varias:

- Alicia Pardo, “Las olvidadas del arte”, *La Opinión*, “A Coruña”, “Ciudad y Cultura”, 2 novembro 2018, p. 8.

Informa da inauguración da II edición do Festival Escena Muller (FEM) da Coruña que contará con numerosas actividades culturais entre as que destaca a representación da peza teatral *Golpes* de Estíbaliz Espinosa, que terá lugar na sala Gurugú.

Estén na Rúa, VIº Festival Galego de Teatro Amador

Festival de teatro organizado pola asociación cultural Ti e Mais Eu Teatro coa colaboración do Concello de Ferrol. Na edición de 2018, celebrada os días 25 e 26 de maio e 1, 2 e 3 de xuño, participou o Grupo de Teatro Colectivo Cultural Ollomao coa

peza *Enciclopedia Álvarez*.

FIOT, XXVIIº Festival Internacional “Outono de teatro” de Carballo

Organizado pola Asociación Cultural Telón e Aparte, baixo a dirección do seu presidente, Alberto Sueiro, e a Concellaría de Cultura do Concello de Carballo. A partir da edición de 2002 pasou a se denominar “FIOT”. Acolle representacións teatrais, contacontos, actuacións musicais e distintos tipos de *shows*. Na edición de 2018, celebrada dende o 28 de setembro até o 31 de outubro, concedeuse o galardón honorífico “Xograr de Outono” a Miguel de Lira. Participaron as compañías galegas Contraproducións, con *Commedia*; Carlos Blanco e Xosé A. Touriñán, con *Somos criminais*; Manoliño Nguema, con *Ngoan ntangan, dous mundos que se tocan*. Tamén estiveron presentes as compañías foráneas Ron Lalá (Madrid), La Joven Compañía (Madrid), La Tristura (Madrid), Pentación espectáculos (Madrid), La Trócola Circ (Valencia), Suttotos (Arxentina), Compagnia Baccalá (Suíza), Serena Producciones (Madrid), La Abducción e Buxman Producciones (Madrid), El Pavón Teatro Kamikaze (Madrid) La Zona (Madrid) Asemade, no marco deste festival, tivo lugar o IX Ciclo OTNI e a XVIII edición Rúa dos Contos. O Ciclo OTNI, mostra teatral destinada a proxectos de carácter máis contemporáneo, contou coas compañías Théâtre national de Wallonie-Bruxelles, Theatre Lliure, Teatros del Canal (Bélxica, Cataluña e Madrid), Borja Fernández (Galicia), con *Salvador*; e Íntims Produccions (Cataluña) Na XX edición Rúa dos Contos, ciclo celebrado en locais de hostalería, ademais de monólogos e música, representáronse as pezas galegas *Contos de contrabando*, de Avelino González; *Como ser armario empotrado*, de Marcos Pereiro; *En crudo*, de Peter Punk; *Como cho conto*, Cándido Pazó; e *Historias da fronteira*, de Lois Pérez; *Papar sen cancelas*, de Isabel Risco, Pedro Brandariz e Fran Rei; *A musicleta*, de Pulpiño Viascón; e *Camaré sonambulante*, de Antón Coucheiro.

Referencias varias:

- Marta López, Cristina Viu, “Carballo, meca del teatro en Galicia con la 27.ª edición del festival de otoño FIOT”, *La Voz de Galicia*, “Cultura”, 11 outubro 2018, p. 37.

Dá conta da programación da 27ª edición do Festival Internacional Outono de Teatro (FIOT). Destácase a actividade Rúa dos Contos a cargo de David Amor, Monoulious Dop e o trío formado por Isabel Risco, Pedro Brandariz e Fran Rei, que conta con monólogos que se desenvolverán en diferentes establecementos de Carballo.

FITO, XI Festival Internacional de Teatro de Ourense

Este festival naceu da man de Teatraultra, programa de accións para a xestión, produción e difusión das artes escénicas para as cidades. Está organizado pola compañía teatral ourensá Sarabela Teatro, co apoio do Concello de Ourense, a Deputación Provincial, a Universidade de Vigo e a Axencia Galega das Industrias Culturais (AGADIC). A edición de 2018 tivo lugar dende o 4 até o 14 de outubro. Contou coa presenza da compañía galega A Panadaría Teatro, coa peza *Elisa e Marcela*. Participaron tamén compañías foráneas procedentes de Chile, Arxentina, Israel ou Portugal.

Referencias varias:

- Sonia Torre, “La sangría cultural continúa: el FITO está en la cuerda floja”, *La Región*, “Ourense”, 29 xullo 2018, p. 6.

Dá conta da presentación da 11ª edición do Festival Internacional de Teatro de Ourense (FITO). Destácase que a mostra, organizada por Sarabela Teatro, por falta de recursos económicos, viuse na obriga de eliminar do programa o Outono Fotográfico.

- Pablo Galán, “El tejido cultural de la ciudad urge poner freno a la sangría del sector”, *La Región*, “Ourense”, 31 xullo 2018, p. 2.

Recóllense as declaracións de diversos representantes da cultura galega en Ourense, en relación á sangría cultural da cidade, con eventos históricos e referenciais sen visos de continuidade nestes momentos (o Festival de Cine Internacional de Ourense, o Outono Fotográfico) ou na corda frouxa (o Festival Internacional de Teatro de Ourense). Coinciden —Juan Luis Saco, da Fundación Otero Pedrayo; Xosé Lois González, humorista gráfico; David Pedrouzo, promotor cultural; Isabel Salgado, do Ateneo; Samuel Lago, da coral de Ruada; José Ramón Morgade, do Círculo Poético Ourensán; Alfredo Conde, escritor; Fina Calleja, de Sarabela Teatro— no fenómeno de desmontaxe de actividades de certo nivel, nos problemas de xestión e burocracia e na falta de vontade política.

- Pablo Galán, “Un sector con las orejas tiesas”, *La Región*, “Ourense”, “La sangría cultural de Ourense”, 1 agosto 2018, p. 5.

Analiza a situación cultural de Ourense, tras a concatenación de novas últimas, capaz de borrar eventos culturais enraizados na cidade (OUFF, Outono Fotográfico) e pon en perigo outros de próxima celebración, coma o Festival Internacional de Teatro de Ourense (FITO). Existe tamén un malestar manifesto coa asociación de libeiros da cidade, que por primeira vez en vintecinco anos non montaron stands na Feira do Libro Infantil nin no Día das Letras Galegas, ao non teren subvención do concello.

- María Abascal, “Unha quincena de espectáculos de cinco países, no FITO”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 28 setembro 2018, p. 36.

Informa da inauguración da 11ª edición do Festival Internacional de Teatro de Ourense (FITO) organizado pola compañía Sarabela Teatro e dá conta das actuacións galegas coas que conta o programa.

Galicia, XIXª Mostra de Teatro Universitario de

Mostra de teatro universitario celebrada na cidade de Santiago de Compostela. A edición de 2018 tivo lugar entre o 24 de abril e o 6 de maio e contou coas seguintes representacións galegas: *WK*, da Compañía de Teatro USC-Lugo; *Cyrano*, de Tolemia Teatro (USC); *Al dente*, de Labarata (USC); *As ondas das pedras do río*, da Compañía de Teatro Maricastaña (UVIGO e Campus de Ourense); *Des-Armadas*, de ARTías (USC); *Historia natural das estrañas criaturas mariñas*, de Faísca (USC); *Insilio*, Lobishomes (USC); *Fahrenheit 451*, de Polaroid (USC); e *Lendatarias*, de Vacaloura (USC).

Galicia Escena Pro, Vª Mostra de artes escénicas

Organizada dende 2013 pola Axencia Galega das Industrias Culturais (AGADIC) en cinco espazos de Santiago de Compostela: o Salón Teatro, o Auditorio da Universidade, o Teatro Principal, a Fundación SGAE e o Auditorio Abanca. A edición de 2018 celebrouse entre os días 11 e 14 de xuño e contou coas seguintes pezas e compañías: *A leituga*, de Eme2; *Casa O'Rei. Traxicomedia gastronómica*, de Ibuprofeno Teatro; *Cranios privilexiados... ou a crítica da razón perralleira*, de Producións Teatrais Excéntricas; *Elisa e Marcela*, de A Panadaría; *Fillos do sol*, de Contraproducións; *O rei morre*, de Sarabela Teatro; e *O servidor de dous anos*, de Talía Teatro. En canto á oferta teatral para público familiar, as propostas seleccionadas son *A galiña azul*, de Tanxarina; *Bathtime*, de Katarsis Educación-Teatro; *Patapatum*, de Elefante Elegante, e *Planeta Ardora*, de Títeres Trompicallo. Ademais, o festival desenvolve unha sesión dedicada a que diferentes compañías presenten aos programadores un avance dos proxectos nos que están comezando a traballar cara á vindeira temporada. Nesta edición os títulos escollidos foron *Alma (non é hippie)*, de Colectivo Verticalia; *Anatomía dunha serea*, de Iria Pinheiro; *Arnoia, Arnoia: o circo da casa pequena*, de Quico Cadaval; *Auga que non vas beber*, de Inacio Vilariño; *Cinco mulleres que comen tortilla*, de Javier Lojo; *In Between*, de Mikel Arístegui; *Insumisión*, de Gema Ulloa; *Involución*, de Alfredo Muíño; *Liberto*, de María Vázquez; e *Sofía e as postsocráticas*, de Marta Pérez.

Implicate!, XIIº Festival

Festival de música e palabra solidaria organizado pola ONG Implicadas no Desenvolvemento, que inclúe música, danza, poesía e teatro. A edición de 2018, presentada Yolanda Castaño e Mon Santiso, celebrouse no Teatro Principal de Santiago de Compostela o 14 de xaneiro. No tocante ao teatro representouse a peza *Isi*, de Marta Iglesias.

Laracha, Venres teatrais 2018 da

Ciclo de teatro organizado polo Concello da Laracha en colaboración coa Deputación da Coruña. A edición de 2018 tivo lugar durante os días 9, 16, 23 e 30 de novembro na Casa da Cultura desa localidade e contou coa participación das seguintes compañías: Redrum Teatro, con *A canción do elefante*; Talía Teatro, con *O servidor de dous anos*; e Contraproducións, con *Fillos do sol* e *Nacidas libres*.

Referencias varias:

-J. M. Ramos, “Comedia, historia, concienciación e suspense en catro Venres Teatrais”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 2 novembro 2018, p. 33.

Dá conta da inauguración dos Venres Teatrais da Laracha, que comeza coa actuación do grupo teatral Redrum Teatro con *A canción do elefante*. Tamén participarán Talía Teatro con *O servidor de dous anos* e Contraproducións con *Fillos do sol* e *Nacidas libres*. Todos os espectáculos están dirixidos a un público maior de 13 anos e terán lugar na casa da cultura da Laracha.

Laxe, XIIª Mostra de Outono de Teatro do Concello de

Organizada pola Concellería de Cultura do Concello de Laxe en colaboración coa Asociación Folerpas Teatro. A edición de 2018 os días 21 e 28 de outubro e 4 e 11 de novembro no salón de actos municipal. As pezas representadas este ano foron: *Os fabulosos cleaners*, da Compañía Malasombra; *2010*, de Sen Cancelas Teatro; *Dora e Lola*, de Metatese Teatro (Palas de Rei); e *Cambiouche ben o conto*, do Grupo de Teatro APEM (Carballo).

Lugo, Circuito Galego de Teatro Amador de

Organizado pola Federación Galega de Teatro Afeccionado (FEGATEA), o concello e a compañía Hipócrita Teatro. A edición de 2018 celebrouse os días 8, 9, 15 e 16 de setembro e representáronse as seguintes obras: *Fuga*, de Gargallada Teatro; *En venda*, da Compañía O Trasno Novo; *A ópera de a patacón*, de Avelaíña Teatro; e *Ás portas*, de Paso de Valverde.

Lugo, XVIIIª Mostra de Teatro Clásico de

Mostra organizada no marco dun convenio entre o Concello de Lugo e Caixanova e destinada a conmemorar as figuras de recoñecidos autores do século XX. As diferentes actuacións celébranse no Auditorio Municipal Gustavo Freire de Lugo. Na edición de 2018, que tivo lugar entre o 1 de febreiro e o 3 de marzo, contouse coas representacións das pezas: *Helena: xuízo a unha lurpia*, de Teatro do Atlántico; *A noiva de Don Quixote*, de Eme2; e *O servidor de dous anos*, de Talía Teatro.

Referencias varias:

- Ruth López, “Una Dulcinea camarera, en la Mostra de Teatro Clásico de Lugo”, *El Progreso*, “Vivir”, “Cultura”, 18 febreiro 2018, p. 52.

Comenta a posta en escena da peza teatral *A noiva de don Quixote* de José Luis Esteban que tivo lugar no patio de O Vello Cárcere durante a Mostra de Teatro Clásico de Lugo.

- Ruth López, “La Mostra de Teatro de Lugo se adentra en Cervantes”, *El Progreso*, “Vivir”, “Cultura”, 19 febreiro 2018, p. 32.

Achégase unha síntese da Mostra de Teatro Clásico de Lugo na que se dá conta da representación das seguintes obras: *A noiva de don Quixote* e *Cervantina*.

Lugo, Festival Galego de Teatro Afeccionado de

Organizado pola Concellería de Cultura, Turismo e Promoción da Lingua do Concello de Lugo e a Federación Galega de Teatro Afeccionado co obxectivo de facilitar o intercambio de compañías lucenses con outras de diferentes localidades galegas. A

edición de 2018 tivo lugar durante o mes de setembro no Auditorio Gustavo Freire da localidade lucense e contou coa participación de O Trasnó Novo, con *En venda*; Avelaíña Teatro, con *A ópera de a patacón*; e Paso de Valverde, con *As portas*.

Referencias varias:

- Marta Veiga, “Tamar Novas, Sergi Belbel e Jorge coira celebran con Achádego 30 anos de teatro”, *El Progreso*, “Cultura”, “Vivir”, 1 novembro 2018, p. 45.

Dá conta da celebración das Xornadas Teatrais en Lugo que conmemoran os 30 anos do grupo teatral Achádego, unha gala que terá lugar no auditorio Gustavo Freire de Lugo. No acto organizaranse diferentes actividades culturais e analizarase a situación actual do teatro galego.

Lugo, XXIVº Festival Internacional de Teatro Universitario da USC de

Mostra internacional de teatro universitario celebrada na cidade de Lugo. A edición de 2018, que tivo lugar durante o mes de marzo, acolleu as representacións das pezas *Wk e Pasar por nida*, da Aula de Teatro da USC-Compañía de Teatro USC de Lugo; e *As ondas das pedras no río*, da Aula de Teatro Universitaria de Ourense “Maricastaña”.

Malpica, XIVª Mostra de Teatro de

Organizada pola Consellería de Educación e Cultura do Concello de Malpica. A edición de 2018, que tivo lugar do 26 de outubro ao 30 de novembro, acolleu as representacións seguintes: *Falar sen cancelas*, de Culturactiva; *O caso é ter saúde*, de Malasombra Producións; e *Fillos do sol*, de Contraproducións. En canto á programación infantil dentro da Mostra a programación contou con *Danza da choiva*, de Elefante Elegante; *A casa do Terror*, de Xoán Curiel e a Banda do Verán; e *Sopa de sapo*, de Talía Teatro.

Manicómicos, XVIII Festival Internacional de Teatro Cómico

Organizado pola asociación cultural herculina Manicómicos, coa colaboración do Concello da Coruña, da Deputación Provincial e de Gadis, acolle actuacións galegas e internacionais. A edición de 2018 desenvolveuse entre o 15 e o 19 de agosto e acolleu diversos espectáculos de teatro cómico en diferentes espazos da cidade. O espectáculo galego co que contou o programa foi *Sin medidas*, de Jano. Ademais, o festival contou con compañías de Madrid, Andalucía, Arxentina, Euskadi, Francia e Bélxica.

Mañufe levanta o telón, Vª Mostra de Teatro Aficionado

Organizado pola Asociación Cultural San Vicente de Mañufe. A edición de 2018 celebrouse durante as fins de semana do mes de outubro no Centro Cultural de Mañufe e contou coa participación dos grupos Fonte da Tella, con *A fermosa Dorotea*; Teatro Lúa Chea, con *Abre a porta*; e O faro da Sorna con *Aquí non paga ninguén*.

Martabeladas, IIIª Mostra de Teatro Afeccionado

Iniciativa da Asociación Teenses pola Igualdade que se celebra no auditorio Constante Liste A Ramallosa (Teo). Na edición de 2018, os días 26 e 27 de maio e 2 e 3 de xuño, houbo as seguintes representacións: *A cousa de Bernarda Alba*, de Martabelas (Asociación Teenses pola Igualdade de Teo); *Lisístrata*, de Aquelando Teatro (Muros); *Isto non ten cura*, de Rochaforte Teatro (Santiago de Compostela); e *Romeo e Xulieta*, de Airiños Teatro (Rianxo).

Meaño, Mes do Teatro de

Organizado pola Concellaría de Cultura e Educación e a Oficina Municipal de Información Xuvenil de Meaño. A edición de 2018 celebrouse no centro social de Dena os domingos do mes de marzo, e contou coas seguintes pezas e compañías: *Feliz aniversario*, de Teatro Alecrín; e *A fermosa Dorotea*, de Teatro Fontevella.

MIT, XXXIVª Mostra Internacional de Teatro de Ribadavia

Mostra de teatro creada en 1973 baixo o nome Mostra de Teatro Abrente. Organizada pola Concellaría de Cultura do Concello de Ribadavia, está dirixida por Roberto Pascual e ten como marco a Praza Maior de Ribadavia, o Auditorio do Castelo dos Sarmientos e as rúas do barrio xudeu, así como a Igrexa da Madalena ou mesmo outras rúas e prazas da vila. Dende o ano 2000, ao longo do transcurso da Mostra, o público pode elixir a mellor obra representada, que é galardoada cunha figura representativa que se entrega no último día da mostra e que supón a invitación para participar na seguinte edición. A edición de 2018, celebrada entre os días 14 e 22 de xullo, contou coa presenza das compañías galegas Contraproducións, con *Commedia, un xoguete para Goldoni*; Inventi Teatro, con *A tropa do Doutor Milagre*; A Panadería, *Elisa e Marcela*; Teatro do Vilar, con *Non se chora*; e das compañías foráneas La Trocola (Valencia), Pippo Delbono (Italia), Micomisión (Madrid), Projecto EZ (Portugal), Los Colochos (México), Euroscena (Castilla La Mancha e Madrid), Teatre Tot Terreny (Cataluña), Rodrigo Cuevas (Asturias), Blind Summit Theatre (Reino Unido) Ademais representouse para o público infantil as pezas *A gata con zocos*, da Cova das Letras e Banda La Lira de Ribadavia.

Referencias varias:

- Mónica G. Bellver, “Teatro en Ribadavia”, *O SIL*, “Cultura”, xullo 2018, p. 29.

Informa da chegada dunha nova edición da MIT de Ribadavia, sobre a que comenta a programación, un festival cuxas liñas mestras son, apunta, a comedia, o musical, as linguaxes híbridas e a diversidade.

- Eufrasio Lucena Muñoz, “MIT de Ribadavia. Amor e compromiso pola escenografía made in Galicia”, *RGT. Revista Galega de Teatro*, “Festivais”, n.º 95, 2018, pp. 49-51.

No contexto dun artigo sobre os recoñecementos á escenografía galega na trinta e catro edición da Mostra Internacional de Teatro de Ribadavia (MIT-Ribadavia) menciona a

figuras relevantes da literatura galega que desenvolveron as súas actividades nese eido como Luís Seoane, Roberto Vidal Bolaño ou Camilo Díaz Baliño. No tocante á dramaturxia galega, alude ás compañías Chévere, Matarile, A Panadaría ou ao CDG. Tamén fai referencia ás obras *Martes de Carnaval*, *O feo*, *Tras Tannhäuser* ou *O mundo Persistente*.

- Afonso Becerra de Becerreá, “34 MIT Ribadavia. Cada ano, mellor”, *Tempos Novos*, n.º 255, “crónica”, agosto 2018, pp. 62-65.

Panorámica sobre as actuacións teatrais levadas a cabo durante a 34 MIT Ribadavia 2018. No tocante á literatura galega, destaca a posta en escena de *Commedia, un xoguete para Goldoni* e fai referencia á súa estrea vinte e cinco anos antes na Mostra de Ribadavia. Sinálase que se trata dunha peza dirixida por Cándido Pazó e que constitúe unha mostra de comedia italiana. Salienta que a temática da peza xira arredor das aventuras dun protagonista que deixa de lembrar a conta dun anel e sublíñase o seu carácter cómico e metateatral. Dá conta tamén da posta en escena da obra *Elisa e Marcela* a cargo da compañía teatral A Panadaría. Alúdese a que a peza foi galardoada cos Premios María Casares e á grande cantidade de postas en escena da mesma. Explica que a obra gañou o Premio do Público desta 34 MIT e que se trata dunha comedia convencional cun enfoque queer e destácase o seu carácter fragmentario así como a mestura que se leva cabo nela de teatro físico, musical ou da pantomima, entre outras modalidades. Di que a obra presenta o primeiro matrimonio rexistrado entre mulleres e na fuxida que esta unión ocasionou. Apúntase que a peza *O día no que bicar a terra* de Avelina Pérez gañou o 13 Premio Abrente.

MITEU, XXIIIª Mostra Internacional de Teatro Universitario Galego

Mostra que tivo a súa orixe en 1994, organizada pola Aula de Ourense baixo o nome de I Mostra de Teatro Galego Universitario de Ourense. En 1996 pasou a constituírse na I MITEU (Mostra Ibérica/Internacional de Teatro Universitario). Entre os seus obxectivos están potenciar o intercambio artístico entre grupos galegos e grupos da Península ou de fóra dela. Celébrase anualmente no Teatro Principal, aínda que tamén sae por veces a outros lugares. Ao remate das funcións establécese un coloquio sobre a obra e sobre as distintas xestións dos grupos universitarios. Está organizada pola compañía Sarabela Teatro xunto coa Aula de Teatro Universitario de Ourense Maricastaña, baixo a dirección de Fernando Dacosta e a coordinación de Elena Seijo. Conta tamén co patrocinio da Universidade de Vigo, a Área de Cultura do Concello de Ourense e a Axencia Galega das Industrias Culturais (AGADIC). Dende 1999 celébrase tamén o “Premio de Dramaturxia Carlos Couceiro”, que na edición de 2011 engadiu a figura de Begoña Muñoz ao seu nome, para premiar con 600 euros unha das compañías participantes, ademais dos premios do público e da MITEU de cada edición: outorgado este ano na Aula Universitaria de Lugo e a súa peza *WK*. Posteriormente engadiuse un novo premio, á mellor resolución técnica, denominado “Susó Díaz”, que este ano recaeu en Manolo Alcántara. Ademais, a organización do festival otorgou o seu premio especial a Tareixa Campo. Na edición de 2018, que se celebrou entre o 12 e o 28 de abril participaron as compañías galegas Rosaura (Aula de Teatro Universitaria de Ourense), con *Sen pés nin cabeza*; Cordelia (Aula Universitaria de Ourense), con *A nosa cociña*; Compañía de Teatro USC, con *Wk*; Contraproducións SL, con *O tolleito de Inishmaan*; Aula de Teatro da USC, con *Pasar por Nida*; Aula de Teatro da UVI, con *Paraíso*; e Palimoco Teatro,

con *Medea, salvaxe?*. Ademais representouse, para o público infantil, a peza (*Du*)*as viaxes de Gulliver*, de Geppeto (Aula de Teatro Infantil de Ourense).

Referencias varias:

- C. M., “A retranca de Quico Cadaval abre a MITEU”, *La Región*, “Ciudadanos”, 12 abril 2018, p. 16.

Informa da inauguración da 23ª edición da Mostra Internacional de Teatro Universitario de Ourense (MITEU) no Teatro Principal de Ourense. A programación conta con 28 espectáculos e abranguerá ata o 28 de abril.

MOSTRA(TE), XVIIª Mostra de Teatro Afeccionado

Organizada pola Asociación Cultural Solpor, coa colaboración do Concello de Salvaterra do Miño e a Deputación de Pontevedra. A edición de 2018, que tivo lugar na Carballeira das Fraguíñas os días 26, 27 e 28 de xullo, contou coas seguintes representacións: *O inspector*, de Teatro Muxicas; *Maniféstate*, de Andaravía Teatro; e *Limpa, limpa*, de Expresión Teatro. Ademais, tamén se representou a peza *A bolboreta Roseta*, de As Fedellas, dirixida ao público infantil.

Mourente, Circuito Galego de Teatro Amador

Organizado pola Sociedade Cultural e Deportiva de Mourente. Na edición de 2018, durante o mes de setembro e contou coas seguintes representacións: *Terapia de bar*, de O Aturuxo de Melpómene; *En venda*, de O Trasno Novo; e *Os carniceros*, de Teatrino.

Negreira, Ciclo de Teatro de

Organizado polo Concello de Negreira en colaboración coa Deputación da Coruña chega representacións de grupos afeccionados e profesionais. A edición de 2018 desenvolveuse durante os meses de abril, maio e xuño. Contou coa participación de Aturuxo de Melpómene, con *Misterios*; Ainé Produccións, con *Os coleccionistas*; Malasombra Teatro, con *O caso é ter saúde*; Metátese Teatro, con *Dora e Lola*, Ainé Produccións, con *A culpa é do sistema*; Aquelando Teatro, con *Lisístrata*; e Debullando Teatro, con *E ti, de quen ves sendo*. Ademais, a programación infantil contou coa Escola Municipal de Teatro de Negreira, coa peza *Selfies a Go Go*; e coa Escola Municipal de Teatro de Negreira, con *Asemblea de ratos* e *O cerebro tolo*.

Nun Local, IIIº Festival

Iniciativa comunitaria e independente que integra música, teatro, danza, monólogos, cabaret, maxia e poesía. A edición de 2018 tivo lugar o 15, 16, 17 e 18 de marzo en diferentes espazos do casco vello da cidade e Vigo e contou coa presenza de Moito Morro Teatro, coa peza de microteatro *A boneca*; e SOS, de Careco Teatro. Tamén contou cunha programación orientada a público infantil que contou coa peza, *Tilintilona*, de O Baúl da

Tía Lola.

Ob-sceno (fora de escena), II Ciclo de Teatro

Organizado polo Centro Dramático Galego (CDG) trátase dun ciclo de accións escénicas curtas Teatro Ob-sceno no que as representacións se desenvolven en diferentes espazos do Salón Teatro de Santiago de Compostela situados fóra do escenario. A edición de 2018, celebrada os días 25, 26 e 27 maio, contou coa participación de Helen Bertels, coa peza *Amor*; Avelina Pérez, con *Deixa de tocala, Sam*; e de Josi Lage, con *Barbarie en branco e negro*.

Referencias varias:

- Montse García, “El Salón Teatro saca las obras del escenario en el ciclo Ob-sceno”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, 24 maio 2018, p. L10.

Informa da inauguración da nova edición do programa Teatro Ob-sceno, organizado polo Centro Dramático Galego no Salón Teatro, e comenta as representacións que terán lugar.

O Couto, X Mostra de Teatro Amador de

Organizada pola Asociación O Aturuxo de Melpómene e o Padroado de Cultura de Narón. A edición de 2018, celebrada entre o 11 de novembro e o 2 de decembro, contou coa participación das compañías Teatro de Asteleiro, con ...*Suspendemos?*; Escola de Teatro de Narón, con *Onde vai o meu nome?*; e Grupo Municipal de Teatro de Ribeira, con *Cousas*.

Ordes, Xornadas de Teatro e Saúde Mental

Organizadas pola Asociación Andaina Pro Saúde Mental coa colaboración do Concello de Ordes e Feafes Galicia. A edición de 2018 tivo lugar na casa da cultura da vila o día 3 de decembro e contou coa participación de Andaina Pro Saúde Mental coa peza *Full Monty*.

Oroso, Outono Cultural de

Organizado polo Concello de Oroso no Centro Cultural de Sigüeiro. A edición de 2018, celebrada durante os meses de outubro, novembro e decembro, incluíu diversas actividades: música, danza, maxia, exposicións e teatro. No tocante ao teatro contou coa participación de Butaca Zero, coa peza *Camiños*; e Culturactiva, con *Sénior*. Tamén contou cunha programación infantil da man de Trompicallo, coa peza *O día que chegou unha nube e choveu* e Malasombra Producións, con *Os Rockenstein*.

Outes, Outono Teatral de

Ciclo organizado polo Concello de Outes. A edición de 2018 celebrouse do 30 de setembro ao 22 de decembro no auditorio da Casa da Cultura e contou coas seguintes representacións: *O furancho*, de Ibuprofeno Teatro; *A leituga*, de Eme2; *Alegría na corte*, de Teatro Galego de Berna; *Commedia*, de Contraproducións; *Maniféstate!*, de Andaravía Teatro; *Romeo e Xulieta*, de Teatro Airiños; e *Autoestopista intergaláctico* e *Arnoia*, *Arnoia*, de Pistacatro Productora de Soños. Ademais, tamén houbo unha programación infantil no que participaron as seguintes compañías: Elefante Elefante, con *Danza da choiva*; Magín Blanco, con *O camiño dos paxaros*; Pérez & Fernández, con *O poder de Amabel*; Teatro dos Ghazafellos, con *Bon appetit*; Teatro ó Cubo, con *O faiado*; Paco Nogueiras, con *Brinca, vai!*; e Urdime S. Coop. Edega, con *Martiña Soñadora*.

Pañosaco, VIIIº Ciclo de teatro

A edición de 2018, celebrada durante o mes de abril, contou coa participación das compañías A Panadaría, con *Pan! Pan!*; Malasombra Producións, con *D. E. P.*; e Culturactiva, con *Sénior*.

Palas de Rei, XIXª Mostra Internacional de Teatro Amador “Teatro no camiño de Santiago”

Mostra de teatro afeccionado organizada polo Grupo Metátese Teatro e a sociedade cultural “Orden de donas e cabaleiros do priorado de Vilar de Donas: Os lobos”. Levada a cabo a través do Centro de Documentación e Interpretación da Ulloa, esta mostra, que foi creada coa finalidade de achegar o traballo de grupos afeccionados galegos e foráneos, conta asemade coa colaboración do Concello, a Concellería de Cultura e a Deputación. Na edición de 2018, celebrada entre os días 23 de agosto e 2 de setembro, entregouse o Premio Careón ao escritor e dinamizador da cultura galega Carlos Callón e o Premio Máscara ao grupo teatral Chévere pola súa traxectoria. Participaron os grupos Caxigos Teatro (Curtis), coa peza *Os supergaleguistas*; Debullando Teatro (Negreira), coa peza *E ti de quen vés sendo?*; Soledad Felloza, con *Xeografía do imaxinario*; Son d’Aldea, con *As novas na aldea*; e Grupo de Teatro da Biblioteca Municipal de Antas de Ulla, con *A farsa do bululú*.

Referencias varias:

- Mónica Vázquez, “Teatro Amador, en Palas”, *La Región*, “*La Revista*”, “*Con Arte*”, 31 agosto 2018, p. 15.

Dá conta da 19ª edición da Mostra de Teatro Amador de Palas de Rei na que participaron diferentes obras: *Xeografía do imaxinario*, a cargo do grupo Soledad Felloza; *As novas na aldea*, do grupo Son d’aldea xunto con Metátese Teatro e *A farsa do bululú* do Grupo de Teatro da Biblioteca Municipal de Antas de Ulla.

Ponteatro, IVº Ciclo

Ciclo teatral organizado polo Concello de Pontevedra que se desenvolve no Teatro

Principal. A edición de 2018, celebrouse entre o 4 outubro e o 20 de decembro e contou coas seguintes compañías: Eme2, con *A leituga*; A Panadería, con *Elisa e Marcela*; Redrum Teatro, con *Invisibles e Estás aí?*; e Grupo Chévere con *Goldi libre*. Tamén se representou para público infantil a peza *Tropical*, de Elefante Elefante.

Referencias varias:

- Cuca M. Gómez, “Son protagonistas del...¡presente!” , *Diario de Pontevedra*, “Gente a diario”, 27 outubro 2018, pp. 62-63.

Infórmase da representación da peza *Goldi Libre!* por parte da compañía Chévere ao abeiro do ciclo Ponteatro.

Ponteceso, XXV Ciclo de Teatro

Organizado pola Concellaría de Cultura de Ponteceso, en colaboración coa Asociación Cultural Monte Branco. A edición de 2018 tivo lugar os sábados do mes de novembro no Salón de Actos do E. das Escolas. Representáronse as pezas *O servidor de dous anos*, a cargo de Talía Teatro; *Fillos do sol* e *Commedia*, de Contraproducións; e *Castrapo*, de Os Náufragos.

Referencias varias:

- J. M., “A Mostra de Teatro en Ponteceso cumpre vinte e cinco anos”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 31 outubro 2018, p. 33.

Infórmase da presentación da 25ª Mostra de Teatro de Ponteceso e dise que incluírá a posta en escena de *O servidor de dous anos* de Talía Teatro, *Fillos do sol* e *Commedia* de Controproducións e *Castrapo* dos Náufragos.

- J. M. R., “Aulas abertas de teatro os sábados de novembro”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 1 novembro 2018, p. 33.

Dá conta da inauguración da 25ª Mostra de Teatro de Ponteceso, a cal vai organizar aulas abertas de teatro para un público maior de 14 anos cuxo obxectivo é a creación dunha compañía de teatro afeccionada.

Pontedeume en obras, Vº Ciclo de Teatro Afeccionado

Organizado polo Concello de Pontedeume. A edición de 2018 tivo lugar durante o mes de maio no IES Breamo de Pontedeume. Participaron as compañías O Aturuxo de Melpómene, con *Terapia de bar*; e Ditirambo Teatro, con *Anónima 18*.

Porriño, Circuito Galego de Teatro Amador de

Organizado pola Asociación Cultural Papaventos, coa colaboración da Federación Galega de Teatro Afeccionado (FEGATEA) no centro cultural do Porriño. Na edición de 2018,

celebrada entre o 8 e o 17 de xuño, participaron as compañías O Trasnó Teatro, coa peza *En venda*; Axouxe Teatro, con *Quero ser maior!*; Max Teatro, con *Cousas de matrimonio*; e Andaravía Teatro, con *Moito barullo e poucas carolas*. Tamén contou cunha representación para público infantil da man de Atrezo Teatro coa peza *As laranxas... non, non... cala*.

Porto do Son, Novembro Cultural

Organizado polo Concello de Porto do Son, inclúe espectáculos musicais e teatro. A edición de 2018, celebrouse durante o mes de novembro na Casa da Cultura de Porto do Son. Contou coa participación das compañías Grupo de Teatro de Ribeira, con *Cousas de Castelao*; e Contraproducións, con *Nacidas libres*. Ademais tamén se representou a peza *Os Rockenstein*; de Malasombra Producións.

Ciclo Principal **Primavera** 2018

Organizado polo Concello da Coruña no Teatro Rosalía de Castro celebrouse entres os meses de xaneiro a xuño e contou coa representación das seguintes pezas: *Nacidas libres*, de Contraproducións; *A leituga*, de Eme2; e *O servidor de dous amos*, de Talía Teatro.

Rianxo, Outono Cultural de

Organizado pola Área de Educación, Cultura e Normalización Lingüística do Concello de Rianxo, coa colaboración da Deputación da Coruña e outras entidades. O teatro ocupa un papel fundamental neste programa, onde tamén teñen oco as presentacións literarias, as exposicións, os concertos e até unha acampada na biblioteca municipal. No 2018 celebrouse durante os meses de setembro, outubro, novembro e decembro e contou coas seguintes pezas en escena: *Anónima 18*, de Ditrambo Teatro; *A morte está escrita*, de Os Kabramakabra; *Historia do reloxo*, de Trotaconventos Teatro; *Cousas de Castelao*, de Grupo de Teatro Municipal de Ribeira; *As salvaxes*, da Agrupación Teatral Criaturas; *Pelos na lingua*, de Talía Teatro; *Filios do sol*, de Contraproducións; *De abrentes e ocasos*, de Teatro do Atlántico; *Language planning*, de Os Quinquilláns; e *Commedia*, de Contraproducións. Ademais, representáronse para o público infantil, *Danza da choiva*, de Elefante Elegante; e *O enredo*, de A Tequerreté Teatro.

Riveira, Mostra de Teatro de

Organizada pola Concellería de Cultura do Concello de Riveira coa colaboración da Deputación da Coruña. Na edición de 2018, que tivo lugar no Auditorio Municipal de Riveira dende o 29 de setembro até o 30 de novembro, representáronse as pezas *Cranios privilexiados*, a cargo de Mofa e Befá; *Sénior*, de Culturactiva; *Estás aí?*, de Redrum Teatro; *O servidor de dous amos*, de Talía Teatro; *O furancho*, de Ibuprofeno Teatro; *Filios do sol*, de Contraproduccións; *Pan! Pan!*, de A Panadaría; *Papar sen cancelas*, de Culturactiva; e *Cousas de Castelao*, do Grupo Municipal de Teatro de Riveira.

Sada, XIV^a Mostra de Teatro Afeccionado

Organizada pola Concellaría de Cultura do Concello de Sada que, ademais das diversas representacións teatrais, presenta outras actividades de xeito paralelo, tales como coloquios ou cursos monográficos. Concédese ademais o premio Lugrís Freire a aquelas obras mellor valoradas, podendo participar grupos de toda Galicia e norte de Portugal. Na edición de 2018, celebrada durante o mes de setembro, contou coas seguintes compañías: Teatro O Lameiro (Vigo), con *Un mal día*; e O Aturuxo de Melpómene (Narón), con *Algo pasa con Paco*.

Santa Comba, II° Ciclo de Teatro

Ciclo de teatro organizado polo Concello de Santa Comba. Na edición de 2018, que tivo lugar entre o 31 de outubro e o 22 de novembro, representáronse as pezas *Cranios privilexiados*, de Mofa e Befá; *D.E.P.*, de Malasombra Producións; e *As fillas bravas*, de Redrum Teatro.

San Telmo, X Semana de Teatro Amador de Tui

Organizada polo concello de Tui. A edición de 2018, que tivo lugar entre o 2 e o 7 de abril no teatro municipal da localidade, contou coas seguintes representacións: *Os pintores non teñen recordos*, do Grupo de Teatro Mesturanzas da Asociación Cultural Seixos Albos de Areas; *Tecendo mentiras*, do Grupo de Teatro da Asociación Cultural Santiago de Malvas; *O lío que lle lían a Pío*, do Grupo Aloia Teatro da Asociación Cultural Aloia de Pazos de Reis; *Aquí non se paga*, do Grupo de Teatro Chirlomirlo da Asociación Cultural Xuntanza de Randufe; *Descontrol hospital*, do Grupo de Teatro da Asociación Cultural San Fins de Rebordáns; e *Teño un tolo na casa*, do Grupo de Teatro Atalaia do voluntariado do Centro Sociocomunitario de Tui.

Referencias varias:

- A. Ferreira, “La Semana de Teatro Amador de San Telmo cumple una década”, *Atlántico Diario*, 3 abril 2018, p. 17.

Dá conta da programación da Semana de Teatro Amador de San Telmo.

- Eva González, “El teatro de Tui cumple tres lustros y supera los 320.000 espectadores”, *Faro de Vigo*, “Baixo miño”, “Área Metropolitana”, “Tui. O Rosal. A Guarda. Tomiño. Salceda de Caselas, 12 abril 2018, p. 16.

Dá conta do 15ª aniversario do Teatro Municipal de Tui. Desde os seus inicios en 2003, asistiron á sala máis de 321.000 usuarios. Cunha programación de carácter semestral, o teatro acolle representacións teatrais, marionetas, danza, música e cine. Así mesmo, salientase que este teatro forma parte da Rede Galega de Teatros e Auditorios (RGTA).

Sarria, VIII^a Semana de Teatro Cómico

Xornada teatral celebrada na Casa da Cultura da vila de Sarria. Na edición de 2018, celebrada os días 3, 3 e 5 de agosto, contou con seis representacións. Participaron as compañías Ibutrofeno Teatro, con *Raclette* e a Aula de Teatro de Sarria, con *Milagre no convento*. Canto á programación infantil representáronse as pezas *Maria Faltri-Picadisco Infantill*, de Urdime e *Radio Bule Bule*, de Paco Nogueiras.

Sen Numerar, Ciclo de Teatro

Ciclo de teatro organizado pola Concellaría de Cultura da Coruña, en colaboración coa Rede Galega de Teatros e Auditorios e Agadic, co obxectivo de reforzar a programación do Fórum Metropolitano e apoiar o traballo de compañías locais e galegas. Na edición de 2018, celebrada do 24 de febreiro até o 26 de maio e do 21 de setembro até o 16 de novembro, representáronse as pezas *Desconexión*, de Santiago Cortegoso; *Loló e mamá*, de Ste Xeito Producións; *Sénior*, de Cultura Activa; e *Os límites do frío*, Con de Tres Pés. Ademais, contou coa participación das compañías foráneas Teatro La Maldad (Cataluña), Iris Teatro (Bizkaia) e Teatro del Barrio (Madrid).

Referencias varias:

- P. L. O., “Teatro sobre mujeres en el Fórum”, *La Opinión*, “A Coruña”, 7 febreiro 2018, p. 8.

Dá conta da inauguración do ciclo de teatro “Sen Numerar” que vai contar con obras de Emilia Pardo Bazán, Frida Kahlo e María Casares. Comezará coa representación da peza teatral *Política Sentimental. Un encontro necesario entre María Casares e Albert Camus*, a cargo de Sabela Hermida e Germán Torres. Destácase a presenza da compañía Teatro del Barrio que representará a súa obra *Emilia* e pechará o acto *Desconexión* de Santiago Cortegoso. As actuacións terán lugar no Fórum Metropolitano da Coruña.

XXII Ciclo SGAE de Lecturas Dramatizadas

Ciclo organizado pola Fundación SGAE en colaboración coa Asociación de Actores e Actrices de Galicia que ten lugar durante o mes de novembro en Santiago de Compostela. As obras que participan son *Os bólidos do esquecemento*, de Julio Fernández; *Malcriada. Unha historia de amor*, de Esther F. Carrodeguas e *Culpable*, de Jose Prieto.

Teatro con G

Programa organizado pola Coordinadora de Equipos de Normalización Lingüística de Ferrol, celebrado no centro cultural Carvalho Calero e no Teatro Jofre. No ano 2018 celebrouse entre o 8 de maio e o 30 de outubro. Contou coa participación das compañías Caramuxo Teatro, con *Pavillón lino*; Teatro dos Ghazafellos, con *Frankeinstein* e *As mil e unha noites*; IES Carballo Calero, con *Ferrol 1925*; CPR Tirso de Molina, con *Na busca do arco da vella* e *O dragón*; CEIP Isaac Peral e CEIP Os Casais, con *O mundo das cores*, *Restaurante Farruco* e *Zapping*; CPR Ludy con *O país dos mandóns*, *O principião*, *Rosiña a sordiña* e *Os doutores da inseguridade social*; e CEIP A Gándara, con *A festa no faiado*, *Xosé*, *Rocío* e *Un país calquera*. Tamén contou coa representación da peza

Cranios privilexiados de Mofa e Befá destinada a público adulto.

Teatro en Ruta, ciclo

Organizado pola concellaría de Cultura de Carballo o ciclo desenvolverase por cinco parroquias de Carballo (Cances, Rus, Verdillo, Sofán e Ardaña) durante o mes de novembro. A edición deste ano contou coas seguintes representacións: *Canto te quero* e *O fontaneiro*, de Vagalume Animación.

Referencias varias:

- J. M. R., “Teatro en Ruta polos centros sociais de cinco parroquias de Carballo”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 9 novembro 2018, p. 33.

Informa da posta en marcha da iniciativa Teatro en Ruta, da man da Concellaría de Cultura de Carballo, que percorrerá diferentes centros sociais de cinco parroquias do municipio. Entre as actuacións, destácanse as dos grupos Vagalume Animación con *Canto te quero* e Redrum Teatro con *A canción de elefante*.

Ciclo **Teatro&Danza** de Santiago de Compostela

Organizado pola Concellaría de Acción Cultural o ciclo desenvolverase no Teatro Principal de Santiago de Compostela, no Auditorio de Galicia e na sala Agustín Magán (CSC de Santa Marta). O ciclo, que decorreu entre o 24 de xaneiro e o 26 de maio, contou coa presenza das seguintes compañías: Mofa e Beja, con *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira*; Talía Teatro, con *O servidor de dous anos*, de Godoni; IlMaquinario, con *Resaca*; e Ibuprofeno Teatro, con *Casa O’Rei*. Ademais, tamén contou cunha programación infantil coas pezas *O conto da azuzaina*, de Limiar e *Pum Pum!*, de Baobab Teatro.

Referencias varias:

- Ana Iglesias, “La agenda semestral apuesta por las compañías gallegas”, *El Correo Gallego*, “Santiago”, 18 xaneiro 2018, p. 26.

Informa da inauguración do ciclo Teatro&Danza que contará con máis de 18 espectáculos e 26 funcións. O ciclo vai ter lugar na Sala Agustín Magán, no Centro Sociocultural de Santa Marta de Santiago de Compostela. O programa iniciarase co novo traballo de Mofa e Befá *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira*. Tamén se destaca a participación da compañía Talía Teatro co estreo da súa comedia *O servidor de dous anos*.

Teatrofilia, XVIª Mostra de Teatro Amador de Vedra

Festival de Teatro Amador organizado pola Asociación Cultural Papaventos, coa colaboración do concello de Vedra, FEGATEA e Uillán Teatro. Na edición de 2018, celebrada no Centro Social da Terceira Idade de Vedra dende o 2 até o 24 de marzo,

participaron as seguintes compañías: Aula de Teatro da USC, con *Pasar por Nida*; Grupo de Teatro Mediogüevo, con *Só ante a Perigos*; Achádego Teatro, con *Balas sobre Broadway*; Andaravía Teatro, con *Moito barullo e poucas carolas*; A Flor de Aldriz, con *O último baile do Sr. José da Cunha*; Colectivo Cultural Ollomao, con *Enciclopedia Álvarez*; Grupo de Teatro de maiores do Centro Social de Vedro, con *Contos de zapatilla*; e Teatro Airiños, con *Romeo e Xulieta*. Ademais, contou tamén cunha programación infantil no que se representaron as seguintes pezas: *Bernarda*, de Lohengrín Teatro; *Alén*, de Paso de Valverde; *Danza da choiva*, de Elefante Elegante; *O sono de Nadal*, de Escola de San Miguel de Sarandón (Vedra); *Non máis muros*, de Teatro d'Ulla e máis aló; e *Un, dous, tres, acción!*, de Grupo de Teatro da A.C. Cotomanguelo (Orazo).

Teo, XIº Mes do Teatro

Organizada polo Concello de Teo en colaboración coa Deputación da Coruña e AGADIC. A edición de 2018, que tivo lugar durante o mes de outubro, contou coa participación das seguintes compañías: Sarabela Teatro, con *Normas para saber vivir na sociedade actual*; Asociación Prosaúde Mental, con *Full Monty*; Obradoiro de Teatro Municipal de Teo, con *A vida nun fío*; e Grupo Chévere, con *Anatomía dunha serea*. Ademais, tamén houbo unha programación dedicada ao público infantil que contou coas seguintes pezas: *A cabeza do dragón*, de Títeres Cachirulo; *Pum, pum*, de Baobab Teatro; *Como axudo a Antón?*, de Biosbardos; *Ela*, de Caramuxo Teatro; *As historias viaxeiras*, de Kamishibai; *Contos vivos que fan poesía*, de Chío Couto; *A alfombra máxica*, de Babaluva Teatro; *A casa do terror*, de Xoán Curiel.

Terras do Orcellón, XIª Mostra de Teatro Amador

Organizada polo grupo Tirule, co apoio da Deputación Provincial de Ourense e do Concello do Carballiño. A edición de 2018 celebrouse entre os días 7 de outubro e 4 de novembro no Auditorio Manuel María do Carballiño. Contou coa presenza das compañías Ditirambo Teatro, coa peza *Anónima 18*; O Cabre Teatro, con *O medo meu*; Gargallada Teatro, con *O xogo de Versalles*; A. C. Faíscas, con *Un fiambre, unha rosca, un cancán*; O Trasnó Novo Teatro, con *En venda*; Teatro Muxicas, con *O inspector*; e *A cousa de Bernarda Alba*, de Martabelas. O premio do público recaeu na comedia *O inspector*, de Teatro Muxicas da ONCE de Ourense, unha obra adaptada e dirixida por Tito Asorey.

Referencias varias:

- Sabela Pinal, “A mostra teatral Amador comeza hoxe no Carballiño”, *La Región*, “Provincia”, 7 outubro 2018, p. 29.

Dá conta da inauguración da XI Mostra de Teatro Amador organizada polo grupo Tiruleque Teatro que vai ter lugar no auditorio Manuel María do Carballiño. Entre as numerosas actuacións, destácanse, a do grupo de teatro O Catre Teatro con *O medo meu* e a de Gargallada Teatro con *O xogo de Versalles*. Tamén se salientan as representacións *Un fiambre, unha rosca e un cancán* e *O inspector*.

Tomiño, Outono Cultural

Organizado polo Concello de Tomiño. A edición de 2018, celebrada durante os meses de outubro e novembro no Auditorio de Goián incluíu concertos, cinema, teatro e exposicións. Participaron as compañías Culturactiva, con *Sénior*; Cándido Pazó, con *Historias que veñen e van*; Matrioska Teatro, con *Señora que pasea pola rúa con dous cans preciosos*; Contraproducións, con *Os fillos do sol*; e A Panadería, con *Elisa e Marcela*. Ademais, tamén houbo unha programación dedicada ao público infantil coas seguintes pezas: *Roedores*, de Redrum Teatro; *As fedellas purpurina e brillante*, da Agrupación de Teatro de Pontevedra; *Aire*, de María Fumaça; *O nadal!*, de Migallas Teatro; e *Os tres porquiños*, de Educateatro Producións;

Valadouro, XXXIª Semana do Teatro

Xornada de teatro afeccionado organizada polo concello do Valadouro. A edición de 2018, celebrada durante a primeira semana do mes de setembro, contou coa participación dos grupos Os Pícaros de Lagoa, con *A Azoreira (República Independente)*; Bule-Bule, con *Xente con xente*; O Bordelo, con *Depende*; Colectivo Cultural Ollomao, con *Enciclopedia Álvarez*; e A Adala, con *Elixir de xuventude*.

Val do Dubra, Outono Cultural

Organizado polo Concello de Val do Dubra en colaboración coa Rede de Bibliotecas de Galicia e a Deputación de Coruña. A edición de 2018, celebrada no auditorio municipal de Bembibre durante os meses de outubro, novembro e decembro contou coas seguintes representacións: *Sénior*, de Culturaactiva; *2010*, de Sen Cancelas Teatro; *A noite do capador*, de Os Dous Ardebullo; e *Nabiza Girl*, de Culturaactiva. Ademais, houbo unha programación infantil que contou coas seguintes compañías: Ghazafellos, con *A máquina do tempo*; Teatro ao Cubo, con *O faiado*; e Xarope Tulú, con *Estrafalaria*.

Valladares teatral, XIIº Ciclo de Teatro Afeccionado

Organizado pola Área de Cultura do Centro Veciñal e Cultural de Valladares, coa colaboración da Federación Galega de Teatro Afeccionado (FEGATEA) e co patrocinio da Xunta de Galicia. Na edición de 2018, celebrada os sábados do mes de outubro no auditorio do C. V. C de Valladares, representáronse as pezas *A túa tenrura*, *Molotov*, de Axóuxere Teatro e *Cousas de matrimonio*, de Max Teatro. Tamén se representou para público familiar *Balas sobre Broadway*, de Achádego Teatro.

Val Miñor e Oia, IIIª Mostra de Teatro Afeccionado (non topei info na rede)

Organizado polo Instituto de Estudos Miñoranos e o Concello de Gondomar. Esta primeira edición, celebrada dende o día 14 até o 28 de xaneiro no Auditorio Municipal Lois Tobío, contou coa participación dos grupos teatrais Bertorella de Morgadáns, con *Os pintores clónicos*; A Xesta Vermella de Borreiros, con *Pola culpa de Gayoso*; Pritis-Guomis de Gondomar, con *Pataclown*; A Moura de Chaín, con *Tecendo mentiras*; e O

Espantallo, con *Os cabalos rosas brincan no patín de Viladesuso*.

Vedra, Circuito Galego de Teatro Amador de

Organizado pola Asociación Cultural Papaventos, coa colaboración da Federación Galega de Teatro Afeccionado (FEGATEA) no centro sociocultural de Vedra. Na edición de 2018, celebrada entre o 28 de setembro e o 21 de outubro, representáronse as seguintes pezas: *Os carniceros*, de Teatrino; *Catro corazóns con freo e marcha atrás*, de Antas de Ulla; *As monxas e a María*, de Falcatrueiros; e *Maniféstate*, de Andaravía Teatro.

Vilalba, XIX^a Mostra de Teatro de

Organizada por Hipócrita Teatro, coa colaboración da Concellería de Cultura, e celebrada no Auditorio Municipal Carmen Estévez de Vilalba. A edición de 2018, celebrada os días 13, 14 e 15 de abril, contou coa participación da Escola Municipal de Teatro de Vilalba, con *Vodas de sangue*; da Escola Municipal de Teatro de A Pontenova, con *Hotel Rosamar*; e da Escola Municipal de Teatro Castro de Rei, con *Falsa plautina*.

Vilalba, Ciclo Sábados de Teatro de

Organizado polo Instituto de Estudos Chairegos coa colaboración da Deputación de Lugo. A edición de 2018 celebrouse nos sábados do mes de novembro e contou coas seguintes compañías: Tolemia Teatro, con *A oficina*; Hipócrita Teatro, con *Hotel desencanto*; Escola de Teatro de Vilalba, con *Retais*; e Achádego Teatro, con *Balas sobre Broadway*.

Vilamarín, XXXI^a Noites Teatrais de

Organizadas polo Concello de Vilamarín e celebradas no auditorio municipal desa localidade. A edición de 2018, celebrada entre os días 9 e 13 de xullo, contou coa participación das compañías Grupo de Teatro de Vilamarín, con *Os cravos de prata*; Aula de Teatro Universitario de Ourense Maricastaña, con *As ondas das pedras no río*; Ibuprofeno Teatro, con *Casa O'Rei*; Sarabela Teatro, con *O rei morre*; e Contraproducións, con *Fillos do sol*.

Vimianzo, Sábados de outono de

Ciclo de teatro, maxia e música organizado polo Concello de Vimianzo todos os sábados dos meses de outubro, novembro e decembro (do 6 de outubro ao 2 de decembro) na Casa da Cultura da localidade. Na edición de 2018 participaron as compañías ButacaZero, con *Camiños*; Eme2 Producións&Arte, con *A leituga*; Os Náufragos Teatro, con *Castrapo*; Pistacatro, con *Outono*; Redrum Producciones, con *A canción do elefante*; Talía Teatro, con *O servidor de dous anos*; Quico Cadaval, con *Os inocentes*; e Contraproducións, con *Fillos do sol*. Ademais, representouse para o público infantil *Tropical*, de Elefante

Elegante.

Referencias varias:

- José M. Ramos, “O Outono Teatral traerá a Vimianzo as principais figuras da escena galega”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 25 setembro 2018, p. 31.

Informa da inauguración da mostra teatral o Outono Teatral que vai ter lugar no auditorio de Vimianzo e dá conta da programación.

Xosé Agrelo, XIIª Mostra de Teatro

Mostra de teatro organizada polo Concello de Muros coa colaboración da Axencia Galega das Industrias Culturais (AGADIC). A edición de 2018 tivo lugar dende o 23 de abril até o 19 de maio no auditorio municipal con representacións e contacontos. Participaron as compañías Martabelas Teatro, con *A cousa de Bernarda Alba*; Grupo de Teatro O Xeito, *Caralavada e Chourisón*; Grupo de Teatro Sueiro, con *Aventuras e desventuras dunha espiña de toxo*; Teatro Solidario As Insuas, *Chorima*; Aquelando Teatro, *Lisístrata*; e O Que Faltaba Teatro da Asociación de Veciños O Ferrollo de Trasdacosta, *Aurora*. Ademais, tamén contou cunha programación infantil no que participaron as seguintes compañías: CEIP Ramón de Artaza, *Búscame unha estrela, por favor*; Debullando Teatro, con *E ti de que ves sendo*; Teatro Ramón de Artaza, con *Xa non teño medo*; CEIP Ricardo Tobío de Esteiro, *O espantallo*

Zas, IIIª Mostra de Teatro Afeccionado de

Organizada polo Concello de Zas coa colaboración do grupo de teatro Badius. A edición de 2018 celebrouse do 21 de abril ao 27 de maio nos auditorios de Baio e de Zas. Contou coa participación das compañías Tiruleque Teatro, con *Os cornos son cousa de tres*; O Catre Teatro, con *All you need is war*; Os Kabramakabra, con *Mass co-medias*; e Ditirambo Teatro, con *Anónima 18*.

III.4.2. ESTREAS

III.4.2.1. GRUPOS ESTÁBEIS OU PROFESIONAIS

Grupo 2ºF (1): *Xuízo a Lino e a Lana*

Referencias varias:

- Elisabet Fernández, “El microteatro vuelve al Espazo Xove”, *La Región*, “Agenda”, “Teatro”, 14 febreiro 2018, p. 12.

Dá conta da inauguración do festival de microteatro “En Construcción” que conta con sete compañías teatrais. Entre os espectáculos destacan as obras *Xuízo a Lino e a Lana* e *Xuízo a Pepe* a cargo da compañía teatral 2ºF, *Mansión exprés* do grupo Abran Paso e *Aproximación ao ser humano* do grupo Oreteiro Teatro. Todas as pezas teatrais representaranse no Espazo Xove de Ourense.

Grupo 2ºF (2): *Xuízo a Pepe*

Referencias varias:

- Elisabet Fernández, “El microteatro vuelve al Espazo Xove”, *La Región*, “Agenda”, “Teatro”, 14 febreiro 2018, p. 12.

Dá conta da inauguración do festival de microteatro “En Construcción” que conta con sete compañías teatrais. Entre os espectáculos destacan as obras *Xuízo a Lino e a Lana* e *Xuízo a Pepe* a cargo da compañía teatral 2ºF, *Mansión exprés* do grupo Abran Paso e *Aproximación ao ser humano* do grupo Oreteiro Teatro. Todas as pezas teatrais representaranse no Espazo Xove de Ourense.

ACAB Teatro: *Exilio*

Referencias varias:

- M. G. M., “ACAB Teatro ofrece ‘Exilio’, con textos de Dieste, Castelao e Seoane”, *El Ideal Gallego*, “Sociedad”, 20 marzo 2018, p. 37.

Dá conta da representación da peza *Exilio* que terá lugar no centro Ágora da Coruña con motivo do vixésimo aniversario da agrupación Alexandre Bóveda do que o colectivo ACAB forma parte. Apúntase tamén que esta peza foi merecedora do Premio Xenaro Mariñas .

A Cova das Letras Compañía: *Procúrase Pepa a Loba en Ordes*

Compañía A Feroz: *Afterparty*

Referencias varias:

- Montse García, “La compañía A Feroz se estrena con ‘Afterparty’”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “A escena”, 7 febreiro 2018, p. L10.

Dá conta da estrea da obra *Afterparty* a cargo da compañía A Feroz no Salón Teatro de Santiago. A peza de teatro, baixo a dirección de Lorena Conde, participa no programa “En Residencia” do Centro Dramático Galego.

- Montse García, “A compañía A feroz dá voz no debut ás inxerencias da súa xeración”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “A escena”, 9 febreiro 2018, p. L10.

Dá conta da estrea da peza teatral *Afterparty* da compañía compostelá A Feroz. A actuación terá lugar no Salón Teatro. Destácase a súa participación no programa “En Residencia” do Centro Dramático Galego.

Apatación Compañía de Teatro: *Por unha peseta*

Aporía Teatro: *Os reloxos preguiceiros de Néboa*, dirección e adaptación Diana Mera e Teté García

Teatro do **Aramio** (1): *Ulrike no deserto*, dirección Fran Godón

Teatro do **Aramio** (2): *Alacrán*

Teatro do **Atlántico**: *Dúas donas que bailan*

Referencias varias:

- R. L., “El teatro Rosalía presentará hasta trece espectáculos en su programación de primavera”, *Diario de Ferrol/ El Ideal Gallego*, “Sociedad”, 19 decembro 2018, p. 37.

Dá conta da presentación do programa de inverno-primavera do Ciclo Principal do teatro Rosalía. O ciclo contará con 13 espectáculos, entre os que se destaca a peza *Dúas donas que bailan* da compañía galega Teatro do Atlántico.

Aula de Teatro: *A muller que tiña medo e marchou vivir ao Carrefour*

Avelaiña Teatro: *A ópera de a patacón*

Referencias varias:

- Marta Becerra, “Arte por los cuatro costados”, *El Progreso*, “Lugo”, 16 setembro 2018, p. 9.

Destácase a representación da obra teatral no centro comercial lucense As Termas, con motivo da realización dun casting.

Butacazero: *#Camiños*

Recensións:

- Inma López Silva, “Ghastas camiño?”, *Tempos Novos*, n.º 251, “Masa Crítica”, abril 2018, pp. 87-88.

Explica que a obra xira a redor das discordancias arredor do nacionalismo e a identidade galegas que definiron o teatro galego durante o século XX. Subliña o emprego do humor e destaca a intención desmitificadora da peza. Informa de que a obra trata temas como a emigración, entre outros, sen que ningún argumento predomine sobre o resto. Resalta o carácter heteroxéneo e fragmentario da peza no tocante á trama máis alá do conflito identitario. Fai referencia ao emprego na peza da música e á axilidade do ritmo. Apunta o emprego da sátira sobre a cotidianidade que se leva a cabo na peza. Afonda, en canto á posta en escea, no recurso aos papeis corais. Anota o vínculo coa tradición e a contemporaneidade que representa esta peza.

Referencias varias:

- Montse García, “#Camiños’, o DNI galego de onte e de hoxe”, *La Voz de Galicia*, “La Voz de Santiago”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “A escena”, 24 xaneiro 2018, p. L11.

Informa da estrea da peza teatral *#Camiños* a cargo do grupo ButacaZero en colaboración co Centro Dramático Galego. A representación vai ter lugar no Salón Teatro.

- José M. Ramos, “O Outono Teatral traerá a Vimianzo as principais figuras da escena galega”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 25 setembro 2018, p. 31.

Informa da inauguración da mostra teatral o Outono Teatral que vai ter lugar no auditorio de Vimianzo e dá conta da programación.

Centro Dramático Galego (1): *Anarquismos (Polo medio da habitación corre un río máis claro)* texto e dirección Pablo Fidalgo.

Recensións:

- Montse García, “Anarquismos’, a dificultade de vivir fóra do sistema”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “A escena”, 2 novembro 2018, p. L10.

Informa da estrea de *Anarquismos (Polo medio da habitación corre un río máis claro)* baixo a dirección do vigués Pablo Fidalgo en coprodución co Centro Dramático Galego (CDG), que terá lugar no Salón Teatro de Santiago.

Centro Dramático Galego (2): *Divinas palabras revolution*, texto Valle-Inclán, dirección Xesús Ron.

Recensións:

- Fefa Noia, “Voces novas para as palabras máis fermosas”, *RGT. Revista Galega de Teatro*, “Proscenio”, n.º 94, 2018, pp. 22-24.

Fai referencia á estrea en galego da obra de Valle-Inclán por parte do Centro Dramático Galego, salientando a preparación da posta en escea de *Divinas palabras revolution*. Establece unha división da produción dramática de este autor levada ao teatro galego en dúas quendas. En primeiro lugar, informa de que na tempada dos anos 2016 e 2017 tivo lugar a estrea de *Martes de carnaval*, que inclúe *A gala do defunto* e *A filla do capitán*, a cargo de Marta Pazos. En segundo lugar, dá conta de que na tempada de 2017 e 2018 ten lugar a posta en escea de *Divinas palabras revolution* a cargo de Xron. Destaca tamén que a obra non constitúe un traslado do texto do autor á escea senón unha reflexión sobre as dificultades da súa representación. Por último, comenta que a pegada da idiosincrasia dunha Galicia que xa desapareceu, caracterizada pola súa falta de humanidade, é actualizada a través do deslabazamento formal do texto.

- Roberto Pascual, “Esperpento 2.0. *Divinas palabras revolution*”, *Grial*, n.º 220, “Música e artes escénicas”, outubro, novembro e decembro 2018, pp. 143-145.

Recensión da posta en escena no Salón Teatro de Santiago de Compostela da obra *Divinas palabras revolution* a cargo do Centro Dramático Galego. Comenta que a meirande parte dos responsables da representación proceden da compañía Chévere e que a obra constitúe unha estampa da realidade social galega dos nosos días. Especifica que a peza supón unha actualización do texto orixinal de Valle-Inclán que ten como protagonista as novas tecnoloxías da comunicación. Apunta tamén que a obra versa sobre o fenómeno mediático, televisado e audiovisual, da morte de Xoana a Raíña e a sorte do seu fillo e destaca o desenvolvemento pausado da peza e a suavidade dos sons, así como a relevancia da música. Por último, analiza a importancia da caracterización das personaxes á hora de outorgarlles actualidade e individualidade.

- Manuel Xestoso, “Espello en alta definición”, *RGT. Revista Galega de Teatro*, “Espectáculos”, n.º 94, 2018, pp. 74-75.

Apunta que a obra constitúe unha mostra da deformación da realidade a través da televisión e que afonda na inacción dos espectadores ante a traxedia da familia dos Galios que se está a retransmitir en directo. Menciona que a temática da peza xira arredor da miseria, a violencia, a falta de dignidade ou o maltrato dos desfavorecidos ao que se suma

o narcisismo e a frivolidade que caracterizan a actualidade.

- Manuel Xestoso, “XXXV Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas. Isto non é unha crónica”, *RGT. Revista Galega de Teatro*, “Festivais”, n.º 95, 2018, pp. 45-46.

Achega un percorrido pola traxectoria da Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas co gallo da súa trixésimo quinta edición. No tocante á dramaturxia galega destaca as pezas *Laboratorio de estremonías* de Mónica Camaño ou *Silda e Hadrián*, de Casilda Alfaro e Adrián Ríos. Fai referencia á obra *Divinas palabras revolution* como peza de Chévere para o CDG e ao seu encadramento na definición de comedia e menciona tamén que tivo lugar a representación da obra *A leituga* a cargo de Emedous.

- Inma López Silva, “Abonda de Valle”, *Tempos Novos*, n.º 252, “Masa Crítica”, maio 2018, pp. 88-89.

Reflexiona sobre a dificultade de adecuación da temática do texto orixinal de Valle Inclán á actualidade. Explica que a obra está adaptada e ten lugar nun contexto de realidade televisiva. Alude á mestura da escenografía do cinema coa do teatro. Fala de que na peza ten lugar a contraposición entre o ritmo do teatro e o da cotidianeidade. Anota a falta de verosimilitude que produce a combinación da historia de Valle-Inclán co formato correspondente ao dun espectáculo de televisión en directo. Comenta a necesidade de que o CDG se centre na representación de obras do teatro galego.

- A. B. de Becerreá, “XXXV MITCF de Cangas do Morrazo”, *Tempos Novos*, n.º 255, “crónica”, agosto 2018, pp. 66.

Panorámica sobre as actuacións teatrais levadas a cabo durante 35 Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas do Morrazo. No tocante á literatura galega, dá conta da posta en escena das seguintes obras de temática seria con trazos de humor: *Divinas Palabras Revolution* do CDG arredor da moralidade, *A leituga* de EME2 Producións sobre a eutanasia, *Na butaca [fantasía nº 3 en dor maior]* de Esther F. Carrodegua e Cía. *ButacaZero* sobre o alzheimer e *Teatro invisible* de Materile Teatro sobre o teatro, a existencia e a morte. Tamén informa de que as obras cómicas con riscos maravillosos, de parodia, da pantomima ou da simulación foron: *Paraíso pintado* de Pepa Plana, *Nómades* da Cía. Xarope Tulu, o II Torneo de Dramaturxia de Galiza, cinguido á comedia breve, *Silda e Hadrián* de Casilda Alfaro e Adrián Ríos e *Monstruación* de Enconarte Producións.

Referencias varias:

- Camilo Franco, “Un dos nosos”, *Diario de Pontevedra*, “Táboa Redonda”, n.º 112, “Fatiga ocular”, 7 xaneiro 2018, p. 5.

Comenta a importancia de Ramón María del Valle Inclán como dramaturgo con motivo da estrea da peza teatral *Divinas palabras* a cargo da compañía compostelá Chévere, coa colaboración do Centro Dramático Galego.

- Montse García, “Ensayos de ‘Divinas palabras’”, *La Voz de Galicia*, “La Voz de

Santiago”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “Vida social”, 16 febreiro 2018, p. L10.

Informa de que o elenco artístico e técnico de *Divinas palabras* iniciou os ensaios para a representación para a estrea que terá lugar o 12 de abril no Salón Teatro de Santiago de Compostela.

- AAAG, “O esmorecer do CDG”, *RGT. Revista Galega de Teatro*, “Proscenio”, nº 94, 2018, pp. 27-29.

Fai un percorrido de carácter crítico polas actividades realizadas polo Centro Dramático Galego. No tocante á literatura galega menciona a posta en escena das obras *Xardín suspenso* en 2015, *Tartufo* en 2016, *Martes de Carnaval* en 2017 e *Divinas palabras revolution* en 2018. Achega unha reflexión sobre as postas en escena levadas a cabo polo CDG nos últimos anos e a súa recepción. Dá conta dos problemas administrativos e de xestión á hora de contratar os actores.

- Eva Alonso, “Radiografía do teatro galego”, *Tempos Novos*, nº 250, “Debate”, marzo 2018, pp. 74-79.

No contexto dun debate sobre a situación actual do teatro galego faise alusión á obra *Divinas palabras* e á adaptación da mesma ao galego a cargo do Centro Dramático Galego no 2018.

Chévere Teatro: *Anatomía dunha serea*

Recensións:

- Inma López Silva, “Parir digno”, *Tempos Novos*, nº 259, “Masa Crítica”, decembro 2018, p. 88.

Explica que a peza foi desenvolvida no ámbito do proxecto Berberecheira que dá cabida a producións renovadoras. Informa de que a obra constitúe un monólogo de Iria Pinheiro sobre as súas propias vivencias durante o parto, marcadas polas incurias xinecolóxicas. Subliña o carácter lírico da peza e o recurso a ironía, así como a relevancia da luz para marcar o ritmo durante a representación. Afonda no argumento da obra, sobre o tratamento das mulleres embarazadas coma doentes para facilitar o traballo do persoal dunha sanidade marcada pola perspectiva do patriarcado. Resalta a temática feminista da peza que pivota arredor do dominio da muller sobre o seu propio corpo tamén ante a medicina. Destaca a relevancia do corpo feminino e o seu valor plástico na posta en escea. Reflexiona sobre a mestura entre creación e moral que ten lugar na peza.

Con De Tres Pés: *Os límites do frío*, dirección Alejandro Carro

Culturactiva (1): *Eu quería casare*, dirección José Prieto

Recensións:

- Alicia Pardo, “Una última oportunidade para el amor”, *La Opinión*, “A Coruña”, “Cultura y ciudad”, 8 marzo 2018, p. 12.

Informa da estrea de *Eu quería casar*, unha comedia de enredo interpretada por Pedro Brandariz e Lucía Veiga. Trátanse cuestións relacionadas coa temática da obra e as reflexións dos protagonistas sobre a mesma. A obra dirixida por Marita Martínez Arcay, representárase no Fórum Metropolitano da Coruña.

Culturactiva (2): *Sénior*

Recensións:

- Jaureguizar, “Luis Iglesia. ‘A presbicia é o grande motor do desenvolvemento humano’”, *El Progreso*, “Vivir”, “Cultura”, “Teatro”, 8 marzo 2018, p. 58.

Coméntase a estrea da peza teatral *Sénior* interpretada, entre outros, polo actor de Riotorto Luis Iglesia. O espectáculo, baixo a dirección de Avelino González, vai ter lugar en Ortigueira. Alúdese á temática da obra e recóllense as reflexións do actor galego.

Referencias varias:

- M. M., “Teatro, música y cine conforman el programa cultural de otoño en As Pontes”, *El Progreso*, “A Chaira”, 2 novembro 2018, p. 18.

Dá conta do contido do programa cultural de outono de As Pontes, elaborado e organizado pola área de cultura do Concello. Nel destácanse os espectáculos teatrais *Sénior*, da man de Luis Iglesia e Marcos Orsi, e *A leituga*, de César Sierra, que terán lugar no Alovi.

De Ste Xeito: *Loló e mamá*

Referencias varias:

- María Muleiro, “Josi Lage. ‘A profesión necesita o festival de teatro, non desaparecerá mentres haxa xente loitadora’”, *La Región*, “Verano”, “Provincia Activa”, “Foro La Región”, 10 agosto 2018, p. 20.

Entrevista á actriz e directora do Festival de Teatro de Galicia Josi Lage. Nela, a creadora teatral e docente trata cuestións relacionadas coa organización desta 29ª edición do festival así como da importancia das mulleres no teatro.

Down Lugo: *Soños*, texto William Shakespeare

Eme2 Producións&Arte: *A leituga*, texto César Sierra, dirección Víctor Duplá.

Recensións:

- Manuel Xestoso, “Fisonomía da desgraza”, *RGT. Revista Galega de Teatro*,

“Espectáculos”, n.º 95, 2018, pp. 54-55.

Apunta que a temática da obra pivota arredor dun drama familiar tratado desde unha perspectiva cómica e que a peza trata situación dunha familia que debe facerse cargo dun ancián en estado de coma. Afonda nas circunstancias da sociedade actual que rodean esta situación, destacando o labor dos servizos sanitarios que favorecen a supervivencia do ancián fronte á falta de axudas económicas para contribuír ao coidado destes doentes. Salienta a vertente costumista e verosímil da obra, así como o seu pouso ético e social desenvolto a partir da soidade, da angustia e do individualismo.

- Manuel Xestoso, “XXXV Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas. Isto non é unha crónica”, *RGT. Revista Galega de Teatro*, “Festivais”, n.º 95, 2018, pp. 45-46.

Achega un percorrido pola traxectoria da Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas co gallo da súa trixésimo quinta edición. No tocante á dramaturxia galega destaca as pezas *Laboratorio de estremonías* de Mónica Camaño ou *Silda e Hadrián*, de Casilda Alfaro e Adrián Ríos. Fai referencia á obra *Divinas palabras revolution* como peza de Chévere para o CDG e ao seu encadramento na definición de comedia e menciona tamén que tivo lugar a representación da obra *A leituga* a cargo de Emedous.

- A. B. de Becerreá, “XXXV MITCF de Cangas do Morrazo”, *Tempos Novos*, n.º 255, “crónica”, agosto 2018, pp. 66.

Panorámica sobre as actuacións teatrais levadas a cabo durante 35 Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas do Morrazo. No tocante á literatura galega, dá conta da posta en escena das seguintes obras de temática seria con trazos de humor: *Divinas Palabras Revolution* do CDG arredor da moralidade, *A leituga* de EME2 Producións sobre a eutanasia, *Na butaca [fantasía nº 3 en dor maior]* de Esther F. Carrodegas e Cía. *ButacaZero* sobre o alzheimer e *Teatro invisible* de Materile Teatro sobre o teatro, a existencia e a morte. Tamén informa de que as obras cómicas con riscos maravillosos, de parodia, da pantomima ou da simulación foron: *Paraíso pintado* de Pepa Plana, *Nómades* da Cía. Xarope Tulu, o II Torneo de Dramaturxia de Galiza, cinguido á comedia breve, *Silda e Hadrián* de Casilda Alfaro e Adrián Ríos e *Monstruación* de Enconarte Producións.

Referencias varias:

- M. G. M., “Xosé Barato. ‘Por sorte, pódense contar a centos os intérpretes en Galicia”, *El Ideal Gallego*, “Sociedad”, 29 marzo 2018, p. 36.

Comenta o encontro co actor Xosé Barato e dá conta da presentación da peza teatral que el mesmo protagoniza e que ten como eixo temático a leituga.

- Alicia Pardo, “Antonio Durán ‘Morris’. ‘Hoxe o teatro ten máis de resistencia que cando empecei, pero é resistencia para poder vivir”, *La Opinión*, “A Coruña”, “Cultura y ciudad”, 2 abril 2018, p. 6.

Entrevista ao actor Antonio Durán “Morris” con motivo da estrea da obra *A leituga* no

Teatro Rosalía da Coruña. Trátanse cuestións relacionadas coa súa traxectoria profesional, o estado actual do audiovisual galego e os personaxes que interpretou ao longo da súa carreira profesional.

- José M. Ramos, “O Outono Teatral traerá a Vimianzo as principais figuras da escena galega”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 25 setembro 2018, p. 31.

Informa da inauguración da mostra teatral o Outono Teatral que vai ter lugar no auditorio de Vimianzo e dá conta da programación.

- M. M., “Teatro, música y cine conforman el programa cultural de otoño en As Pontes”, *El Progreso*, “A Chaira”, 2 novembro 2018, p. 18.

Dá conta do contido do programa cultural de outono de As Pontes, elaborado e organizado pola área de cultura do Concello. Nel destácanse os espectáculos teatrais *Sénior*, da man de Luis Iglesia e Marcos Orsi, e *A leituga*, de César Sierra, que terán lugar no Alovi.

Enconarte Producións: *Monstruación*, dirección Marián Bañobre

Recensións:

- A. B. de Becerreá, “XXXV MITCF de Cangas do Morrazo”, *Tempos Novos*, n.º 255, “crónica”, agosto 2018, pp. 66.

Panorámica sobre as actuacións teatrais levadas a cabo durante 35 Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas do Morrazo. No tocante á literatura galega, dá conta da posta en escena das seguintes obras de temática seria con trazos de humor: *Divinas Palabras Revolution* do CDG arredor da moralidade, *A leituga* de EME2 Producións sobre a eutanasia, *Na butaca [fantasía nº 3 en dor maior]* de Esther F. Carrodegua e Cía. *ButacaZero* sobre o alzheimer e *Teatro invisible* de Materile Teatro sobre o teatro, a existencia e a morte. Tamén informa de que as obras cómicas con riscos maravillosos, de parodia, da pantomima ou da simulación foron: *Paraíso pintado* de Pepa Plana, *Nómades* da Cía. Xarope Tulú, o II Torneo de Dramaturxia de Galiza, cinguido á comedia breve, *Silda e Hadrián* de Casilda Alfaro e Adrián Ríos e *Monstruación* de Enconarte Producións.

Referencias varias:

- Ana Rodríguez, “Enconarte sigue rompiendo tabúes con su nueva obra ‘Monstruación’”, *Faro de Vigo*, “Vigo 4 Costados”, 23 xaneiro 2018, p. 5.

Informa da estrea da peza teatral *Monstruación* a cargo de Enconarte Producciones. A representación vai ter lugar en O Serán, Vigo. Trata cuestións relacionadas coas personaxes, o contido da obra e a finalidade da mesma.

Escola Unitaria Teatro: *Golpes*, dirección Xosé Leis

Referencias varias:

- Alicia Pardo, “Las olvidadas del arte”, *La Opinión*, “A Coruña”, “Ciudad y Cultura”, 2 novembro 2018, p. 8.

Informa da inauguración da II edición do Festival Escena Muller (FEM) da Coruña que contará con numerosas actividades culturais entre as que destaca a representación da peza teatral *Golpes* de Estíbaliz Espinosa, que terá lugar na sala Gurugú.

- Alicia Pardo, “Amores de trampas y secuelas”, *La Opinión*, “A Coruña”, “Cultura y ciudad”, 20 novembro 2018, p. 10.

Informa da estrea da peza teatral *Golpes*, baixo a dirección de José Leis e representación da actriz Estíbaliz Veiga. O espectáculo vai ter lugar no campus de Oza da Coruña.

Producións Teatrais **Excéntricas**: *Carpe diem*

Grupo de **Teatro no Garaxe**: *Que soño me deixas*

Referencias varias:

- B. Y., “Ribadumia traerá a Touriñán, zarzuela y una gala contra la AME en su programa invernal”, *Diario de Arousa*, “O Salnés”, 11 xaneiro 2018, p. 12.

Informa da presentación do programa cultural de inverno, organizado polo Concello de Ribadumia, que contará con numerosas actuacións musicais, maxia, humor, teatro e cine. Todas elas terán lugar no Auditorio Municipal Santa Baia. Entre elas, destácase a obra *Que soño me deixas* a cargo da compañía Teatro no Garaxe.

Inversa Teatro: *Sofía e as postsocráticas*, dirección Marta Pérez.

Referencias varias:

- Belén López, “A cultura é un motor”, *Diario de Pontevedra*, “Ciudad”, “Pontevedra”, “Cultural 2018”, 1 decembro 2018, pp. 6-7.

Dá conta da inauguración da XI edición da Feira das Industrias Culturais de Galicia que tivo lugar no Recinto Feiral de Pontevedra. Destácase a preestrea da obra *Sofía e as postsocráticas* a cargo da compañía Inversa Teatro que tivo lugar no Pazo da Cultura.

Lucecús Teatro: *Logos*, dirección Santiago Cortegoso, texto Anxo Manóel Lamelo.

Recensións:

- Jaureguizar, “Lucecús prepara ‘Logos’, unha obra sobre un futuro sen liberdade”, *El Progreso*, “Cultura”, “Vivir”, 11 xaneiro 2018, p. 43.

Dá conta da estrea da peza teatral *Logos* a cargo da compañía lucense Lucecús que vai ter lugar no auditorio Gustavo Freire de Lugo. Destácanse, principalmente, cuestións en relación co contido e a escenografía da obra.

Referencias varias:

- Marta Becerra, “El grupo de teatro Lucecús estrenó la comedia distópica ‘logos’, en el auditorio Gustavo Freire”, *El Progreso*, “Lugo”, “El despertador”, 22 xaneiro 2018, p. 6.

Dá conta da estrea da peza teatral *Logos* a cargo do grupo Lucecús. A representación vai ter lugar no auditorio Gustavo Freire de Lugo. Céntrase fundamentalmente na montaxe e no contido da obra.

Manarte Producións e Deputación de A Coruña: *O paseo das esfínxes*, dirección Lino Braxe

Matrioshka Teatro: *Señora que pasea pola rúa con dous cans preciosos*

Referencias varias:

- L. T., “Cultura de Sada tira de imaxinación para evocar a María Victoria Moreno y celebrar el 17 de Maio”, *El Ideal Gallego*, “Área metropolitana”, 1 maio 2018, p. 16.

Anuncia a celebración dun programa de actividades, en concreto, dous concursos, un espectáculo teatral e o Salón do Libro de Sada, con motivo da celebración do Día das Letras Galegas 2018. Deste xeito, informa de que se pretende evocar a personalidade e obra da escritora María Victoria Moreno. O evento está organizado polo Concello de Sada a través da Concellería de Cultura, xunto coa colaboración do comercio e a hostalaría. Tamén destaca a actuación do grupo de teatro Matrioska Teatro con *Señora que pasea pola rúa con dous cans preciosos*.

Muxicas Teatro: *O inspector*, dirección e adaptación Melania Cruz e tito Asorey.

Referencias varias:

- Sabela Pinal, “A mostra teatral Amador comeza hoxe no Carballiño”, *La Región*, “Provincia”, 7 outubro 2018, p. 29.

Dá conta da inauguración da XI Mostra de Teatro Amador organizada polo grupo Tiruleque Teatro que vai ter lugar no auditorio Manuel María do Carballiño. Entre as numerosas actuacións, destácanse, a do grupo de teatro O Catre Teatro con *O medo meu* e a de Gargallada Teatro con *O xogo de Versailles*. Tamén se salientan as representacións *Un fiabre, unha rosca e un cancán* e *O inspector*.

- Mariló Pérez, “Un teatro sen limitacións”, *La Región*, “Agenda”, “Espectáculo”, 7 novembro 2018, p. 20.

Informa da estrea do espectáculo teatral *O inspector* a cargo da compañía Muxicas, dirixido por Tito Asorey en colaboración con Melania Cruz. A obra, que vai ter lugar no Auditorio de Ourense, denuncia o tema da corrupción política en chave cómica e evidencia a ausencia de limitacións no teatro. Destácase que a peza teatral foi galardoada co Premio do Público na XI Mostra de Teatro Amador.

- J. C., “El grupo teatral de la ONCE lleva a O Barco la obra ‘O inspector’”, *La Región*, “Provincia”, “Valdeorras”, 14 novembro 2018, p. 20.

Informa da estrea da peza teatral *O inspector* de Nikolai Gogol, a cargo da compañía teatral Muxicas. A actuación vai ter lugar no Teatro Lauro Olmo de O Barco.

MoreaShow teatro aficionado da asociación AFEM Morea: *Alicia no País*

Teatro do **Noroeste** (2): *Da avaricia, a luxuria e a morte*, texto Valle-Inclán

Referencias varias:

- Manuel F. Vieites, , “Da avaricia, a luxuria e a morte”, *Faro de Vigo*, “*Faro da Cultura*”, “Teatro”, 1 novembro 2018, p. VIII.

Con motivo da tradución por parte de Manuel Guede da obra de Valle-Inclán *Da avaricia, a luxuria e a morte*, anuncia que Teatro do Noroeste a está representando xa en escena baixo a dirección de Eduardo Alonso. Indica que os textos que conforman esta obra están marcados pola corrupción inherente ao ser humano.

Lautana Teatro: *O amor e a morte (Unha comedia doutra dimensión)*, dirección Juan Mariñas.

O Aturuxo Melpómene: *Terapia de bar*

Oreteiro Teatro (1): *Aproximación á muller nociva*

Referencias varias:

- Xosé Lois Colmeneiro, “Novena edición del festival de teatro ‘Entreculturas’ de Verín”, *La Región*, “Provincia”, 28 setembro 2018, p. 32.

Dá conta da 9ª edición do festival de Teatro Entreculturas que se celebra no auditorio municipal de Verín e informa das diferentes representacións teatrais que terán lugar.

Oreteiro Teatro (2): *Aproximación ao ser humano*

Referencias varias:

- Elisabet Fernández, “El microteatro vuelve al Espazo Xove”, *La Región*, “Agenda”, “Teatro”, 14 febreiro 2018, p. 12.

Dá conta da inauguración do festival de microteatro “En Construcción” que conta con sete compañías teatrais. Entre os espectáculos destacan as obras *Xuízo a Lino e a Lana* e *Xuízo a Pepe* a cargo da compañía teatral 2ºF, *Mansión exprés* do grupo Abran Paso e *Aproximación ao ser humano* do grupo Oreteiro Teatro. Todas as pezas teatrais representaranse no Espazo Xove de Ourense.

Os Aneis Sénior: Verdade ou mentira?

Referencias varias:

- C. R., “Cultura e propostas lúdicas”, *La Región*, “Nadal en Xinzo de Limia”, “Programación”, 22 decembro 2018, p.4.

Dá conta da actuación do grupo Aneis Sénior, coa súa obra *Verdade ou mentira?* no auditorio da Casa da Cultura.

O Trasnovo Teatro: En venda

Referencias varias:

- Sabela Pinal, “A mostra teatral Amador comeza hoxe no Carballiño”, *La Región*, “Provincia”, 7 outubro 2018, p. 29.

Dá conta da inauguración da XI Mostra de Teatro Amador organizada polo grupo Tiruleque Teatro que vai ter lugar no auditorio Manuel María do Carballiño. Entre as numerosas actuacións, destácanse, a do grupo de teatro O Catre Teatro con *O medo meu* e a de Gargallada Teatro con *O xogo de Versalles*. Tamén se salientan as representacións *Un fiambre, unha rosca e un cancán* e *O inspector*.

- Marta Veiga, “Tamar Novas, Sergi Belbel e Jorge coira celebran con Achádego 30 anos de teatro”, *El Progreso*, “Cultura”, “Vivir”, 1 novembro 2018, p. 45.

Dá conta da celebración das Xornadas Teatrais en Lugo que conmemoran os 30 anos do grupo teatral Achádego, unha gala que terá lugar no auditorio Gustavo Freire de Lugo. No acto organizaranse diferentes actividades culturais e analizarase a situación actual do teatro galego.

Os Pinchacarneiros: Onde vai, onde vai

Pistacatro Productora de Soños (1): Alma (non é hippie)

Pistacatro Productora de Soños (2): Arnoia, Arnoia: o circo da casa pequena texto Xosé Luís Méndez Ferrín, dirección Quico Cadaval

Recensións:

- Montse García, “Circo con moito argumento”, *La Voz de Galicia*, “Fugas”, “Escena”, “Teatro”, 12 outubro 2018, p. 19.

Recensiona o espectáculo teatral *Arnoia, Arnoia. O circo da casa pequena* a cargo da compañía Pistacatro, baixo a dirección de Quico Cadaval, nunha coprodución co Centro Dramático Galego. A peza, baseada na novela *Arnoia, Arnoia* de Xosé Luís Méndez Ferrín, combina elementos propios do teatro mais tamén do circo e está dirixida a todo tipo de público.

- M. G. M., “Unha historia contada con palabras, música e piruetas”, *Diario de Arousa/ Diario de Ferrol/ El Ideal Gallego*, “Sociedad”, 21 novembro 2018, p. 37.

Dá conta da estrea da peza teatral *Arnoia, Arnoia. O circo da casa pequena* a cargo da compañía Pistacatro e o Centro Dramático Galego. O espectáculo, que terá lugar no Teatro Colón da Coruña, combina música, danza, teatro e circo. Na reportaxe, trátanse cuestións relacionadas co contido e a escenografía da obra, fundamentalmente.

- Alicia Pardo, “Unha aventura cara a madurez”, *La Opinión*, “A Coruña”, 25 novembro 2018, p. 11.

Dá conta da estrea da peza teatral *Arnoia Arnoia: O Circo da Casa Pequena*, baseada no texto de Xosé Luís Méndez Ferrín. A obra, baixo a dirección de Quico Cadaval e Pistacatro Productora de Soños, combina teatro e circo. A representación terá lugar no Teatro Colón da Coruña.

Referencias varias:

- Montse García, “Recrean a novela ‘Arnoia, Arnoia’ cunha simbiose de teatro e circo”, *La Voz de Galicia*, “Cultura”, 10 outubro 2018, p. 37.

Informa da estrea do espectáculo teatral *Arnoia, Arnoia. O circo da casa pequena* da compañía Pistacatro, baixo a dirección de Quico Cadaval, nunha coprodución co Centro Dramático Galego, no Salón Teatro de Santiago. Esta peza de teatro-circo é unha recreación da novela *Arnoia, Arnoia* de Xosé Luís Méndez Ferrín.

- Daniel Salgado, “O mundo literario de Méndez Ferrín viaxa ao circo”, *Sermos Galiza*, n.º 317, “fóradeserie”, 11 outubro 2018, pp. 2-3.

Comenta un dos últimos ensaios antes da estrea da peza teatral *Arnoia, Arnoia* a cargo da compañía Pistacatro e o Centro Dramático Galego, baixo a dirección de Quico Cadaval. Trátanse cuestións relacionadas coa escenografía e a posta en escena da obra.

Pistacatro Productora de Soños (3): *A vida tola*

Referencias varias:

- María Muleiro, “Josi Lage. ‘A profesión necesita o festival de teatro, non desaparecerá mentres haxa xente loitadora’”, *La Región*, “Verano”, “Provincia Activa”, “Foro La Región”, 10 agosto 2018, p. 20.

Entrevista á actriz e directora do Festival de Teatro de Galicia Josi Lage. Nela, a creadora teatral e docente trata cuestións relacionadas coa organización desta 29ª edición do festival así como da importancia das mulleres no teatro.

Teatro Proscrito: *A soldadeira*, dirección Lino Braxe, texto Luís Seoane.

Quico Cadaval: *Por que mo preguntas?*

Redrum Teatro (1): *Estás aí?*, dirección Alex Sampayo.

Referencias varias:

- J. C., “A literatura xunto coa música e o teatro estarán presentes hoxe na vila noiesa”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Noia-Muros”, 6 outubro 2018, p. 30.

Informa da celebración de entrega do premio do XVII Certame Literario de Relato de Aventuras Antón Avilés de Taramancos que terá lugar no salón de plenos do Concello de Noia. Nesta xornada, ademais de actuacións musicais, tamén se representarán dúas pezas teatrais *Estás aí?*, protagonizada polos galegos Xúlio Abonjo e Isabel Risco, e *Somos Criminais* interpretada por Carlos Blanco e Xosé Touriñán. Ambas as dúas representacións terán lugar no Coliseo Noela de Noia.

- Sara Vila, “Xúlio Abonjo. ‘Pontevedra é especial; aquí subín por primeira vez a un escenario dun teatro’”, *Diario de Pontevedra*, “Pontevedra”, “Ciudad”, 2 novembro 2018, p. 10.

Entrevista ao actor pontevedrés Xúlio Abonjo, na que se tratan cuestións relacionadas cos diferentes proxectos nos que está a participar na actualidade e se repasa a súa traxectoria profesional.

Redrum Teatro (2): *Invisibles*, dirección Marián Bañobre, texto Montse Fajardo.

Recensións:

- María Varela, “Invisibles, entre bambolinas”, *Diario de Pontevedra*, “De norte a sur”, 13 novembro 2018, contracuberta.

Dá conta da estrea da peza teatral *Invisibles*, denominación homónima do libro da xornalista vilagarcía Montse Fajardo. Coméntanse cuestións relacionadas coa escenografía da obra e a actuación das personaxes, fundamentalmente. A representación terá lugar no Teatro Principal de Pontevedra.

- M. Obelleiro, “Facer visíbel o que fica oculto”, *Sermos Galiza*, n.º 323, “Sociedade”, 22 novembro 2018, pp. 6-7.

Recensiona a peza teatral *Invisibles* a cargo da compañía teatral Redrum Teatro, en colaboración coa Concellaría de Igualdade de Pontevedra e o Centro Dramático Galego. A obra, cuxas protagonistas son sete mulleres, presenta a temática da violencia machista. Trátanse cuestións referidas ao contido, ás personaxes e a finalidade que persegue a peza.

- C. Crespo, “Un exercicio teatral de visibilidade”, *La Voz de Galicia*, “Violencia de género: no”, “Día contra a violencia de xénero”, “En escena”, 22 novembro 2018, p. 12.

Comenta a obra *Invisibles* a cargo da compañía Redrum no Teatro Principal de Pontevedra. Trátanse cuestións relacionadas coa temática e a finalidade da obra, así como a caracterización das personaxes.

- Isabel G. Aviión, “*Invisibles, relatos do maltrato*, outro libro valente de Montse Fajardo”, *Aulas libres*, “para ver, para ouvir, para ler”, n.º 10, 2018, p. 36.

Ofrece unha recensión da obra *Invisibles. Relatos do maltrato* destacando a importancia da súa temática arredor da violencia contra as mulleres. Di que o libro da cabida aos testemuños de sete mulleres que sufriron maltrato. Resalta que cada unha das vivencias recollidas amosa as características de esta problemática como o medo, as ameazas, a soidade, a falta de comunicación, a culpabilidade, a denuncia ou a escaseza de medidas contra o maltratador. Fai un percorrido pola temática de dúas obras anteriores da autora *Mulleres en pé de vida* (2012) e *un cesto de mazás* (2015). Salienta que a primeira recolle a historia de dez mulleres mentres que a segunda trata o fascismo tras o estoupido da guerra civil.

Referencias varias:

- Sara Vila, “Sheyla Fariña. ‘É un luxo representar a súa fortaleza e a súa valentía’”, *Diario de Pontevedra*, “Pontevedra”, “Ciudad”, “Día contra a violencia machista”, 14 novembro 2018, p. 10.

Entrevista á actriz Sheyla Fariña, unha das personaxes da peza teatral *Invisibles* na que se tratan aspectos relacionados coa creación da peza, a escolla do reparto de actrices, o tratamento da temática da violencia de xénero, entre outros.

Sarabela Teatro: *Celebración, a gran noite*, dirección Daniel Salgado, texto Fernando Dacosta

Referencias varias:

- Lucía Montáns, “O medo a non ser ninguén”, *La Región*, “Agenda”, “Teatro”, 19 setembro 2018, p. 18.

Recolle a presentación da peza teatral *Celebración. A gran noite* do grupo Sarabela Teatro que tivo lugar no Concello de Ourense. Na rolda de prensa estivo o alcalde, Jesús Vazquez, a concelleira de Cultura, Belén Iglesias, o director da obra, Dani Salgado, e os actores que interpretan a obra, agás Nate Borrajo,

- Montse García, “Sarabela ofrece su ‘Celebración’ ineludible dos días en el Principal”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “A escena”, 11 outubro 2018, p. L10.

Dá conta da representación teatral *Celebración, a gran noite*, a cargo da compañía teatral Sarabela Teatro que tivo lugar no Teatro Principal de Santiago. Ademais, tamén se recollen unhas palabras de Fina Calleja, unha das actrices protagonistas desta peza.

Sen Tempo Teatro: *Sábado, sabadete*

Tarantela Teatro: *A terapia do Doutor Menguele*, texto Jorge Moreno, adaptación e dirección Rocío Salgado.

Referencias varias:

- Ana Rodríguez, “Tarantela Teatro estrena ‘A terapia do Doutor Menguele’ ante su público en Beade”, *Faro de Vigo*, “*Vigo [4] costados*”, 27 novembro 2018, p. 2.

Informa da estrea da obra *A terapia do Doutor Menguele* a cargo da compañía Tarantela Teatro. A representación terá lugar no auditorio CSCR de Beade, en Vigo. Trátanse cuestións relacionadas coa temática e o elenco de personaxes que conforman a obra así como da historia da compañía teatral.

Escola de Teatro **Valle-Innova:** *Memorias da árbore na noite triste* texto de Fátima Rey

Referencias varias:

- B. Y., “Las honras anualres a Valle-Inclán recuperarn el encuentro de tunas”, *Diario de Arousa*, “O Salnés”, 11 outubro 2018, p. 11.

Informa da presentación do programa *Sonatas de Otoño*, en homenaxe ao escritor Valle-Inclán, celebrada no Concello de Vilanova. Entre as numerosas actividades que se levarán a cabo, destácase a estrea do libro *Memorias da árbore triste* da autora vilanovesa Fátima Rey en O Cuadrante.

Viradeira Produccións: *Noites de estrelas*, dirección José Manuel Vázquez.

Referencias varias:

- M. G. M., “A Viradeira Produccións se estrena en la ciudad con ‘Noites sen estrelas’”, *El*

Ideal Gallego, “Sociedad”, 24 marzo 2018, p. 36.

Dá conta da estrea do espectáculo musical e humorístico *Noites de estrelas* a cargo do grupo A Viradeira Producións que terá lugar no Teatro Colón da Coruña. A actuación contará coa participación da banda musical galega The Funkles.

- Alicia Pardo, “Una constelación de carcajadas”, *La Opinión*, “A Coruña”, 24 marzo 2018, p. 12.

Dá conta da estrea do espectáculo musical e humorístico *Noites de estrelas* a cargo do grupo A Viradeira Producións, acompañado da actuación do grupo musical The Funkles. O acto terá lugar no Teatro Colón da Coruña.

Xerpo Teatro: *Casquería e outras vísceras*,

Recensións:

- Inma López Silva, “Quen somos”, *Tempos Novos*, n.º 254, “masa crítica”, xullo 2018, p. 87.

Sinala que a obra trata o tema da perda da identidade e que constitúe unha obra de carácter distópico na que se presenta unha Galicia sen lingua, historia, nin humanidade propia e a solución a esta problemática a conta da intelectualidade como resguardo da cultura e tamén do ecoloxismo. Destaca o ritmo pausado da obra e a pegada da temática da resistencia dos personaxes contra a crueldade da vida, da paisaxe, do público, da perda do razoamento e da fin da existencia. Explica que a peza pon de manifesto a idea da existencia nas súas circunstancias espaciais e sociais e faise referencia á escenografía na que destaca a exposición das entrañas. Subliña a naturalidade da interpretación na posta en escena e os contrastes que presenta a obra entre a dexeneración e a esperanza.

A Xesta Vermella Grupo: *Pola culpa do Gayoso*

III. 4. 3. POSTAS EN ESCENA QUE CONTINÚAN EN CARTEL

III. 4.3.1. GRUPOS ESTÁBEIS OU PROFESIONAIS

Achádego Teatro: *Balas sobre Broadway*, texto Woody Allen

Referencias varias:

- Marta Veiga, “Tamar Novas, Sergi Belbel e Jorge coira celebran con Achádego 30 anos de teatro”, *El Progreso*, “Cultura”, “Vivir”, 1 novembro 2018, p. 45.

Dá conta da celebración das Xornadas Teatrais en Lugo que conmemoran os 30 anos do grupo teatral Achádego, unha gala que terá lugar no auditorio Gustavo Freire de Lugo. No acto organizaranse diferentes actividades culturais e analizarase a situación actual do teatro galego.

Asociación Cultural **Faíscas**: *Un fiambre, unha rosca*

Referencias varias:

- Sabela Pinal, “A mostra teatral Amador comeza hoxe no Carballiño”, *La Región*, “Provincia”, 7 outubro 2018, p. 29.

Dá conta da inauguración da XI Mostra de Teatro Amador organizada polo grupo Tiruleque Teatro que vai ter lugar no auditorio Manuel María do Carballiño. Entre as numerosas actuacións, destácanse, a do grupo de teatro O Catre Teatro con *O medo meu* e a de Gargallada Teatro con *O xogo de Versalles*. Tamén se salientan as representacións *Un fiambre, unha rosca e un cancán* e *O inspector*.

Teatro **Airiños** (1): *Romeo e Xulieta*, adaptación Esther F. Carrodegas

Referencias varias:

- Suso Souto, “Airiños estrea mañá ‘Romeo e Xulieta’ en clave de humor”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Barbanza”, 8 marzo 2018, p. 38.

Dá conta da estrea da peza teatral *Romeo e Xulieta* a cargo da compañía Airiños. A actuación vai ter lugar no auditorio municipal de Rianxo.

Títeres **Alakrán**: *Barriga Verde ataca de novo*

Referencias varias:

- Alicia Pardo, “As voces da emigración”, *La Opinión*, “A Coruña”, “Ciudad y Cultura”,

20 marzo 2018, P. 12.

Dá conta da celebración organizada polo Grupo de Teatro da Asociación Alexandre Bóveda que cumpre vinte anos sobre as táboas coa representación da peza *Exilio*, composta por relatos de temática da emigración pertencentes a Castelao, Dieste e Seoane. A actuación terá lugar no Centro Ágora da Coruña.

Andaravía Teatro, *Maniféstate!*, dirección Paula Carballeira

Referencias varias:

- J. M. R., “A Mostra de Teatro Labarta Pose xa ten os cinco finalistas”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 4 abril 2018, p. 33.

Informa da elección das cinco obras finalistas da III Mostra de Teatro Afeccionado Labarta Pose, organizada polo concello de Zas. As obras elixidas son *Os cornos son cousa de tres* de Tiruleque Teatro de O Carballiño; *All you need is war* de O Catre Teatro de As Pontes; *Mass-Co-medias* de Os Kabramakabra; *Anónima 18* de Ditirambo Teatro de Montrove e *Alén* da Asociación Teatral Paso de Valverde de Armentón (Arteixo). Destacase, tamén, que foron elixidas como reservas *En pé de guerra* de Misturar-T Teatro; *A illa Marela* da Asociación de Teatro de Coles e *Maniféstate* de Andaravía Teatro-AC Papaventos. As cinco representacións terán lugar nos auditorios de Baio e Zas.

Aporía Teatro: *6 cubos negros en corpo branco*, dirección e texto Diana Mera

Referencias varias:

- Montse García, “Tragicomedia sobre la represión femenina”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “Teatro”, 10 maio 2018, p. L10.

Dá conta de que a obra vai representarse en Santiago de Compostela e sobre ella destaca que se trata dunha traxicomedia sobre a represión nos ámbitos familiares e sociais con tintes de humor absurdo e negro.

ArtesaCía: *Chola, a it girl*

Referencias varias:

- Alicia Pardo, “Una ‘youtuber’ contra los cánones”, *La Opinión*, “A Coruña”, “Ciudad y Cultura”, 19 xaneiro 2018, p. 10.

Comenta a personaxe de Chola na peza teatral *Chola, a it girl*, interpretada pola actriz Laura Villaverde, a cargo da compañía ArtesaCía. A representación vai ter lugar no teatro Rosalía da Coruña.

- María Muleiro, “Josi Lage. ‘A profesión necesita o festival de teatro, non desaparecerá mentres haxa xente loitadora”, *La Región*, “Verano”, “Provincia Activa”, “Foro La

Región”, 10 agosto 2018, p. 20.

Entrevista á actriz e directora do Festival de Teatro de Galicia Josi Lage. Nela, a creadora teatral e docente trata cuestións relacionadas coa organización desta 29ª edición do festival así como da importancia das mulleres no teatro.

Teatro do **Atlántico**: *Helena, xuízo a unha lurpia*

Referencias varias:

- Camilo Franco, “Lurpias e noivas”, *Diario de Pontevedra*, “*Táboa Redonda*”, n.º 118, “Fatiga ocular”, 11 febreiro 2018, p. 4.

Comenta o espectáculo teatral titulado *Helena, xuízo a unha lurpia* e destaca as interpretacións de María Barcala e Mercedes Castro no papel de Helena de Troia e Dulcinea, respectivamente.

- Lourdes Abuide, “María Barcala gana la guerra de Helena de Troya de forma soberbia”, *El Progreso*, “Cultura”, “Vivir”, “Fila 7”, 17 febreiro 2018, p. 50.

Destáca a gran capacidade artística de María Barcala no papel de Helena de Troia e salienta a impecable e excelente interpretación que fixo da raíña de Esparta e Troia.

Arume (1): *Chambras*, texto Xurxo Torres.

Referencias varias:

- Andrés Bernárdez, “El grupo de teatro Arume celebra sus 40 años con dos actuaciones gratuitas”, *Diario de Pontevedra*, “Ciudad”, “Pontevedra”, 29 decembro 2018, p. 9.

Dá conta da celebración dos 40 anos do grupo de teatro Arume no teatro Principal de Pontevedra. Entre as actuacións destácanse dúas obras en galego como *O achado do castro* e *Chambras*.

Arume (2): *O achado do castro*

Referencias varias:

- Andrés Bernárdez, “El grupo de teatro Arume celebra sus 40 años con dos actuaciones gratuitas”, *Diario de Pontevedra*, “Ciudad”, “Pontevedra”, 29 decembro 2018, p. 9.

Dá conta da celebración dos 40 anos do grupo de teatro Arume no teatro Principal de Pontevedra. Entre as actuacións destácanse dúas obras en galego como *O achado do castro* e *Chambras*.

Avelaíña Teatro: *María Castaña*

Referencias varias:

- A. S., “Fauna 113, en el certamen de teatro aficionado de Lourenzá”, *Faro de Vigo*, “TV/Espectáculos”, 29 outubro 2018, p. 59.

Informa da participación do grupo de teatro Fauna 113 no II Certame de Teatro Aficionado de Lourenzá. A agrupación viguesa preséntase coa obra *Deus, unha comedia*, unha adaptación da afamada obra de Woody Allen. Así mesmo, compite tamén polo premio a compañía teatral pontevedresa Avelaíña coa súa obra *María Castaña*.

ButacaZero: *Na butaca. Fantasía nº 3 en Do Maior*, texto e dirección Esther F. Carrodegas

Recensións

- A. B. de Becerreá, “XXXV MITCF de Cangas do Morrazo”, *Tempos Novos*, n.º 255, “crónica”, agosto 2018, pp. 66.

Panorámica sobre as actuacións teatrais levadas a cabo durante 35 Mostra Internacional de Teatro Cómico e Festivo de Cangas do Morrazo. No tocante á literatura galega, dá conta da posta en escena das seguintes obras de temática seria con trazos de humor: *Divinas Palabras Revolution* do CDG arredor da moralidade, *A leituga* de EME2 Producións sobre a eutanasia, *Na butaca [fantasía nº 3 en dor maior]* de Esther F. Carrodegas e Cía. *ButacaZero* sobre o alzheimer e *Teatro invisible* de Materile Teatro sobre o teatro, a existencia e a morte. Tamén informa de que as obras cómicas con riscos maravillosos, de parodia, da pantomima ou da simulación foron: *Paraíso pintado* de Pepa Plana, *Nómades* da Cía. Xarope Tulú, o II Torneo de Dramaturxia de Galiza, cinguido á comedia breve, *Silda e Hadrián* de Casilda Alfaro e Adrián Ríos e *Monstruación* de Enconarte Producións.

Carlos Blanco e Xosé Touriñán: *Somos criminais*

Referencias varias:

- Belén López, “Blanco e Touriñán traerán a Pontevedra ‘Somos criminais’”, *Diario de Pontevedra*, “Pontevedra”, “Ciudad”, 8 xaneiro 2018, p. 7.

Dáse conta da representación do espectáculo *Somos Criminais* a conta de Carlos Blanco e Xosé A. Touriñán no Pazo da Cultura. Infórmase de que o espectáculo percorrerá diversas cidades galegas e que a súa temática xira arredor da existencia dunha cultura criminal galega.

- F. F., “Carlos Blanco y Touriñán visitan en mayo Vilagarcía con la obra ‘Somos Criminais’”, *Diario de Arousa*, “Vilagarcía”, 24 xaneiro 2018, p. 4.

Dá conta da presentación do espectáculo *Somos criminais*, da man dos cómicos galegos Xosé Antonio Touriñán e Carlos Blanco, que vai ter lugar no Auditorio de Vilagarcía.

- Mila Méndez, “Carlos Blanco e Xosé A. Touriñán. ‘Sería bonito poder matar de risa’”, *La Voz de Galicia*, “Fugas”, “Humor”, “En Portada”, 26 xaneiro 2018, pp. 2-3.

Entrevista aos humoristas galegos Xosé Antonio Touriñán e Carlos Blanco con motivo da estrea da súa peza *Somos Criminais*. Nela trátanse cuestións relacionadas coa orixe da peza, o contido, a finalidade que persegue e a situación actual do teatro galego.

- Marta Veiga, “Carlos Blanco e ‘Touri’ venden 20.000 tiques a un mes da estrea da súa obra”, *El Progreso*, “Vivir”, “Cultura”, “Teatro”, 3 marzo 2018, p. 49.

Infórmase do éxito da xira do espectáculo *Somos criminais* dos cómicos galegos Xosé Touriñán e Carlos Blanco que percorrerá toda Galicia. Recóllense reflexións de ámbos os dous humoristas sobre a obra e tamén se trata a súa temática.

- Cibrán Canedo, “Somos criminais’ en Melide”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Invitado especial”, 16 maio 2018, p. 35.

Infórmase da representación da obra *Somos criminais*, a cargo de Carlos Blanco e Xosé Antonio Touriñán, na casa da cultura de Melide. Dise que a obra xira arredor da existencia dunha cultura criminal propia de Galicia.

- J. C., “A literatura xunto coa música e o teatro estarán presentes hoxe na vila noiesa”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Noia-Muros”, 6 outubro 2018, p. 30.

Informa da celebración de entrega do premio do XVII Certame Literario de Relato de Aventuras Antón Avilés de Taramancos que terá lugar no salón de plenos do Concello de Noia. Nesta xornada, ademais de actuacións musicais, tamén se representarán dúas pezas teatrais *Estás aí?*, protagonizada polos galegos Xúlio Abonjo e Isabel Risco, e *Somos Criminais* interpretada por Carlos Blanco e Xosé Touriñán. Ambas as dúas representacións terán lugar no Coliseo Noela de Noia.

- Juan Caamaño, “Noia acollerá unha semana moi cultural e gastronómica”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Noia.Muros”, 14 outubro 2018, p. 31.

Informa da estrea da peza *Somos Criminais*, interpretada polos artistas galegos Carlos Blanco e Xosé Touriñán, que terá lugar no teatro Coliseo Noela de Noia.

- Juan Caamaño, “Xogos tradicionais, teatro, cancións e magosto para os pequenos de Lousame”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Noia-Muros”, 25 outubro 2018, p. 32.

Dá conta da función que tivo lugar no Coliseo Noela de Noia.

- Cuca M. Gómez, “Procesión de fantasmas”, *Diario de Pontevedra*, “Gente a diario”, “De café con Cuca”, 4 novembro 2018, p. 70.

Informa da celebración da Festa do Samaín de Pontevedra, que contará co espectáculo dos artistas galegos Xosé Antonio Touriñán e Carlos Blanco titulado *Somos Criminais*. A representación terá lugar no Auditorio Afundación da cidade pontevedresa.

- Ruth López, “Touriñán y Blanco ya se acercan al lleno en sus tres funciones en Lugo”,

El Progreso, “Vivir”, “Cultura”, 20 novembro 2018, p. 54.

Informa da representación do espectáculo *Somos criminais* dos humoristas galegos Xosé Touriñán e Carlos Blanco. A actuación terá lugar no auditorio municipal Gustavo Freire de Lugo.

Chévere Teatro: *As fillas bravas*

Referencias varias:

- X. M. Lema, “D.E.P.’ de Malasombra reabre este viernes la muestra xalleira de teatro”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Comarca de Santiago.A Barcala.Xallas”, 15 novembro 2018, p. 30.

Informa da inauguración da cuarta edición da mostra xalleira de teatro que contará coa posta en escena da obra *D.E.P. (Descanse en Paz)* a cargo da compañía Malasombra Producciones. A estrea terá lugar no auditorio do multiusos de Santa Comba. Destácase tamén a actuación do dúo Mofa e Befá, a representación da peza *As fillas bravas* a cargo de Chévere Producións e a actuación de Redrum Teatro con *A canción do elefante*.

Chévere Teatro (2): *Eroski paraíso*, dirección Xesús Ron

Recensións:

- Mónica Vázquez, “Eroski Paraíso’: el desarraigo”, *La Región*, “La Revista”, “Con Arte”, 9 novembro 2018, p. 15.

Dá conta da estrea do espectáculo teatral *Eroski paraíso* que vai ter lugar no Auditorio de Verín. A obra, protagonizada por Patricia de Lorenzo, Miguel de Lira, Cristina Iglesias e Fidel Vázquez, foi galardoada co Premio Nacional de Teatro.

Contraproducións (1): *Commedia, un xoguete para Goldoni*, dirección Cándido Pazó

Recensións:

- Ana Abad de Larriva, “A maxia en *Commedia, un xoguete para Goldoni*”, *Grial*, n.º 220, “Música e artes escénicas”, outubro, novembro e decembro 2018, pp. 139-142.

Ofrece unha recensión da posta en escea en Rivadavia da obra *Commedia, un xoguete para Goldoni* a cargo da compañía Contraproducións. Comenta que a peza conta coa coprodución da MIT e que o director é Cándido Pazó e fai referencia a que a primeira representación desta obra tivo lugar na MIT do ano 1993 baixo a responsabilidade de Ollomoltranvía. Di que a peza está inspirada na obra *La bague magique, canovaccio* de Carlo Goldoni. Mencionan as mudanzas con respecto ao elenco e ao texto da primeira representación. Comenta tamén que a obra ten como fundamento a comicidade e o enredo a partir de metateatralidade. Explica que a obra trata sobre a presentación dunha obra teatral e a disconformidade dun dos personaxes con respecto á súa tarefa de actor. Apunta que inclúe un malentendido amoroso e un anel do esquecemento. Resalta a importancia

do decorado e da música para o desenvolvemento da peza e para a caracterización dos personaxes a nivel individual. Fai referencia ao avance da acción a través da repetición con variantes. Por último, resalta o carácter universal da peza.

- Alberto Ramos, “Entrevista a Jorge Rey. “Crear público teatral non é un camiño fácil, pero a longo prazo é máis rendible”, *RGT. Revista Galega de Teatro*, “Festivals”, n.º 95, 2018, pp. 34-36.

Entrevista a Jorge Rey co gallo da vixésimo terceira edición do Festival Galicreques a cargo da Asociación Cultural Barriga Verde e explica que é o creador da compañía Títeres Cachirulo e director do Festival Galicreques. Fai un percorrido pola traxectoria do festival dende o seu nacemento ata a actualidade e afonda no seu papel á hora de crear un público teatral mediante as funcións no ensino, analizando a necesidade de expansión do evento. Alude á obra *Commedia, un xoguete para Goldoni* e a Candido Pazó e, por último, comenta a situación de Títeres Cachirulo en Galicia e ao labor da Asociación Barriga Verde para impulsar o teatro de monicreques a través de premios que gañaron autores coma Roi Vidal.

- Manuel Xestoso, “Contar a circunstancia”, *RGT. Revista Galega de Teatro*, “Espectáculos”, n.º 95, 2018, pp. 56-57.

Sinala a importancia do contexto da representación da obra e apunta que a primeira posta en escena da peza tivo lugar vinte e cinco anos antes. Destaca a importancia da oralidade na peza así coma a temática arredor do marabillioso, do metateatro, do humor. Di que constitúe a historia duns cómicos que ao chegar a unha vila caricaturizan a historia que teñen que representar. Comenta o carácter universal da peza, a mestura entre ficción e realidade e o recurso á convivencia co público.

- Afonso Becerra de Becerreá, “34 MIT Ribadavia. Cada ano, mellor”, *Tempos Novos*, n.º 255, “crónica”, agosto 2018, pp. 62-65.

Panorámica sobre as actuacións teatrais levadas a cabo durante a 34 MIT Ribadavia 2018. No tocante á literatura galega, destaca a posta en escena de *Commedia, un xoguete para Goldoni* e fai referencia á súa estrea vinte e cinco anos antes na Mostra de Ribadavia. Sinálase que se trata dunha peza dirixida por Cándido Pazó e que constitúe unha mostra de comedia italiana. Salienta que a temática da peza xira arredor das aventuras dun protagonista que deixa de lembrar a conta dun anel e sublíñase o seu carácter cómico e metateatral. Dá conta tamén da posta en escena da obra *Elisa e Marcela* a cargo da compañía teatral A Panadaría. Alúdese a que a peza foi galardoada cos Premios María Casares e á grande cantidade de postas en escena da mesma. Explica que a obra gañou o Premio do Público desta 34 MIT e que se trata dunha comedia convencional cun enfoque queer e destácase o seu carácter fragmentario así como a mestura que se leva cabo nela de teatro físico, musical ou da pantomima, entre outras modalidades. Di que a obra presenta o primeiro matrimonio rexistrado entre mulleres e na fuxida que esta unión ocasionou. Apúntase que a peza *O día no que bicar a terra* de Avelina Pérez gañou o 13 Premio Abrente.

- Inma López Silva, “Alegría”, *Tempos Novos*, n.º 257, “Masa Crítica”, outubro 2018, p. 87.

Ofrécese unha recensión da posta en escea da obra *Commedia, un xoguete para Goldoni*

a cargo da compañía Contraproducións. Explícase que se trata da representación dunha obra estreada vinte e cinco anos antes a cargo da compañía Ollomoltranvía en 1993. Faise referencia ao pouso humorístico e ao carácter metateatral da obra. Alúdese á situación de decaemento do teatro galego actual. Apúntase o compoñente espectacular, cómico e musical da obra. Analízase o traballo físico que levan a cabo os actores na representación, a revisión do rol feminino en función da actualidade ou a complicidade co público.

Referencias varias:

- Ana Iglesias, “Commedia’ vuelve a la escena 25 años después de su estreno”, *El Correo Gallego*, “Santiago”, 5 setembro 2018, p. 23.

Dá conta da volta ao escenario da obra *Commedia*, despois de 25 anos da súa estrea, a cargo da compañía Ollomol Tranvía. A representación vai ter lugar no Teatro Principal de Santiago.

- J. M., “A Mostra de Teatro en Ponteceso cumpre vinte e cinco anos”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 31 outubro 2018, p. 33.

Infórmase da presentación da 25 Mostra de Teatro de Ponteceso e dise que incluírá a posta en escena de *O servidor de dous anos* de Talía Teatro, *Fillos do sol* e *Commedia* de Controproducións e *Castrapo* dos Náufragos.

- J. M. R., “Aulas abertas de teatro os sábados de novembro”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 1 novembro 2018, p. 33.

Dá conta da inauguración da 25ª Mostra de Teatro de Ponteceso, a cal vai organizar aulas abertas de teatro para un público maior de 14 anos cuxo obxectivo é a creación dunha compañía de teatro afeccionada.

- Alicia Pardo, “Gargalladas sen data de caducidade”, *La Opinión*, “A Coruña”, 23 novembro 2018, p. 12.

Informa da volta ao escenario da obra *Commedia* do director Cándido Pazó con motivo do 25 aniversario da súa estrea. A representación terá lugar no Teatro Rosalía da Coruña.

Contraproducións (2): *Fillos do sol*, dirección Cándido Pazó

Recensións:

- Xosé Manuel Vélez Latorre, “Pondal e as táboas”, *Faro de Vigo*, “*Faro da Cultura*”, n.º 691, “Teatro”, 29 novembro 2018, p. VII.

Dá conta da estrea da obra *Fillos do sol. Elucubración teatral nun acto e un epílogo*, escrita e dirixida por Cándido Pazó, en colaboración con Contraproducións e o FIOT de Carballo. Trátanse cuestións relacionadas coa temática, os personaxes e a posta en escena da peza teatral.

Referencias varias:

- José M. Ramos, “O Outono Teatral traerá a Vimianzo as principais figuras da escena

galega”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 25 setembro 2018, p. 31.

Informa da inauguración da mostra teatral o Outono Teatral que vai ter lugar no auditorio de Vimianzo e dá conta da programación.

- J. M., “A Mostra de Teatro en Ponteceso cumpre vinte e cinco anos”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 31 outubro 2018, p. 33.

Infórmase da presentación da 25ª Mostra de Teatro de Ponteceso e dise que incluírá a posta en escena de *O servidor de dous anos* de Talía Teatro, *Fillos do sol* e *Commedia* de Controproduccións e *Castrapo* dos Náufragos.

- J. M. R., “Aulas abertas de teatro os sábados de novembro”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 1 novembro 2018, p. 33.

Dá conta da inauguración da 25ª Mostra de Teatro de Ponteceso, a cal vai organizar aulas abertas de teatro para un público maior de 14 anos cuxo obxectivo é a creación dunha compañía de teatro afeccionada.

- J. M. Ramos, “Comedia, historia, concienciación e suspense en catro Venres Teatrais”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 2 novembro 2018, p. 33.

Dá conta da inauguración dos Venres Teatrais da Laracha, que comeza coa actuación do grupo teatral Redrum Teatro con *A canción do elefante*. Tamén participarán Talía Teatro con *O servidor de dous anos* e Contraproduccións con *Fillos do sol* e *Nacidas libres*. Todos os espectáculos están dirixidos a un público maior de 13 anos e terán lugar na casa da cultura da Laracha.

- S. N., “Fillos do sol’: elucubración sobre a figura de Pondal”, *La Región*, “Sociedad”, “Agenda de ocio”, “Teatro”, 6 novembro 2018, p. 60.

Dá conta da estrea da peza teatral *Fillos do sol* de Cándido Pazó que tematiza a figura do escritor Eduardo Pondal. O espectáculo vai ter lugar no Teatro Principal de Ourense.

Contraproduccións (3): *Nacidas libres*, texto Cándido Pazó, dirección Cristina Domínguez da Pena

Referencias varias:

- Montse García, “Espectáculos con debate como epílogo”, *La Voz de Galicia*, “Agenda”, “Para todos los públicos”, 18 xaneiro 2018, p. L10.

Dáse conta de que a programación de teatro e danza do Concello de Santiago inclúe a posta en escena das obras *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira* a cargo de Mofa e Befá. Tamén se informa de que a área de cultura de Ames presentou a programación teatral do semestre, que inclúe as obras *Nacidas Libres*, *House desafortado* de Teatro do Morcego, *Elisa e Marcela* de A Panadaría e *Casa O’Rei* de Ibuprofeno Teatro. Dise que dentro da programación infantil representaranse as pezas *Animais de*

compañía de Teatro do Noroeste, *A danza da choiva* de Elefante Elegante, *PUM PUM* de Baobab Teatro e *Os fabulosos CLEANERS* de Malasombra Producións.

- F. Frieiro, “A filosofía cómica de “Mofa e Befá” abre o ciclo de teatro galego no Auditorio”, *Diario de Arousa*, “Vilagarcía”, 25 xaneiro 2018, p. 8.

Dá conta da programación teatral que conformará o ciclo de teatro galego no Auditorio de Vilagarcía, entre a que destaca a peza *Nacidas libres*. Tamén dá conta da programación teatral que conformará o ciclo de teatro galego no Auditorio de Vilagarcía, entre a que destaca a peza para o público infantil *Trogloditas* da compañía Tanxarina

- Xiana Cid, “Unha ventá para mirar o mundo”, *La Región*, “Agenda”, “Teatro”, 15 febreiro 2018, p. 18.

Dá conta da estrea da peza teatral *Nacidas libres*, obra do recoñecido guionista galego Cándido Pazó que ten como protagonistas a catro mulleres. A actuación vai ter lugar no Teatro Principal de Ourense. Recóllense as declaracións dunha das protagonistas da obra, a actriz Mónica Caamaño.

- Cuca M. Gómez, “Una jornada para las mujeres”, *Diario de Pontevedra*, “Gente a diario”, “De café con Cuca”, “Cultura”, 8 marzo 2018, pp. 66-67.

Informa da celebración de numerosas actividades culturais na cidade de Pontevedra con motivo do Día da Muller. Entre elas, destácase a presentación do libro de Carlos Gómez Caballero *Médico e chamán* na librería Paz da cidade e a representación da peza teatral *Navidas libres* a cargo da compañía Contraproducións Teatro, que tivo lugar no Teatro Principal de Pontevedra.

- F. D., “Reivindicación social e cultural”, *La Región*, “Día internacional da muller”, “O Barco de Valdeorras”, 8 marzo 2018, p. 13.

Dá conta da representación da obra *Nacidas libres*, escrita por Cándido Pazó e dirixida por Cristina Domínguez. A peza teatral terá lugar no Teatro Lauro Olmo do Barco de Valdeorras.

- J. M. Ramos, “Comedia, historia, concienciación e suspense en catro Venres Teatrais”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 2 novembro 2018, p. 33.

Dá conta da inauguración dos Venres Teatrais da Laracha, que comeza coa actuación do grupo teatral Redrum Teatro con *A canción do elefante*. Tamén participarán Talía Teatro con *O servidor de dous anos* e Contraproducións con *Fillos do sol* e *Nacidas libres*. Todos os espectáculos están dirixidos a un público maior de 13 anos e terán lugar na casa da cultura da Laracha.

Delatoute Producciones: *Mansión exprés*

Referencias varias:

- Elisabet Fernández, “El microteatro vuelve al Espazo Xove”, *La Región*, “Agenda”, “Teatro”, 14 febreiro 2018, p. 12.

Dá conta da inauguración do festival de microteatro “En Construcción” que conta con sete compañías teatrais. Entre os espectáculos destacan as obras *Xuízo a Lino e a Lana e Xuízo a Pepe* a cargo da compañía teatral 2ºF, *Mansión exprés* do grupo Abran Paso e *Aproximación ao ser humano* do grupo Oreteiro Teatro. Todas as pezas teatrais representaranse no Espazo Xove de Ourense.

Ditirambo: *Anónima 18*

Referencias varias:

- J. M. R., “A Mostra de Teatro Labarta Pose xa ten os cinco finalistas”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 4 abril 2018, p. 33.

Informa da elección das cinco obras finalistas da III Mostra de Teatro Afeccionado Labarta Pose, organizada polo concello de Zas. As obras elixidas son *Os cornos son cousa de tres* de Tiruleque Teatro de O Carballiño; *All you need is war* de O Catre Teatro de As Pontes; *Mass-Co-medias* de Os Kabramakabra; *Anónima 18* de Ditirambo Teatro de Montrove e *Alén* da Asociación Teatral Paso de Valverde de Armentón (Arteixo). Destacase, tamén, que foron elixidas como reservas *En pé de guerra* de Misturar-T Teatro; *A illa Marela* da Asociación de Teatro de Coles e *Maniféstate* de Andaravía Teatro-AC Papaventos. As cinco representacións terán lugar nos auditorios de Baio e Zas.

- Sabela Pinal, “A mostra teatral Amador comeza hoxe no Carballiño”, *La Región*, “Provincia”, 7 outubro 2018, p. 29.

Dá conta da inauguración da XI Mostra de Teatro Amador organizada polo grupo Tiruleque Teatro que vai ter lugar no auditorio Manuel María do Carballiño. Entre as numerosas actuacións, destácanse, a do grupo de teatro O Catre Teatro con *O medo meu* e a de Gargallada Teatro con *O xogo de Versalles*. Tamén se salientan as representacións *Un fiambre, unha rosca e un cancán* e *O inspector*.

Eme2 Producións&Arte: *A noiva de don Quixote*, dirección José Carlos García, texto José Luís Esteban

Recensións:

- Lourdes Abuide, “A noiva de don Quixote”, *El Progreso*, “Vivir”, “Cultura”, 19 febreiro 2018, p. 32.

Achégase unha recensión sobre a posta en escena da obra *A noiva de don Quixote*. Dise que a peza trata sobre as vivencias de Aldonza Lorenzo, convertida en Dulcinea del Toboso por Cervantes, e sobre as repercusións desa construción literaria sobre a súa vida.

Referencias varias:

- Ruth López, “Una Dulcinea camarera, en la Mostra de Teatro Clásico de Lugo”, *El Progreso*, “Vivir”, “Cultura”, 18 febreiro 2018, p. 52.

Comenta a posta en escena da peza teatral *A noiva de don Quixote* de José Luis Esteban que tivo lugar no patio de O Vello Cárcere durante a Mostra de Teatro Clásico de Lugo.

- Ruth López, “La Mostra de Teatro de Lugo se adentra en Cervantes”, *El Progreso*, “Vivir”, “Cultura”, 19 febreiro 2018, p. 32.

Achégase unha síntese da Mostra de Teatro Clásico de Lugo na que se dá conta da representación das seguintes obras: *A noiva de don Quixote* e *Cervantina*.

Producións Teatrais **Excéntricas**: *A cabeza do dragón*, texto Valle-Inclán, dirección Quico Cadaval

Referencias varias:

- Carlos Crespo, “A cabeza do dragón. Con música en directo”, *La Voz de Galicia*, “Fugas”, “Agenda”, “Fin de semana”, “Viernes”, 29 xuño 2018, p. 12.

Dá conta da actuación *A cabeza do dragón* dirixida por Quico Cadaval e con música do Taller Atlántico Contemporáneo que terá lugar no Auditorio Galicia en Santiago de Compostela. Saliéntase que se trata da primeira representación dun texto de Valle-Inclán.

- Yelena Molina, “De Santiago de toda a vida”, *Luzes*, nº 57, “O pobo elixido”, xuño 2018, pp. 64-65.

Aproximación á traxectoria biográfica e profesional da actriz Yelena Molina. No tocante á literatura galega, alude a que foi a protagonista da obra teatral *A cabeza do dragón* e explica que esta peza foi a primeira de Valle-Inclán adaptada e traducida ao galego.

Grupo de Teatro **Fauna 113**: *Deus, unha comedia*, texto Woody Allen

Referencias varias:

- A.S., “Fauna 113, en el certamen de teatro aficionado de Lourenzá”, *Faro de Vigo*, “TV/Espectáculos”, 29 outubro 2018, p. 59.

Informa da participación do grupo de teatro Fauna 113 no II Certame de Teatro Afeccionado de Lourenzá. A agrupación viguesa preséntase coa obra *Deus, unha comedia*, unha adaptación da afamada obra de Woody Allen. Así mesmo, compite tamén polo premio a compañía teatral pontevedresa Avelaíña coa súa obra *María Castaña*.

Gargallada Teatro: *O xogo de Versailles*

Referencias varias:

- Sabela Pinal, “A mostra teatral Amador comeza hoxe no Carballiño”, *La Región*, “Provincia”, 7 outubro 2018, p. 29.

Dá conta da inauguración da XI Mostra de Teatro Amador organizada polo grupo Tiruleque Teatro que vai ter lugar no auditorio Manuel María do Carballiño. Entre as numerosas actuacións, destácanse, a do grupo de teatro O Catre Teatro con *O medo meu* e a de Gargallada Teatro con *O xogo de Versalles*. Tamén se salientan as representacións *Un fiabre, unha rosca e un cancán* e *O inspector*.

Ibuprofeno Teatro (1): *Casa O'Rei. Traxicomedia gastronómica*

Referencias varias:

- Montse García, “Espectáculos con debate como epílogo”, *La Voz de Galicia*, “Agenda”, “Para todos los públicos”, 18 xaneiro 2018, p. L10.

Dáse conta de que a programación de teatro e danza do Concello de Santiago inclúe a posta en escena das obras *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira* a cargo de Mofa e Befá. Tamén se informa de que a área de cultura de Ames presentou a programación teatral do semestre, que inclúe as obras *Nacidas Libres*, *House desafortado* de Teatro do Morcego, *Elisa e Marcela* de A Panadaría e *Casa O'Rei* de Ibuprofeno Teatro. Dise que dentro da programación infantil representaranse as pezas *Animais de compañía* de Teatro do Noroeste, *A danza da choiva* de Elefante Elegante, *PUM PUM* de Baobab Teatro e *Os fabulosos CLEANERS* de Malasombra Producións.

- F. Frieiro, “A filosofía cómica de “Mofa e Befá” abre o ciclo de teatro galego no Auditorio”, *Diario de Arousa*, “Vilagarcía”, 25 xaneiro 2018, p. 8.

Dá conta da programación teatral que conformará o ciclo de teatro galego no Auditorio de Vilagarcía, entre a que destaca a peza *Nacidas libres*. Tamén dá conta da programación teatral que conformará o ciclo de teatro galego no Auditorio de Vilagarcía, entre a que destaca a peza para o público infantil *Trogloditas* da compañía Tanxarina.

Ibuprofeno Teatro (2): *Raclette*, dirección Santiago Cortegoso

Recensións:

-Sonia Torre, “Una Raclette de vida”, *La Región*, “La Revista”, “Con Arte”, 16 marzo 2018, p. 15.

Dá conta da representación da obra de teatro *Raclette* a cargo de Ibuprofeno Teatro baixo a dirección de Santiago Cortegoso no Auditorio Ribadeo de Lugo.

Malasombra Teatro: *D.E.P. Unha comedia de morte!*, dirección Marcos Orsi. texto Antón Gómez e Jordi Sánchez.

Referencias varias:

- V. Bran, “El Concello de Melide pone en marcha el viernes su primer ciclo de comedia teatral”, *El Progreso*, “Comarcas”, 4 abril 2018, p. 11.

Dá conta da inauguración do I Ciclo de Comedia Teatral organizado polo Concello de Melide. Contará con tres representacións: *O servidor de dous amos*, a cargo da compañía Talía Teatro; *D.E.P., unha comedia de morte*, a cargo de Malasombra Producións; e a actuación de Mofa e Befá que interpretarán *Cránios privilexiados ou crítica da razón perralleira*. Todas as actuacións terán lugar na casa da cultura de Melide.

- M. V., “Un mes repleto de actividades”, *La Región*, “Extra”, “Letras Galegas 2018”, “O Carballiño”, 17 maio 2018, p. 15.

Informa que, con motivo da celebración das Letras Galegas, organizáronse arredor de 20 actividades culturais no Carballiño durante o mes de maio. Destácase a representación teatral de *D.E.P. Unha comedia de morte* a cargo do grupo Malasombra.

- S. E., “Talía Teatro abre con ‘O servidor de dous amos’ la muestra de Rois”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Ordes.A Estrada.Arzúa”, 19 outubro 2018, p. 30.

Dá conta da inauguración da II Mostra de Teatro de Rois que abre coa actuación do grupo de teatro Talía Teatro coa súa peza *O servidor de dous amos*. No acto, organizado polo Concello de Rois en colaboración coa Deputación da Coruña e a Axencia Galega das Industrias Culturais (Agadic), tamén actuarán os grupos de teatro Malasombra e Títeres Cachirulo.

- J. M. R., “Arrepiante percorrido de Samaín e unha comedia de morte en Camariñas”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 31 outubro 2018, p. 33.

Infórmase da celebración dun percorrido pola Casa de Pedra de Camariñas con motivo do Samaín. Dise que a compañía Malasombra Producións presentará no mesmo o espectáculo *D.E.P. Unha comedia de morte!*

- X. M. Lema, “D.E.P.’ de Malasombra reabre este viernes la muestra xalleira de teatro”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Comarca de Santiago.A Barcala.Xallas”, 15 novembro 2018, p. 30.

Informa da inauguración da cuarta edición da mostra xalleira de teatro que contará coa posta en escena da obra *D.E.P. (Descanse en Paz)* a cargo da compañía Malasombra Producciones. A estrea terá lugar no auditorio do multiusos de Santa Comba. Destácase tamén a actuación do dúo Mofa e Befá, a representación da peza *As fillas bravas* a cargo de Chévere Producións e a actuación de Redrum Teatro con *A canción do elefante*.

Misturar-T Teatro: *En pé de guerra*

Referencias varias:

- J. M. R., “A Mostra de Teatro Labarta Pose xa ten os cinco finalistas”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 4 abril 2018, p. 33.

Informa da elección das cinco obras finalistas da III Mostra de Teatro Afeccionado Labarta Pose, organizada polo concello de Zas. As obras elixidas son *Os cornos son cousa*

de tres de Tiruleque Teatro de O Carballiño; *All you need is war* de O Catre Teatro de As Pontes; *Mass-Co-medias* de Os Kabramakabra; *Anónima 18* de Ditirambo Teatro de Montrove e *Alén* da Asociación Teatral Paso de Valverde de Armentón (Arteixo). Destacase, tamén, que foron elixidas como reservas *En pé de guerra* de Misturar-T Teatro; *A illa Marela* da Asociación de Teatro de Coles e *Maniféstate* de Andaravía Teatro-AC Papaventos. As cinco representacións terán lugar nos auditorios de Baio e Zas.

Mofa e Befá: *Cranios Privilexiados. Crítica da Razón Perralleira*

Referencias varias:

- J. C., “La Festa do Botelo aúna blogueros, cantos y cine”, *La Región*, “Valdeorras”, 11 xaneiro 2018, p. 22.

Dá conta da celebración da décimo oitava edición da Festa do Botelo de Valdeorras, na que, como acto cultural, destaca a interpretación de *Cranios privilexiados*, da compañía Mofa e Befá.

- Ana Iglesias, “La agenda semestral apuesta por las compañías gallegas”, *El Correo Gallego*, “Santiago”, 18 xaneiro 2018, p. 26.

Informa da inauguración do ciclo Teatro&Danza que contará con máis de 18 espectáculos e 26 funcións. O ciclo vai ter lugar na Sala Agustín Magán, no Centro Sociocultural de Santa Marta de Santiago de Compostela. O programa iniciarase co novo traballo de Mofa e Befá *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira*. Tamén se destaca a participación da compañía Talía Teatro co estreo da súa comedia *O servidor de dous amos*.

- Montse García, “Espectáculos con debate como epílogo”, *La Voz de Galicia*, “Agenda”, “Para todos los públicos”, 18 xaneiro 2018, p. L10.

Dáse conta de que a programación de teatro e danza do Concello de Santiago inclúe a posta en escena das obras *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira* a cargo de Mofa e Befá. Tamén se informa de que a área de cultura de Ames presentou a programación teatral do semestre, que inclúe as obras *Nacidas Libres*, *House desafortado* de Teatro do Morcego, *Elisa e Marcela* de A Panadaría e *Casa O’Rei* de Ibuprofeno Teatro. Dise que dentro da programación infantil representaranse as pezas *Animais de compañía* de Teatro do Noroeste, *A danza da choiva* de Elefante Elegante, *PUM PUM* de Baobab Teatro e *Os fabulosos CLEANERS* de Malasombra Producións.

- Ana Iglesias, “Mofa e Befá traerán al teatro Principal su nuevo ‘freak show’”, *El Correo Gallego*, “Santiago”, 19 xaneiro 2018, p. 26.

Informa da estrea teatral *Cráneos privilexiados ou a crítica da razón perralleira*, comedia protagonizada polo dúo cómico Mofa e Befá, que vai ter lugar no teatro Principal da capital compostelá.

- Montse García, “Mofa e Befá y su particular visión de la filosofía toman el Principal cuatro días”, *La Voz de Galicia*, “La Voz de Santiago”, “Agenda”, “Para todos los

públicos”, “Teatro”, 19 xaneiro 2018, p. L10.

Informa do espectáculo teatral *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira* protagonizado polo dúo cómico formado por Víctor Mosqueira (Befa) e Evaristo Calvo (Mofa), baixo a dirección de Carlos Santiago. A actuación terá lugar no Teatro Principal da capital compostelá.

- Montse García, “Evaristo Calvo. ‘Abundan os cranios privilexiados’”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “Entrevista”, 23 xaneiro 2018, p. L10.

Entrevista ao actor e humorista Evaristo Calvo, integrante do grupo cómico Mofa e Befas na que se tratan cuestións relacionadas co seu novo proxecto *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira*.

- F. Frieiro, “A filosofía cómica de “Mofa e Befas” abre o ciclo de teatro galego no Auditorio”, *Diario de Arousa*, “Vilagarcía”, 25 xaneiro 2018, p. 8.

Dá conta da programación teatral que conformará o ciclo de teatro galego no Auditorio de Vilagarcía, entre a que destaca a peza *Nacidas libres*. Tamén dá conta da programación teatral que conformará o ciclo de teatro galego no Auditorio de Vilagarcía, entre a que destaca a peza para o público infantil *Trogloditas* da compañía Tanxarina.

- Sonia Torre, “Mofa e Befas y el difícil arte de hacer pensar a los demás”, *La Región*, “*La Revista*”, “Con Arte”, 9 marzo 2018, p. 15.

Dá conta da presentación do espectáculo *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira* cuxos protagonistas son Mofa e Befas, Víctor Mosquera e Josito Porto, respectivamente. A actuación terá lugar no Auditorio O Carballiño en Ourense.

- Camilo Franco, “Kant era humorista”, *Diario de Pontevedra/ El Progreso*, “*Táboa Redonda*”, n.º 124, “Fatiga ocular”, 1 abril 2018, p. 5.

Recensiona a peza teatral protagonizada por Mofa e Befas *Cránios privilexiados ou crítica da razón perralleira*, obra que recorre á filosofía con trazos de humor, para dar explicación a moitos dos sucesos que se conta a obra.

- V. Bran, “El Concello de Melide pone en marcha el viernes su primer ciclo de comedia teatral”, *El Progreso*, “Comarcas”, 4 abril 2018, p. 11.

Dá conta da inauguración do I Ciclo de Comedia Teatral organizado polo Concello de Melide. Contará con tres representacións: *O servidor de dous anos*, a cargo da compañía Talía Teatro; *D.E.P., unha comedia de morte*, a cargo de Malasombra Produccións; e a actuación de Mofa e Befas que interpretarán *Cránios privilexiados ou crítica da razón perralleira*. Todas as actuacións terán lugar na casa da cultura de Melide.

O Cabre Teatro: *O meu meu*

Referencias varias:

- Sabela Pinal, “A mostra teatral Amador comeza hoxe no Carballiño”, *La Región*, “Provincia”, 7 outubro 2018, p. 29.

Dá conta da inauguración da XI Mostra de Teatro Amador organizada polo grupo Tiruleque Teatro que vai ter lugar no auditorio Manuel María do Carballiño. Entre as numerosas actuacións, destácanse, a do grupo de teatro O Catre Teatro con *O medo meu* e a de Gargallada Teatro con *O xogo de Versalles*. Tamén se salientan as representacións *Un fiabre, unha rosca e un cancán* e *O inspector*.

Os Náufragos Teatro: *Castrapo*

Referencias varias:

- José M. Ramos, “O Outono Teatral traerá a Vimianzo as principais figuras da escena galega”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 25 setembro 2018, p. 31.

Informa da inauguración da mostra teatral o Outono Teatral que vai ter lugar no auditorio de Vimianzo e dá conta da programación.

- J. M., “A Mostra de Teatro en Ponteceso cumpre vinte e cinco anos”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 31 outubro 2018, p. 33.

Infórmase da presentación da 25ª Mostra de Teatro de Ponteceso e dise que incluírá a posta en escena de *O servidor de dous anos* de Talía Teatro, *Filos do sol* e *Commedia* de Controproduccións e *Castrapo* dos Náufragos.

- J. M. R., “Aulas abertas de teatro os sábados de novembro”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 1 novembro 2018, p. 33.

Dá conta da inauguración da 25ª Mostra de Teatro de Ponteceso, a cal vai organizar aulas abertas de teatro para un público maior de 14 anos cuxo obxectivo é a creación dunha compañía de teatro afeccionada.

Teatro do Morcego: *HOUSE Desaforado*

Referencias varias:

- Montse García, “Espectáculos con debate como epílogo”, *La Voz de Galicia*, “Agenda”, “Para todos los públicos”, 18 xaneiro 2018, p. L10.

Dáse conta de que a programación de teatro e danza do Concello de Santiago inclúe a posta en escena das obras *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira* a cargo de Mofa e Befá. Tamén se informa de que a área de cultura de Ames presentou a programación teatral do semestre, que inclúe as obras *Nacidas Libres*, *House desaforado* de Teatro do Morcego, *Elisa e Marcela* de A Panadaría e *Casa O’Rei* de Ibuprofeno Teatro. Dise que dentro da programación infantil representaranse as pezas *Animais de*

compañía de Teatro do Noroeste, *A danza da choiva* de Elefante Elegante, *PUM PUM* de Baobab Teatro e *Os fabulosos CLEANERS* de Malasombra Producións.

Nova Escena Teatro: *Pensión 13*

Referencias varias:

- K. A., “María Márquez. ‘Es comedia negra, una obra ágil y muy divertida’”, *El Progreso*, “Lugo”, “Emergentes”, 24 marzo 2018, p. 12.

Entrevista a María Márquez, directora de Nova Escena, grupo teatral que representa *Pensión 13* nunha función solidaria na que se tratan cuestións relacionadas coa temática e os personaxes, fundamentalmente.

- Marta Becerra, “Legionario romano por un día”, *El Progreso*, “Lugo”, “El despertador”, 25 marzo 2018, p. 11.

Informa da representación teatral da peza *Pensión 13* a cargo de Nova Escena Teatro que tivo lugar no auditorio Gustavo Freire de Lugo. Destácase que os cartos destinaranse á asociación Somos Unidos por el Cáncer.

A Panadaría / Centro Dramático Galego (CDG): *Elisa e Marcela*, texto Esther F. Carrodegua, dirección Gena Baamonde

Recensións:

- Andrea Álvarez Pino, “Enredo pola liberdade. Reflexión a partir da montaxe *Elisa e Marcela*, da compañía de teatro A Panadaría”, *Grial*, n.º 217, “Música e Artes Escénicas”, xaneiro, febreiro e marzo, 2018, pp. 111-114.

Dá conta da posta en escea da obra *Elisa e Marcela* a cargo da compañía de teatro A Panadería. Fai referencia a que a peza teatral pivota sobre a vida de dúas mulleres que foron repudiadas despois de que unha delas se fixese pasar por un home e casasen en 1901. Menciona a pegada musical e documental da obra. Pon en relación con pezas anteriores representadas pola compañía como *Pan! Pan!* (2015) e *Panamericana* (2016). Informa que a obra se basea na representación corporal e na parodia para facer crítica política e social. Fai fincapé no pouso de liberdade e resistencia que sostén o argumento desta obra teatral. Alude ás dimensións cómica, metateatral, política e de sucesos situados na fronteira do establecido que conforman a peza.

- Afonso Becerra de Becerreá, “34 MIT Ribadavia. Cada ano, mellor”, *Tempos Novos*, n.º 255, “crónica”, agosto 2018, pp. 62-65.

Panorámica sobre as actuacións teatrais levadas a cabo durante a 34 MIT Ribadavia 2018. No tocante á literatura galega, destaca a posta en escena de *Commedia, un xoguete para Goldoni* e fai referencia á súa estrea vinte e cinco anos antes na Mostra de Ribadavia. Sinálase que se trata dunha peza dirixida por Cándido Pazó e que constitúe unha mostra de comedia italiana. Salienta que a temática da peza xira arredor das aventuras dun protagonista que deixa de lembrar a conta dun anel e sublíñase o seu carácter cómico e

metateatral. Dá conta tamén da posta en escena da obra *Elisa e Marcela* a cargo da compañía teatral A Panadaría. Alúdese a que a peza foi galardoada cos Premios María Casares e á grande cantidade de postas en escena da mesma. Explica que a obra gañou o Premio do Público desta 34 MIT e que se trata dunha comedia convencional cun enfoque queer e destácase o seu carácter fragmentario así como a mestura que se leva cabo nela de teatro físico, musical ou da pantomima, entre outras modalidades. Di que a obra presenta o primeiro matrimonio rexistrado entre mulleres e na fuxida que esta unión ocasionou. Apúntase que a peza *O día no que bicar a terra* de Avelina Pérez gañou o 13 Premio Abrente.

Referencias varias:

- Montse García, “Espectáculos con debate como epílogo”, *La Voz de Galicia*, “Agenda”, “Para todos los públicos”, 18 xaneiro 2018, p. L10.

Dáse conta de que a programación de teatro e danza do Concello de Santiago inclúe a posta en escena das obras *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira* a cargo de Mofa e Befá. Tamén se informa de que a área de cultura de Ames presentou a programación teatral do semestre, que inclúe as obras *Nacidas Libres*, *House desafortado* de Teatro do Morcego, *Elisa e Marcela* de A Panadaría e *Casa O’Rei* de Ibuprofeno Teatro. Dise que dentro da programación infantil representaranse as pezas *Animais de compañía* de Teatro do Noroeste, *A danza da choiva* de Elefante Elegante, *PUM PUM* de Baobab Teatro e *Os fabulosos CLEANERS* de Malasombra Producións.

- Marta Veiga, “A obra ‘Elisa e Marcela’, a gran triunfadora dos María Casares, chega hoxe a Lugo”, *El Progreso*, “Cultura”, “Vivir”, “Teatro”, 23 marzo 2018, p. 56.

Dá conta da representación teatral *Elisa e Marcela* do grupo de teatro A Panadaría que terá lugar no auditorio Gustavo Freire de Lugo. Destácase que a obra recibiu o premio María Casares do teatro galego. Recóllense, ademais, unhas palabras dunha das integrantes do grupo, Areta Bolado e coméntase de xeito breve o contido da peza teatral.

- María Muleiro, “Josi Lage. ‘A profesión necesita o festival de teatro, non desaparecerá mentres haxa xente loitadora”, *La Región*, “Verano”, “Provincia Activa”, “Foro La Región”, 10 agosto 2018, p. 20.

Entrevista á actriz e directora do Festival de Teatro de Galicia Josi Lage. Nela, a creadora teatral e docente trata cuestións relacionadas coa organización desta 29ª edición do festival así como da importancia das mulleres no teatro.

- María Abascal, “Unha quincena de espectáculos de cinco países, no FITO”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 28 setembro 2018, p. 36.

Informa da inauguración da 11ª edición do Festival Internacional de Teatro de Ourense (FITO) organizado pola compañía Sarabela Teatro e dá conta das actuacións galegas coas que conta o programa.

- L. C., “Formación, teatro, deporte y cine para conmemorar el 25 de noviembre en Mos”, *Faro de Vigo*, “Louriña”, 15 novembro 2018, p. 14.

Dá conta da estrea da representación da peza teatral *Elisa e Marcela*, galardoadada con diferentes premios, a cargo da compañía A Panadaría. A obra, que forma parte da programación organizada polo Concello de Mos para conmemorar o Día Internacional Contra a Violencia de Xénero, vai ter lugar no centro público de Torroso.

Palimoco Teatro: *Medea salvaxe?*

Referencias varias:

- S. N., “Medea, salvaxe?”, un visión diferente de la mujer”, *La Región*, “Sociedad”, “Agenda de ocio”, “Teatro”, 23 abril 2018, p. 60.

Informa da estrea da peza teatral *Medea, salvaxe?* a cargo da compañía teatral luguesa Palimoco Teatro. A representación terá lugar no Auditorio Municipal de Ourense.

Pistacatro Produtora de Soños: *Outono*

Referencias varias:

- José M. Ramos, “O Outono Teatral traerá a Vimianzo as principais figuras da escena galega”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 25 setembro 2018, p. 31.

Informa da inauguración da mostra teatral o Outono Teatral que vai ter lugar no auditorio de Vimianzo e dá conta da programación.

Redrum Teatro: *A canción do elefante*

Referencias varias:

- José M. Ramos, “O Outono Teatral traerá a Vimianzo as principais figuras da escena galega”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 25 setembro 2018, p. 31.

Informa da inauguración da mostra teatral o Outono Teatral que vai ter lugar no auditorio de Vimianzo e dá conta da programación.

- J. M. Ramos, “Comedia, historia, concienciación e suspense en catro Venres Teatrais”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 2 novembro 2018, p. 33.

Dá conta da inauguración dos Venres Teatrais da Laracha, que comeza coa actuación do grupo teatral Redrum Teatro con *A canción do elefante*. Tamén participarán Talía Teatro con *O servidor de dous anos* e Contraproducións con *Fillos do sol* e *Nacidas libres*. Todos os espectáculos están dirixidos a un público maior de 13 anos e terán lugar na casa da cultura da Laracha.

- J. M. R., “Teatro en Ruta polos centros sociais de cinco parroquias de Carballo”, *El*

Correo Gallego, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 9 novembro 2018, p. 33.

Informa da posta en marcha da iniciativa Teatro en Ruta, da man da Concellaría de Cultura de Carballo, que percorrerá diferentes centros sociais de cinco parroquias do municipio. Entre as actuacións, destácanse as dos grupos Vagalume Animación con *Canto te quero* e Redrum Teatro con *A canción de elefante*.

- X. M. Lema, “D.E.P.’ de Malasombra reabre este viernes la muestra xalleira de teatro”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Comarca de Santiago.A Barcala.Xallas”, 15 novembro 2018, p. 30.

Informa da inauguración da cuarta edición da mostra xalleira de teatro que contará coa posta en escena da obra *D.E.P. (Descanse en Paz)* a cargo da compañía Malasombra Producciones. A estrea terá lugar no auditorio do multiusos de Santa Comba. Destácase tamén a actuación do dúo Mofa e Befá, a representación da peza *As fillas bravas* a cargo de Chévere Producións e a actuación de Redrum Teatro con *A canción do elefante*.

Silvardeiras Teatro: *M&M e a extraña familia*

Referencias varias:

- Xosé Lois Colmeneiro, “Novena edición del festival de teatro ‘Entreculturas’ de Verín”, *La Región*, “Provincia”, 28 setembro 2018, p. 32.

Dá conta da 9ª edición do festival de Teatro Entreculturas que se celebra no auditorio municipal de Verín e informa das diferentes representacións teatrais que terán lugar.

Talía Teatro (1): *O servidor de dous anos*

Recensións:

- Sonia Torre, “Desde la Italia del siglo XVI”, *La Región*, “La Revista”, “Con arte”, 16 febreiro 2018, p. 15.

Dá conta da estrea da peza teatral *O servidor de dous anos* a cargo da compañía Talía Teatro. A representación vai ter lugar, primeiro, no Teatro Principal de Santiago e logo no auditorio de Cee.

- Lourdes Abuíde, “El placer escénico de ‘O servidor de dous anos’ de Talía Teatro”, *El Progreso*, “Vivir”, “Cultura”, “Fila 7”, 4 marzo 2018, p. 53.

Recensiona a peza de teatro *O servidor de dous anos* a cargo da compañía Talía Teatro. Trátanse cuestións relacionadas coa escenografía, a temática e as personaxes.

- V. Bran, “El Concello de Melide pone en marcha el viernes su primer ciclo de comedia teatral”, *El Progreso*, “Comarcas”, 4 abril 2018, p. 11.

Dá conta da inauguración do I Ciclo de Comedia Teatral organizado polo Concello de

Melide. Contará con tres representacións: *O servidor de dous anos*, a cargo da compañía Talía Teatro; *D.E.P., unha comedia de morte*, a cargo de Malasombra Produccións; e a actuación de Mofa e Befá que interpretarán *Cránios privilexiados ou crítica da razón perralleira*. Todas as actuacións terán lugar na casa da cultura de Melide.

- Manuel Xestoso, “Abuso de autoridade”, *RGT. Revista Galega de Teatro*, “Espectáculos”, n.º 94, 2018, pp. 78-79.

Fai referencia a que a temática da obra xira arredor dos intentos do protagonista por medrar economicamente servindo a un grupo de mafiosos que contan con apoios políticos para facerse con diñeiro público. Explica que o protagonista pertence a unha clase social desfavorecida que acaba resolvendo os problemas das clases dirixentes. Subliña que o conflito da obra pivota arredor da especulación inmobiliaria e os abusos de poder. Salienta a mestura de realidade e aparencias que presenta a peza así como o carácter festivo e grotesco da representación.

Referencias varias:

- Ana Iglesias, “La agenda semestral apuesta por las compañías gallegas”, *El Correo Gallego*, “Santiago”, 18 xaneiro 2018, p. 26.

Informa da inauguración do ciclo Teatro&Danza que contará con máis de 18 espectáculos e 26 funcións. O ciclo vai ter lugar na Sala Agustín Magán, no Centro Sociocultural de Santa Marta de Santiago de Compostela. O programa iniciarase co novo traballo de Mofa e Befá *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira*. Tamén se destaca a participación da compañía Talía Teatro co estreo da súa comedia *O servidor de dous anos*.

- Montse García, “Espectáculos con debate como epílogo”, *La Voz de Galicia*, “Agenda”, “Para todos los públicos”, 18 xaneiro 2018, p. L10.

Dáse conta de que a programación de teatro e danza do Concello de Santiago inclúe a posta en escena das obras *Cranios privilexiados ou crítica da razón perralleira* a cargo de Mofa e Befá. Tamén se informa de que a área de cultura de Ames presentou a programación teatral do semestre, que inclúe as obras *Nacidas Libres*, *House desafortado* de Teatro do Morcego, *Elisa e Marcela* de A Panadaría e *Casa O’Rei* de Ibutrofenno Teatro. Dise que dentro da programación infantil representaranse as pezas *Animais de compañía* de Teatro do Noroeste, *A danza da choiva* de Elefante Elegante, *PUM PUM* de Baobab Teatro e *Os fabulosos CLEANERS* de Malasombra Produccións.

- Montse García, “Talía Teatro cumpre 30 anos coa estrea de ‘O servidor de dous anos’”, *La Voz de Galicia*, “Cultura”, 13 febreiro 2018, p. 33.

Dá conta da estrea da peza teatral *O servidor de dous anos* a cargo da compañía Talía Teatro. O grupo de teatro, que cumpre trinta anos, representará a obra no Teatro Principal de Santiago.

- Montse García, “Talía celebra sus 30 años estrenando espectáculo”, *La Voz de Galicia*, “La Voz de Santiago”, “Agenda”, “Para todos los públicos”, “Teatro”, 14 febreiro 2018, p. L10.

Informa da estrea da peza teatral *O servidor de dous anos* a cargo do grupo Talía Teatro. A compañía teatral celebra así os seus trinta anos enriba dos escenarios no Teatro Principal de Santiago.

- A. I., “Talía Teatro en la cartelera del Principal hasta el día 17”, *El Correo Gallego*, “Santiago”, 15 febreiro 2018, p. 25.

Dá conta da estrea da peza teatral *O servidor de dous anos* a cargo da compañía Talía Teatro. A representación vai ter lugar no Teatro Principal.

- A. Iglesias, “Última función del montaje de Talía Teatro en el Principal”, *El Correo Gallego*, “Santiago”, “24 horas de compostela”, 17 febreiro 2018, p. 26.

Dá conta da última función da compañía Talía Teatro no Teatro Principal de Santiago coa peza *O servidor de dous anos*.

- Alicia Pardo, “Mentiras de traxe e gravata”, *La Opinión*, “A Coruña”, 18 maio 2018, p. 8.

Anuncia a celebración do 30º aniversario da compañía Talía Teatro da man da representación teatral *O servidor de dous anos* que terá lugar no Teatro Rosalía de Castro da Coruña. Así mesmo, tamén se fai referencia ao contido así como a escenografía da peza.

- José M. Ramos, “O Outono Teatral traerá a Vimianzo as principais figuras da escena galega”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 25 setembro 2018, p. 31.

Informa da inauguración da mostra teatral o Outono Teatral que vai ter lugar no auditorio de Vimianzo e dá conta da programación.

- S. E., “Talía Teatro abre con ‘O servidor de dous anos’ la muestra de Rois”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Ordes.A Estrada.Arzúa”, 19 outubro 2018, p. 30.

Dá conta da inauguración da II Mostra de Teatro de Rois que abre coa actuación do grupo de teatro Talía Teatro coa súa peza *O servidor de dous anos*. No acto, organizado polo Concello de Rois en colaboración coa Deputación da Coruña e a Axencia Galega das Industrias Culturais (Agadic), tamén actuarán os grupos de teatro Malasombra e Títeres Cachirulo.

- J. M., “A Mostra de Teatro en Ponteceso cumple vinte e cinco anos”, *El Correo Gallego*, “Área Compostela”, “Costa da Morte”, 31 outubro 2018, p. 33.

Infórmase da presentación da 25 Mostra de Teatro de Ponteceso e dise que incluírá a posta en escena de *O servidor de dous anos* de Talía Teatro, *Filios do sol* e *Commedia* de Controproduccións e *Castrapo* dos Náufragos.

- J. M. R., “Aulas abertas de teatro os sábados de novembro”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 1 novembro 2018, p. 33.

Dá conta da inauguración da 25ª Mostra de Teatro de Ponteceso, a cal vai organizar aulas abertas de teatro para un público maior de 14 anos cuxo obxectivo é a creación dunha compañía de teatro afeccionada.

- J. M. Ramos, “Comedia, historia, concienciación e suspense en catro Venres Teatrais”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 2 novembro 2018, p. 33.

Dá conta da inauguración dos Venres Teatrais da Laracha, que comeza coa actuación do grupo teatral Redrum Teatro con *A canción do elefante*. Tamén participarán Talía Teatro con *O servidor de dous amos* e Contraproducións con *Fillos do sol* e *Nacidas libres*. Todos os espectáculos están dirixidos a un público maior de 13 anos e terán lugar na casa da cultura da Laracha.

Talía Teatro (2): *Ubú Rei*, dirección e adaptación Roberto Salgueiro

Referencias varias:

- J. M. R., “Muxía acolle os contos de Anxo Moure e ‘Ubú rei’, de Talía Teatro”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 24 outubro 2018, p. 34.

Dá conta da sesión de contos *O carballo con botas* a cargo de Anxo Moure que terá lugar na biblioteca de Muxía. Tamén informa da representación da peza teatral *Ubú Rei* da man da compañía teatral Talía Teatro, obra escrita por Alfred Jarry, que terá lugar no Salón de Actos do Voluntariado da vila da Barca.

Tiruleque Teatro: *Os cornos son cousa de tres*, texto e dirección Pepe Prada

Referencias varias:

- J. M. R., “A Mostra de Teatro Labarta Pose xa ten os cinco finalistas”, *El Correo Gallego*, “Área de Compostela”, “Costa da Morte”, 4 abril 2018, p. 33.

Informa da elección das cinco obras finalistas da III Mostra de Teatro Afeccionado Labarta Pose, organizada polo concello de Zas. As obras elixidas son *Os cornos son cousa de tres* de Tiruleque Teatro de O Carballiño; *All you need is war* de O Catre Teatro de As Pontes; *Mass-Co-medias* de Os Kabramakabra; *Anónima 18* de Ditirambo Teatro de Montrove e *Alén* da Asociación Teatral Paso de Valverde de Armentón (Arteixo). Destacase, tamén, que foron elixidas como reservas *En pé de guerra* de Misturar-T Teatro; *A illa Marela* da Asociación de Teatro de Coles e *Maniféstate* de Andaravía Teatro-AC Papaventos. As cinco representacións terán lugar nos auditorios de Baio e Zas.

Voadora Teatro: *Garage*

Referencias varias:

- María Abascal, “Volve Escenas do Cambio, o festival máis vangardista”, *El Correo*

Gallego, “Tendencias”, 30 xaneiro 2018, p. 37.

Dá conta da presentación do programa da 4ª edición do Festival de Inverno de Teatro, Danza e Arte en Acción Escenas do Cambio que contará con 13 espectáculos procedentes de cinco países. A inauguración terá lugar no Museo Centro Gaiás da Cidade da Cultura de Galicia, en Santiago de Compostela. Destácase a participación de propostas galegas con pezas de Estela Lloves e Félix Fernández así como de obras das compañías teatrais IIMaquinario e Voadora coa peza *Garage*.

- Tamara Montero, “Puxar da panca do cambio”, *La Voz de Galicia*, “*La Voz de Santiago*”, “Santiago”, “Crónica Ciudadana”, 31 xaneiro 2018, p. L2.

Fai un percorrido polas propostas escénicas que forman parte do programa da 4ª edición do festival Escenas do Cambio como son a peza de Tiago Rodrigues *Antonio e Cleopatra*; *Garage* da compañía teatral Voadora; a actuación de Israel Galván; a peza de Mohamed ElKhatib con *Finir en Beauté* e Mithkal Alzghair con *Displacement*.

- Ágatha de Santos, “Antonio y Cleopatra’ abre hoy el ciclo ‘Escenas do cambio’”, *Faro de Vigo*, “TV/Espectáculos”, 1 febreiro 2018, p. 51.

Informa da inauguración da cuarta edición do festival de teatro “Escenas do cambio” organizada pola Cidade da Cultura de Santiago de Compostela e de que a obra encargada de abrir o evento foi o espectáculo de danza “Antonio y Cleopatra” na sala 1 do Museo Centro Gaiás.

- Montse García, “Garage’, vivencias de la fábrica al escenario en primera persona”, *La Voz de Galicia*, “Cultura”, 1 febreiro 2018, p. 39.

Comenta a peza de teatro *Garage* a cargo da compañía teatral Voadora, cuxas protagonistas con tres mulleres que traballan na PSA Peugeot Citroën de Vigo. O ensaio tivo lugar no Teatro Salón de Santiago e forma parte do festival Escenas do Cambio. Desenvólvense cuestións referidas ao contido e ás personaxes e recóllense reflexións das protagonistas.

- Sonia Vizoso, Raquel Vidales, “Las obreras se ríen del machista mundo del motor”, *El País*, “Cultura”, 2 febreiro 2018, p. 29.

Trata a obra de teatro *Garage* a cargo da compañía Voadora, protagonizada por traballadoras de PSA Peugeot Citroën de Vigo. A peza estreárase no Teatro Salón de Santiago e forma parte do programa do festival Escenas do Cambio. Coméntase a escasa presenza da muller no eido da automoción, ámbito reservado tradicionalmente aos homes.

- Mario Álvarez, “A Cidade da Cultura pecha con Alzghair Escenas do cambio”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 10 febreiro 2018, p. 38.

Informa da estrea do espectáculo de danza *Displacement* do coreógrafo sirio Mithkal Alzghair, encargado de pechar unha nova edición de “Escenas do cambio”, o Festival de Inverno de Teatro, Danza e Arte en acción da Cidade da Cultura. A actuación vai ter lugar no escenario do Museo Centro Gaiás. O programa incluíu 13 pezas de artistas e compañías de teatro, entre as cales se destaca a notable presenza do teatro galego coa peza *Garage*

do grupo teatral Voadora e con actuacións de Estela Lloves ou Félix Fernández.

- Luis Seoane, “Esceas do cambio”, o festival de teatro da Cidade da Cultura”, *El Correo Gallego*, “Tendencias”, 18 decembro 2018, p. 37.

Informa da inauguración da 5ª edición do festival de teatro da Cidade da Cultura de Galicia “Escenas do cambio” que terá lugar na cidade compostelá. Contará con 17 obras escénicas, entre as cales destacan *O empapelado amarelo* a cargo da compañía A quinta do cuadrante; *O inevitable* da man do grupo Colectivo Marciano Balboa e a adaptación do libro de Celso Sanmartín *A cama do meu avó Manuel Sanmartín Méndez*.

- Ana Ramos, “Voadora “Viñemos a dalo todo”, *Luzes*, n.º 58, “Reportaxe”, xullo 2018, pp. 73-77.

Estudo sobre o labor da compañía de teatro Voadora co gallo do seu décimo aniversario galardoada co Premio da Crítica de Galicia en 2013. Recolle as traxectorias profesionais dalgúns dos seus compoñentes e no tocante á literatura galega, fai referencia á adaptación da obra *Sño dunha noite de verán* e analiza a relevancia da actualización da súa temática que xira arredor da transexualidade, o sufrimento e a paixón, a posibilidade de elixir, os impostos sociais, os instintos ou a identidade de xénero. Alude ao carácter innovador e ruturista e á intención de transformación social da peza. Comenta a obra *Garaxe* destacando o seu pouso social e a temática sobre a mundanza do papel da muller no contexto da economía e da sociedade europeas. Menciona tamén outras compañías teatrais coma Chévere destacando que foi galardoada co Premio Nacional de Teatro, Matarile Teatro ou Voadora. Remata mencionando a próxima posta en escea da obra *Héctor e París* sobre a transición desa cidade.

Volta e Dalle Teatro: *Dura Lex*

Xulio Cortázar: *Desconexión*, dirección Santiago Cortegoso

Referencias varias:

- P. L. O., “Teatro sobre mujeres en el Fórum”, *La Opinión*, “A Coruña”, 7 febreiro 2018, p. 8.

Dá conta da inauguración do ciclo de teatro “Sen Numerar” que vai contar con obras de Emilia Pardo Bazán, Frida Kahlo e María Casares. Comezará coa representación da peza teatral *Política Sentimental. Un encontro necesario entre María Casares e Albert Camus*, a cargo de Sabela Hermida e Germán Torres. Destácase a presenza da compañía Teatro del Barrio que representará a súa obra *Emilia* e pechará o acto *Desconexión* de Santiago Cortegoso. As actuacións terán lugar no Fórum Metropolitano da Coruña.

- Sonia Torre, “Un semáforo humano para hablar de rutinas y búsqueda”, *La Región*, “La Revista”, “Con Arte”, 11 maio 2018, p. 15.

Dá conta da estrea da peza de teatro *Desconexión* de Santiago Cortegoso e interpretada por Xurxo Cortázar. A obra vai ter lugar no Auditorio municipal de Cangas, en Pontevedra.